

GELD SPEELT EEN HOOFDROL

Een institutioneel onderzoek naar het handelen in het kader van de geldzuivering, onderdeel van het financieel-economische en monetaire beleidsterrein waarvoor de Minister van Financiën verantwoordelijk is.

1942-1986

PIVOT-rapport nummer 151

Dit rapport is een gezamenlijke uitgave van
Rijksarchiefdienst/PIVOT
&
Ministerie van Financiën

's-Gravenhage 2003

Tekst: P.C.A. Lamboo
Vormgeving: Rijksarchiefdienst/PIVOT
Illustraties: W. Küller
Druk: Krips BV

ISBN: 90-5909-040-3

© Rijksarchiefdienst/PIVOT. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Rijksarchiefdienst/PIVOT.

Project Invoering Verkorting Overbrengingstermijn

Voor u ligt het rapport waarin de uitkomsten van een onderzoek, gehouden in het kader van het Project Invoering Verkorting Overbrengingstermijn (PIVOT), zijn weergegeven. PIVOT is een project-organisatie die in mei 1991 door de Algemene Rijksarchivaris in het leven is geroepen. De aanleiding daarvoor vormde de (voorgenomen) verkorting van de overbrengingstermijn conform de nieuwe Archiefwet van vijftig naar twintig jaar. Vanuit het oogpunt van democratisering van het openbaar bestuur moet deze termijnverkorting positief worden beoordeeld. Immers, eerder overgedragen archieven worden ook eerder volledig toegankelijk voor het publiek. Voor de Rijksarchiefdienst betekent deze termijnverkorting echter dat, wanneer er geen maatregelen worden genomen, zij overstroomd wordt met archiefmateriaal. De neerslag van dertig jaar overheidshandelen zou bij de invoering van de nieuwe wet in een korte periode moeten worden overgebracht naar de depots van de archiefdiensten. Voor de centrale rijksorganen wordt de omvang van deze stroom van gegevensbestanden geschat op ongeveer 600 strekkende kilometer over de periode 1943-1973 en over de periode 1973-1990 op nog eens eenzelfde hoeveelheid. Omdat een dergelijke hoeveelheid archiefmateriaal niet beheersbaar, noch hanteerbaar is en de opslag ervan te kostbaar, heeft de Rijksarchiefdienst in het kader van PIVOT tezamen met de verschillende Hoge Colleges van Staat en de ministeries maatregelen getroffen om deze vloed te kanaliseren.

Bij het uitvoeren van deze inhaaloperatie moesten reeds bestaande problemen bij de archiefzorg van de rijksoverheid in versneld tempo worden opgelost. Onder de Archiefwet 1962 zijn grote achterstanden ontstaan in het selecteren van naoorlogs archiefmateriaal en in het overbrengen van archief van vóór 1940 naar de Rijksarchiefdienst. In inspectierapporten van de Rijksarchiefdienst werd daar al op gewezen, maar door het rapport 'Archiefbeheer en -behoud bij het Rijk' dat de Algemene Rekenkamer in 1988 uitbracht, is dit probleem pas in zijn volle omvang tot politiek Den Haag doorgedrongen.

PIVOT is mogelijk geworden door de inzet van extra financiële middelen die de minister van WVC in 1991 heeft toegezegd: fl. 17 miljoen over een periode van tien jaar (de looptijd van het project). Daarnaast zetten de ministeries en de Hoge Colleges van Staat, verantwoordelijk voor selectie en overdracht van hun archieven, elk eigen middelen in om deze operatie mogelijk te maken. Afspraken daarover zijn vastgelegd in convenanten die de verschillende secretarissen-generaal of vertegenwoordigers van de Hoge Colleges van Staat met de Algemene Rijksarchivaris hebben gesloten.

1. De uitgangspunten van PIVOT

Om de hierboven beschreven papiervloed op een verantwoorde manier te kunnen beperken heeft PIVOT een nieuw selectie-instrument ontworpen. De traditionele selectiemethoden zijn voor een operatie van deze omvang niet toereikend: zij zijn te arbeidsintensief en dus te kostbaar waarbij de basis van de gevoerde selectie niet altijd duidelijk is geformuleerd. Bij de traditionele selectie worden als criteria gebruikt: de inhoudelijke of informatieve waarde van documenten en de plaats die zij innemen in het geheel van een dossier, een archief of verzameling archieven. Aangezien men bij die manier van selecteren geen model hanteert waarmee men de context van de gegevens in kaart kan brengen, kan men aan de gegevens op zich moeilijk een waarde toekennen. De functie van de gegevens is in dat geval niet te achterhalen. Het gevolg hiervan is een subjectieve selectie omdat iedereen die selecteert een eigen interpretatie aan de gegevens geeft.

PIVOT gaat ervan uit dat de selectie moet worden uitgevoerd vanuit het gezichtspunt van het overheidsorgaan of de organen die deze documenten in het kader van hun taak en het daaruit voortvloeiende handelen hebben ontvangen of geproduceerd: niet de informatiewaarde van documenten maar de waardebeoordeling van handelingen van overheidsorganen staat centraal. Met de gegevensbestanden die naar de Rijksarchiefdienst worden overgebracht moet het handelen van de

overheid in relatie tot haar omgeving op hoofdlijnen te reconstrueren zijn. Daarbij wil PIVOT met het resultaat van de selectie op basis van deze doelstelling bronnen voor de kennis van en het inzicht in de Nederlandse samenleving (en cultuur) veiligstellen voor blijvende bewaring.

De methode om dit te bereiken is de methode institutioneel onderzoek van PIVOT. Deze methode is in de afgelopen jaren ontwikkeld aan de hand van praktijkervaringen en nieuwe, theoretische inzichten uit binnen- en buitenland. Via wet- en regelgeving en andere bestuurlijk-organisatorische bronnen wordt nagegaan welke handelingen overheidsorganen verrichten. Op basis van de handelingen kan achterhaald worden welke neerslag er in principe zou *moeten* zijn. Met andere woorden, de selectie zal niet meer plaatsvinden op basis van het archiefstuk zelf, maar op basis van de handeling. Handelingen worden gewaardeerd in het kader van de context.

Uiteindelijk zal PIVOT de overbrenging van het geselecteerde materiaal naar de depots van de Rijksarchiefdienst begeleiden. De rijksorganen zijn zelf verantwoordelijk voor de fysieke selectie en bewerking die de archieven en andere gegevensbestanden moeten ondergaan om ze geschikt te maken voor overdracht. Desgewenst zal PIVOT hen daarbij adviseren. Richtsnoer voor de bewerking na het institutioneel onderzoek en de institutionele selectie vormen de door de Permanente Commissie Documentaire Informatievoorziening (PCDIN) in september 1991 aanvaarde 'Normen voor goede en geordende staat' (zie hiervoor ook de PIVOT-brochure *Om de kwaliteit van het behoud: normen goede en geordende staat* (Rijksarchiefdienst/PIVOT, 's-Gravenhage 1993).

2. Het institutioneel onderzoek

Om het voor de selectie noodzakelijke inzicht te krijgen in het handelen van de overheidsorganen is PIVOT institutionele onderzoeken gestart bij de verschillende ministeries. De onderzoekers worden door PIVOT zelf en door de verschillende ministeries ingezet. Zij nemen gezamenlijk ongeveer 130 onderzoeksgebieden of beleidsterreinen voor hun rekening. Per beleidsterrein beschrijft de onderzoeker de historische ontwikkeling van dat beleidsterrein als context van de handelingen die er sinds 1940 zijn verricht. De onderzoeksperiode verschilt per beleidsterrein, maar bestrijkt in het algemeen de periode 1940 tot heden.

Uitgangspunt bij de onderzoeken vormt de Methode van Institutioneel Onderzoek (MIO), neergelegd in de brochure *Handelend optreden* (PIVOT-brochure, 's-Gravenhage 1994). De resultaten van een institutioneel onderzoek worden beschreven in een Rapport Institutioneel Onderzoek (RIO). Een RIO is de contextbeschrijving van een beleidsterrein waarop overheidsorganen handelend optreden en omvat:

1. een historische schets van het beleidsterrein waarop het onderzoek betrekking heeft, inclusief:
 - de doelstellingen van de overheid op het beleidsterrein;
 - de overheidsorganen en overige actoren;
 - de onderlinge relaties tussen de actoren;
 - de beleidsinstrumenten;
 - een beschrijving van het taakgebied waartoe het beleidsterrein behoort.
2. een overzicht van de handelingen die overheidsorganen verrichten of hebben verricht, inclusief:
 - de looptijd van elke handeling (begin- en einddatum);
 - de grondslag (bron) van elke handeling;
 - het product van de handeling (indien bekend).

Zo mogelijk worden de handelingen thematisch of procedureel geordend, waardoor men de handelingen in hun context kan zien.

Een belangrijk begrip in het institutioneel onderzoek vormt de 'handeling'. Een handeling is een complex van activiteiten, gericht op het totstandbrengen van een product, dat een actor verricht ter vervulling van een taak of op grond van een bevoegdheid. Aangezien we niet alleen willen beschrijven

wat de overheid moet doen maar ook wat zij daadwerkelijk doet, gebruiken we als bron voor het beschrijven van het handelen niet alleen officiële wet- en regelgeving en de daaruit voortvloeiende algemene maatregelen van bestuur, koninklijke besluiten, ministeriële regelingen en beschikkingen zoals instellings-, opheffings- en organisatiebesluiten als onderzoeksbron, maar ook jaarverslagen en jaaroverzichten, staatsalmanakken, memories van toelichting op de rijksbegroting en op bovengenoemde wetten, beleidsnota's, archieven en literatuur. Daarnaast vormen interviews met beleidsmedewerkers en andere deskundigen - in en buiten de overheid- op het beleidsterrein een bron van informatie.

Naast het begrip 'handeling' neemt het begrip 'actor' in het institutioneel onderzoek een belangrijke plaats in. 'actor' volgens de PIVOT-methode wordt gedefinieerd als 'een overheidsorgaan of een particuliere organisatie of persoon die een rol speelt op een beleidsterrein'. Strekten de PIVOT-onderzoeken zich tot 1995 uit tot de handelingen van overheidsorganen in de strikte zin van het woord, in de Archiefwet 1995 wordt, gebaseerd op de Algemene wet bestuursrecht, onder 'overheidsorgaan' verstaan 'organen van overheidsstichtingen, verenigingen en vennootschappen die, ook voor zover zij niet krachtens publiekrecht zijn ingesteld, toch met openbaar gezag zijn bekleed of waaraan toch één of meer overheidstaken zijn opgedragen en de daarvoor benodigde publiekrechtelijke bevoegdheden zijn toegekend'. Het begrip 'overheidsorgaan' is hiermee aanzienlijk verbreed.

In de onderzoeksrapporten worden de handelingen van particuliere instellingen niet opgenomen. Wel wordt hun rol op het beleidsterrein beschreven. Op grond van het acquisitieprofiel van het Algemeen Rijksarchief wordt bepaald of de archieven van particuliere instellingen voor overbrenging in aanmerking komen.

3. De toepassingsmogelijkheden

De resultaten van het institutioneel onderzoek, neergelegd in het RIO, worden daarna verwerkt in een wettelijk voorgeschreven selectie-instrument: de selectielijst, in PIVOT-termen het 'basis selectiedocument' (BSD). De selectielijst is een lijst van handelingen die elk voorzien zijn van de waardering 'bewaren' of 'vernietigen'. De selectielijst volgt uit de beschrijving van het RIO. In overleg met de betreffende instelling(en) wordt aan de hand van deze selectielijst gezien welke gegevensbestanden voor 'de eeuwigheid' geselecteerd moeten worden en uiteindelijk overgebracht worden aan de Rijksarchiefdienst. De ontwerp selectielijst wordt ter inzage gelegd bij verscheidene instanties en de zorgdrager(s) bied(t)(en) de ontwerp-selectielijst aan aan de minister van OCenW. De definitieve selectielijst wordt vastgesteld door de zorgdrager(s) in kwestie en de minister/staatssecretaris van OCenW.

Wanneer de inhaaloperatie eenmaal voltooid is, zijn we er nog niet. In de toekomst moet worden voorkomen dat nieuwe achterstanden ontstaan bij selectie en overbrenging van gegevensbestanden. Om de toepassingsmogelijkheden van het institutioneel onderzoek ook voor de toekomst te kunnen garanderen, is het daarom noodzakelijk om ontwikkelingen in taken, handelingen en organisatie van de overheid, alsmede de grondslag van die taken en handelingen bij te houden. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de zorgdragers. Het RIO en het BSD kunnen gebruikt worden als basis voor de ontwikkeling van een structureel documentair informatieplan teneinde het beheer van de gegevensbestanden die de Rijksarchiefdienst na 20 jaar verwerft en het beheer van de gegevensbestanden bij de verantwoordelijke organen zelf te verbeteren.

Zo kan in samenwerking met de betreffende organen worden voorkomen, dat zich in de toekomst nieuwe, onbeheersbare stuwmeren van archief en andere gegevensbestanden zullen vormen.

4. Volumevermindering archieven en vergroting opslagcapaciteit

Ook op deze terreinen is PIVOT werkzaam. Volumevermindering kan voor bepaalde archieven worden bereikt door middel van substitutie: het overzetten van de informatie op een andere drager, bijvoorbeeld microfilm, microfiches en in de toekomst wellicht beeldplaat. Inmiddels kon uitbreiding van de opslagcapaciteit met ca. 25 km. van bestaande depots in het Algemeen Rijksarchief worden gerealiseerd door de installatie van verrijdbare stellingen (compactus).

Gewapend met de opgedane ervaring zal PIVOT ook over deze kwesties de rijksorganen kunnen adviseren, die daarmee bij het moderne gegevensbeheer weer hun voordeel kunnen doen.

Algemeen Rijksarchief/PIVOT/Den Haag, juni 1995

Inhoudsopgave

1.	<u>Verantwoording</u>	9
2.	<u>Inleiding</u>	10
2.1	<u>Taken en bevoegdheden van de minister van Financiën</u>	10
2.2	<u>Waarom Geldzuivering in Nederland</u>	11
2.3	<u>Het eerste begin: Bezet Nederland</u>	12
2.4	<u>De plannen van de Weyergroep en de Verrijn Stuartgroep/Groep van Tien</u>	12
2.5	<u>De regering in Londen</u>	13
2.6	<u>Na de bevrijding</u>	13
2.7	<u>Vanaf september 1945</u>	14
2.8	<u>Kapitaalverkeer</u>	15
2.9	<u>Belastingheffing</u>	16
2.10	<u>De afwikkeling</u>	17
2.11	<u>Om ons heen</u>	17
3.	<u>De belangrijkste besluiten en wetten</u>	17
4.	<u>De actoren</u>	20
5.	<u>De handelingen</u>	24
6.	<u>Wet- en regelgeving en opsporingsbevoegdheid</u>	24
6.1	<u>Wet- en regelgeving</u>	24
6.2	<u>Opsporingsbevoegdheid bij overtreding geldzuiveringsmaatregelen</u>	30
7.	<u>Algemeen</u>	31
8.	<u>Registratie/overdrachtsverbod voorafgaande aan de inlevering en voorbereiding van de inlevering</u>	33
9.	<u>Blokking en Deblokking betaalmiddelen en rekeningen (met uitzondering van transacties specifiek betrekking hebbende op het kapitaalverkeer)</u>	34
9.1	<u>Eerste fase: Blokking, omwisseling en (na-) inlevering</u>	34
9.1.1	<u>Munt- en Bankbiljetten en Zilverbons</u>	34
9.1.2	<u>na-inlevering</u>	35
9.1.3	<u>Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169</u>	36
9.1.4	<u>Munten: Zuiveringsbeschikking zilveren, nikkelen, bronzen en nikkelen munten, Stb. F 183</u>	41
9.2	<u>Tweede Fase: Deblokking</u>	41
9.2.1	<u>Beschikking Deblokking 1945 Stb. F 196</u>	41
9.2.2	<u>Beschikking Deblokking Postcheque- en Girodienst, Stb. F 220</u>	48
9.2.3	<u>Beschikking Deblokking 1946, Stb. F 333</u>	50
9.2.4	<u>Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377/Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53</u>	50
10.	<u>Maatregelen betreffende het kapitaalverkeer</u>	54
10.1	<u>Registratie Schatkistpapier</u>	54
10.2	<u>Blokking en Deblokking betalingen aan/uitkeringen door verzekeringsmaatschappijen</u>	55
10.3	<u>Deblokking i.v.m. kredietverlening</u>	58
10.4	<u>Deblokking voor belegging in/aflossing en verkrijging van effecten, (buitenlandse) vermogenswaarden en vorderingen</u>	59
11.	<u>Staatsschuld: Schatkistpapier, Certificaten, Grootboek 1946, conversie en consolidatie</u>	66
11.1	<u>Schatkistpapier</u>	66
11.2	<u>Investerings- en beleggingscertificaten</u>	67
11.3	<u>2,5% Spaarcertificaten</u>	72
11.4	<u>Grootboek 1946/Consolidatie</u>	73
11.5	<u>Conversie van leningen</u>	77
12.	<u>Belastingheffing</u>	80
12.1	<u>Controle bij tenaamstelling Spaarbankboekjes</u>	80
12.3	<u>Controle bij deblokking en overdracht van rechten aan derden</u>	80
12.4	<u>Aanslagen bij ongeoorloofde effectenhandel</u>	83
12.5	<u>Rechtstreekse betaling en zekerheidstelling van/voor belastingen</u>	83
12.6	<u>Vermogensaanwasbelasting</u>	85
12.7	<u>Vermogensheffing ineens</u>	91
13.	<u>Geraadpleegde Wet- en Regelgeving</u>	95
14.	<u>Geraadpleegde literatuur</u>	101

1. Verantwoording.

Dit rapport is een van de resultaten van afspraken, opgenomen in het convenant dat op 25 juni 1992 afgesloten is tussen de secretaris-generaal van het ministerie van Financiën en de Algemene Rijksarchivaris. Tot de afspraken behoort het verrichten van een institutioneel onderzoek naar de taakontwikkeling van het ministerie van Financiën in de periode na 1940.

Het doel van dit rapport is een instrument te bieden dat leidt tot het formuleren van selectiecriteria ten aanzien van de handelingen -op basis van wet- en regelgeving- van de minister van Financiën en andere actoren op het financieel-economische en monetaire beleidsterrein, onderdeel geldzuivering. Het onderzoek bestrijkt de periode 1942-1986.

Selectiekeuzes zullen worden neergelegd in een afzonderlijk "Basis Selectie Document" (BSD) dat de handelingen, die in dit rapport zijn opgenomen, verdeelt in te bewaren, aan het Nationaal Archief over te dragen (neerslag van) handelingen en in op termijn te vernietigen (neerslag van) handelingen.

De keuze voor de wet- en regelgeving als voornaamste bron voor het in kaart brengen van handelingen in dit rapport ligt voor de hand omdat de voorwaarden en vereisten voor een zo eerlijk mogelijke geldzuivering grotendeels zijn vastgelegd in besluiten, wetten en ministeriële regelingen. Hiernaast is gebruik gemaakt van literatuur.

Het in kaart brengen van handelingen gebeurt op basis van "het logisch model" dat PIVOT hanteert. Dit model heeft als doel onderzoeken mogelijk te maken waarin het handelen van de overheid ten opzichte van de omgeving weergegeven kan worden. Bij het in kaart brengen van handelingen wordt uitgegaan van de definitie: "een handeling is een complex van activiteiten, gericht op de omgeving, voor de verrichting waarvan een orgaan op grond van attributie of delegatie verantwoordelijkheid draagt en die door dat orgaan worden verricht of onder verantwoordelijkheid van het orgaan door mandatering door een of meerdere organisaties of organisatieleden worden verricht".

De geldzuivering die na de Tweede Wereldoorlog plaatsvond is voor Nederland een unieke operatie geweest. Een groot aantal aspecten hiervan zijn daarom niet direct beschreven in institutionele onderzoeken die eerder verschenen zijn, en die beleidsterreinen beschrijven die gedurende het PIVOT-traject afgebakend zijn. De nadruk in dit rapport ligt op de inwisseling, blokkering en deblokkering van het oude en nieuw uit te geven geld in Nederland en de voorbereiding van de geldzuivering. Hierbij komen ook maatregelen in de sfeer van het kapitaalverkeer en de omzetting in en van staatsschuld aan de orde.

Het onderzochte beleidsterrein heeft wel raakvlakken met eerder onderzochte beleidsterreinen. Het betreft de volgende beleidsterreinen:

1. Het beleidsterrein betreffende het heffen van belastingen van Rijksweg. Dit beleidsterrein is in verschillende deelgebieden verdeeld en onderzocht: PIVOT-rapportage nr. 19 "belastingver(h)effend" betreffende de algemene wet- en regelgeving en PIVOT-rapportage nr. 65 "Belastingen: de geheiligde schuld" betreffende het handelen op grond van specifieke heffingswetten.
2. Het beleidsterrein van de geldvoorziening en het geldwezen zoals beschreven in de PIVOT-Rapportage nr. 22 "Smelten, pletten, ponsen en slaan".
3. Het beleidsterrein van de zorg voor de financiering en beheersing van de staatsschuld dat is beschreven in de PIVOT-rapportage nr. 43 "Die zijn schuld betaald, verarmt niet".
4. Het beleidsterrein betreffende de centrale bank en de regeling van en het toezicht op het kredietwezen, het effectenverkeer, het giroverkeer (en de Rijkspostspaarbank) en het financiële verkeer in buitengewone omstandigheden "Geregeld Toezicht".

Daar waar deze raakvlakken aangetroffen zijn is bij de geformuleerde handelingen een verwijzing naar het betreffende beleidsterrein opgenomen.

Voor beschrijvingen van de beleidsterrein betrekking hebbend op het beheer van de Rijksbegroting en

het beleidsterrein betrekking hebbend op de vergoeding van materiële oorlogs- en watersnoodschaden kunnen de hierna volgende rapporten institutioneel onderzoek geraadpleegd worden:

1. Pivot-rapportage nr. 15 "Per slot van Rijksrekening", een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein beheer van de rijksbegroting, 1940-1993;
2. Pivot-rapportage nr. 127 "Vergoeding van materiële oorlogs- en watersnoodschaden", een institutioneel onderzoek op het beleidsterrein financieel-economisch beleid, onderdeel vergoeding van geleden materiële oorlogsschaden als gevolg van de Tweede Wereldoorlog en geleden materiële schaden als gevolg van de Watersnoodramp 1953, periode 1940- ca. 1980.

De onderzoeksresultaten die in dit rapport zijn opgenomen zijn voorgelegd aan het Agentschap van het ministerie van Financien te Amsterdam die onder andere belast was met het beheer van de het Grootboek 1946 en aan de directie Financiële Markten, Generale Thesaurie, ministerie van Financiën, rechtsopvolger van de directie/afdeling Binnenlands Geldwezen die de geldzuivering in 1945 in het takenpakket had.

Namens het Agentschap van het ministerie van Financiën werd de rapportage beoordeeld op volledigheid en correctheid door de heer mr. P. Bolkestein, Hoofd Stafbureau Juridische Zaken en de heer J. Visser, Hoofd Documentaire Informatievoorziening en Facilitaire Zaken. Namens de directie Financiële Markten nam de heer mr. H.J.A. van Son, beleidsmedewerker bij deze directie de toetsing ter hand. De aangegeven aanvullingen van deze beoordelaars zijn opgenomen in het rapport.

2. Inleiding.

2.1 Taken en bevoegdheden van de minister van Financiën .

Het ministerie van Financiën draagt de verantwoordelijkheid voor de voorbereiding van het algemeen financieel-economisch beleid, het doelmatig beheer van 's Rijks financiën, de belastingpolitiek en fiscale wetgeving en voor de heffing, inning en controle van de door de rijksoverheid geheven belastingen¹.

Beleidsterreinen binnen het ministerie

Thans zijn uit de taken en bevoegdheden vier beleidsterreinen te onderscheiden:

1. het financieel-economisch en monetair beleid (nationaal en internationaal);
2. het begrotingsbeleid (algemeen budgettair beleid en beheer van 's Rijks gelden);
3. het fiscale beleid (voorbereiding van beslissingen over het algemene fiscale beleid, fiscale wetten en maatregelen, belastingverdragen);
4. het beleid ten aanzien van en de uitvoering van de wetgeving op het gebied van de belastingheffing.

De beleidsterreinen waarop het ministerie van Financiën zich beweegt zijn in de periode na 1940 niet al te zeer veranderd. Het ministerie van Financiën speelde naast de hiervoor geschetste beleidsterreinen een belangrijke rol bij de afhandeling van de (financieel-economische) gevolgen van de Tweede Wereldoorlog. Het betreft dan onder andere schadevergoedingsregelingen maar ook de sanering van het geldwezen. De geldzuivering uit 1945 is het dichtst te plaatsen als onderdeel van het eerste geformuleerde beleidsterrein: het financieel-economische en monetaire beleidsterrein.

Er zijn een drietal belangrijke fasen binnen de totale geldzuivering te onderscheiden:

1. het buiten circulatie halen van geld door intrekking van biljetten en munten en de inlevering van geld;
2. blokkering en deblokkering (geleidelijke vrijgave);
3. de afroming door belastingheffing.

De organisatie van het ministerie van Financiën nu is een weerspiegeling van de geformuleerde beleidsterreinen:

1. de Generale Thesaurie voor het financieel-economisch en monetair beleid;

2. het Directoraat-generaal van de Rijksbegroting voor het begrotingsbeleid;
3. het Directoraat-generaal voor Fiscale zaken voor het fiscale beleid;
4. het Directoraat-generaal der Belastingen voor de uitvoering van de belastingwetgeving.

De organisatie van het ministerie zag er voor dat de huidige verdeling in Directoraten-generaal tot stand kwam als volgt uit:

1945-1950

1. de Administratie der Generale Thesaurie (inclusief de begrotingstaken);
2. de Administratie der Belastingen (wetgeving en uitvoering daarvan);

1950-1970

1. de Generale Thesaurie;
2. het Directoraat-generaal der Fiscale Zaken;
3. de Administratie/Directoraat-generaal der Belastingen.

De afwikkeling van de (financieel-economische) gevolgen van de Tweede Wereldoorlog vormden een bijzondere aangelegenheid. De te voeren maatregelen waren van dusdanige aard dat, organiek gesproken, verschillende Directoraten-generaal daarbij betrokken waren.

De sanering van het geldwezen had een uniek karakter. Taken met betrekking tot de geldzuivering zijn uitgevoerd door verschillende organisatie-onderdelen.

De operatie werd voor een belangrijk deel opgesteld en uitgevoerd door de Administratie der Generale Thesaurie. Hieronder ressorteerde in 1945 de Afdeling Geldwezen, het Bureau Financiële Zaken. Eén van de taken van dit bureau werd in de Staatsalmanak 1946 als volgt omschreven: "De afwikkeling der Geldsanering, in het bijzonder de behandeling van verzoeken om terugbetaling van ingeleverde bankbiljetten van f500 en f1000, hoger beroep inzake aangelegenheden betreffende na-inlevering van bankbiljetten van f100, bijzondere gevallen van deblokking". Vanaf 1947 heet het behandelend bureau "Geld- en Kapitaalmarkt". Op 28 juni 1948 gaat de afdeling Geldwezen over naar de naam Afdeling Binnenlands Geldwezen". In 1952 werd deze afdeling een directie.

Ook de maatregelen die binnen het kader van de zuivering van het geldwezen ten aanzien van het kapitaalverkeer genomen werden kwamen van de hand van de afdeling Binnenlands Geldwezen. Het beheer van het Grootboek 1946 werd in 1946 neergelegd bij de Directeur van de Grootboeken der Nationale Schuld in Amsterdam. Het opperbeheer (Stb. G 9) was aan de minister van Financiën (lees: Thesaurier-Generaal). De maatregelen ten aanzien van molestverzekeringsuitkeringen schreven voor dat deze gestort dienden te worden op een speciale geblokkeerde rekening, later herstelrekening genaamd, bij de Maatschappij tot Financiering van het Nationaal Herstel N.V.. Deze Herstelbank werd opgericht door de Staat en hoorde onder het ministerie van Financiën. Het verlenen van vergunningen tot het verrichten van uitbetalingen van levens-, pensioen- of lijfrenteverzekeringen of inschrijvingen door spaarkassen (Stb. F 120) werd voor de minister van Financiën uitgevoerd door de Verzekeringkamer.

Ook het middel van de heffing van speciale belastingen werd ingezet om de geldvoorraad te doen slinken. De heffing van belastingen die bestemd waren om zwart geld weg te zuiveren, de vermogensaanwasbelasting en de vermogensheffing ineens, werd opgezet door de Administratie der Belastingen. De afdeling Directe Belastingen bestond in 1947 uit 5 bureau's en in 1948 uit 6 bureau's. Het bureau Heffingen Ineens behandelde de aangelegenheden betreffende de vermogensaanwasbelasting en de vermogensheffing ineens. Dit bureau werd in 1960 opgeheven. In Amsterdam werd een Fiscaal Bureau voor contact met het bankwezen en bijzondere betalingsregelingen gevestigd. Dit bureau voerde de fiscale geldzuiveringsvoorschriften uit bij De Nederlandsche Bank. Dit bureau werd uiteindelijk in 1974 opgeheven. Resterende taken, die niets meer met geldzuivering te maken hadden, werden overgeheveld naar de directie Directe Belastingen van het Directoraat-generaal der Belastingen.

2.2 Waarom Geldzuivering in Nederland

Gedurende de bezetting was enerzijds door intensief handelsverkeer richting Duitsland en anderzijds door het laten draaien van de drukpersen de maatschappelijke geldhoeveelheid in Nederland enorm

toegenomen. Tegenover de grote geldvoorraad stond een beperkte verkrijgbaarheid van goederen. Het gevaar van grote inflatie was dan ook aanwezig. De koopkracht van het publiek moest naar normale proporties teruggebracht worden en zwarthandel uitgebannen. Ook de overheidsfinanciën moesten weer gezond gemaakt worden. Door blokkering en afroming van overtollige of ten onrechte verkregen geldmiddelen en het heffen van (achterstallige) belastingen kon de overheid zijn financiën weer op orde krijgen.

2.3 Het eerste begin: Bezet Nederland

Ook de bezetter had al getracht greep te krijgen op het geldwezen en trof maatregelen met betrekking tot de waardeloosverklaring en omwisseling van bankbiljetten van f500 en f1000. De bezetter voerde ook andere (zinken) munten in en trof maatregelen ter beperking van het betalingsverkeer².

Vanuit Nederlands initiatief werd al tijdens de bezetting door verschillende groeperingen en personen, zowel in ambtelijke als particulier kring, nagedacht over het herstel nadat de oorlog voorbij was en de noodzaak van doorvoering van een geldzuivering hiertoe. Soms werd geheel zelfstandig gewerkt aan een plan, soms ook werd de Nederlandse regering in Londen op de hoogte gebracht. Zo waarschuwde de door de bezetter afgezette Secretaris-Generaal van Financiën en President van De Nederlandsche Bank mr. L.J.A. Trip, via de legatie in Bern, de Nederlandsche regering in Londen dat kort na de bevrijding een geldzuivering moest plaatsvinden³. Ook bij De Nederlandsche Bank werd in 1942/1943 een geldzuiveringsplan in elkaar gezet door prof. A.M. de Jong⁴. De Nederlandsche Bank bereid in 1943 in het diepste geheim het drukken van nieuwe bankbiljetten bij Joh. Enschedé & Zn. voor⁵. Op het Departement van Financiën waren top-ambtenaren rond dezelfde tijd bezig een plan in elkaar te zetten. De ambtenaren Albarda en van den Dries ontwierpen onder leiding van Thesaurier-generaal J. Ridder een plan dat zij het Financieel Noodbesluit noemden⁶. Bij het opstellen van dit plan betrokken zij dr. M.W. Holtrop, een directeur van de Hoogovens⁷, prof. Keesing en prof. Schendstok⁸. Dr. Holtrop, die later de hoogste post bij De Nederlandsche Bank zou gaan bekleden, lanceerde al in 1942, samen met H.F. van Leeuwen, tijdens een lezing voor de Vereniging voor de Staatshuishoudkunde een aantal stellingen met betrekking tot maatregelen die op monetair gebied nodig zijn nadat de oorlog is beëindigd⁹.

In particuliere kring werd ook nagedacht over de noodzaak van een geldzuivering na de oorlog. In 1944/1945 waren twee groepen actief wiens plannen, samen met de plannen vanuit "bezet Financiën", uiteindelijk door minister Lieftinck als basis voor de daadwerkelijke geldzuivering gebruikt werden¹⁰.

De Nederlandse Maatschappij voor Nijverheid en Handel was de thuishaven voor "de Weyergroep". Leden van deze groep waren: prof. G.A.P. Weyer, M.W. Holtrop, prof. J.G. Koopmans, G.A. Kessler sr. en G.A. Kessler jr., S. Posthuma¹¹. De Weyergroep wordt door dr. L. de Jong aangeduid als "de Commissie Weyer"¹².

De tweede groep bestond uit: mr.dr. J.P. van Tienhoven, prof. mr. dr. G.M. Verrijn Stuart, mr. W. Cnoop Koopmans, Herbert Cremer, jhr. mr. J. van der Does de Willebois, mr. B.H.A. van Kreel, ir. W.H. van Leeuwen, N.L.H. Roesler, H. Smidt van Gelder en mr. P.G. van Tienhoven. Deze groep wordt aangeduid als "de Verrijn Stuartgroep"¹³ maar ook als "De Groep van Tien"¹⁴.

Een ander plan dat tijdens de bezetting geschreven werd werd pas na de bevrijding gepubliceerd door mr. W. Wentholt. In "Naar Sanering van den gulden" wordt ook een saneringsplan gepresenteerd. Volgens Wentholt kon de sanering van het geldwezen niet los gezien worden van de budgettaire sanering. De opsteller presenteerde ook enkele concept-wetten¹⁵.

2.4 De plannen van de Weyergroep en de Verrijn Stuartgroep/Groep van Tien.

Het plan (Financieel Noodbesluit) van de Weyergroep uit 1944 voorzag in een bankenmoratorium en het gelijktijdig buiten omloop stellen van alle munt- en bankbiljetten. De munt- en bankbiljetten zouden ingeleverd moeten worden. Hierdoor zou een vermogensregistratie ontstaan die later bij belastingheffing gebruikt kon worden¹⁶. De Weyergroep pleitte voor inschrijving van overgebleven geblokkeerde saldi in een Grootboek nadat belastingheffing had plaatsgevonden¹⁷.

De Verrijn Stuartgroep legde zijn aanbevelingen in 1945 neer in de "Nota inzake de monetaire en budgettaire positie in Nederland". Eerst zou de monetaire sanering plaats moeten vinden, daarna de budgettaire sanering¹⁸. De commissie stond een stelsel voor van een geleide economie die kon overgaan naar een vrije economie. De primaire doelstelling van de monetaire sanering werd als volgt geformuleerd: een snelle terugkeer naar een vrij betalingsverkeer op basis van een gesaneerd, niet door inflatie bedorven geldwezen. Kortweg adviseerde de groep tot:

- 1) een rigoureuze geldblokkade;
- 2) gereguleerde tegemoetkoming aan eisen van het bedrijfsleven en van particulieren;
- 3) een vaststelling van het door confiscatie en heffing te vernietigen bedrag (van zowel chartaal als giraal geld) met als gevolg daarvan de vernietiging van de daarin besloten zwevende koopkracht;
- 4) een onmiddellijke en definitieve afsluiting van dit proces door de creatie van belastingcertificaten (in tegenstelling tot de Weyergroep die liever inschrijving van na belastingheffing overgebleven geblokkeerde saldi in een grootboek zag);
- 5) een overname van het clearingsaldo van de Staat¹⁹.

Budgettaire sanering kon bereikt worden door hergroepering van schulden, door consolidatie en conversie.

2.5 De regering in Londen.

Er werd in Londen wel nagedacht over de situatie na de bevrijding op financieel-economisch gebied en het herstel daarvan. Mr. J.W. Beyen adviseerde, naast anderen, de regering. In 1943 schrijft hij een "Nota inzake de monetaire en financiële toestand in Nederland na de oorlog" waarin wegen ter sanering werden aangegeven. Zo wijst Beyen naar de noodzaak van inflatiebeperking²⁰. De regering zag aanvankelijk de noodzaak voor een zeer rigoureuze geldsanering door blokkering nog niet. Vanaf 1943 begon men geld te laten aanmunten en drukken dat na de bevrijding in omloop gebracht zou kunnen worden²¹. Dat nieuwe geld was bestemd voor gebruik door het Militair Gezag en de geallieerde legers²².

In 1942 werd geopperd om de soldaten die Nederland zouden bevrijden te voorzien van speciale dollarbiljetten. Ook werd gedacht aan de verspreiding van zogenaamd United Nations Money. Bovendien bestond de mogelijkheid om Britse troepen uit te rusten met ponden of gemerkte ponden. De Nederlandse regering gaf echter de voorkeur aan eigen geld. Bij de American Banknote Company werden nieuwe biljetten gedrukt terwijl het Bureau of the Mint in Washington nieuwe munten sloeg²³.

De noodzaak van geldomwisseling en blokkering werd de Nederlandse minister van Financiën in 1944 duidelijk. Aanvankelijk wilde hij niet in navolging van Belgische plannen de geldhoeveelheid verminderen. De minister wilde staatsleningen opnemen²⁴. Om zoveel mogelijk geld beschikbaar te krijgen voor wederopbouw na de oorlog werden verschillende blokkeringsbesluiten en in- en uitvoerverboden van deviezen afgekondigd (zie Stbldn. E 89, E 90, E 91, E 92) terwijl, om te voorkomen dat na de bevrijding bij banken grote bedragen opgenomen zouden worden, een bankenmoratorium afgekondigd werd (Stb. E 28)²⁵.

2.6 Na de bevrijding

Na de bevrijding werd dr. P. Lieftinck aangezocht om minister van Financiën te worden. Hij zou de geldsanering gaan leiden. Lieftinck formuleerde de doelstellingen van het na-oorlogse herstel als volgt:

- 1) materieel herstel van productie en consumptie;
- 2) financieel herstel: zuivering van het geldwezen, de overheidsfinanciën en de betalingsbalans;
- 3) sociaal herstel: werkgelegenheid en inkomensverdeling²⁶.

Binnen de doelstelling van het financieel herstel was het herstel van het monetair evenwicht het belangrijkste, daarna kwam de budgettaire sanering²⁷.

Ter voorbereiding van de geldzuivering werden juli 1945 (Stb. F 115) de munt- en bankbiljetten van f 100 ingetrokken. Het Besluit hield in dat alle biljetten ingeleverd konden worden. De tegenwaarde werd op een renteloze geblokkeerde rekening geschreven. De grote slag liet nog op zich wachten tot september 1945. Ondertussen werd een plan van te nemen maatregelen opgesteld. Dit plan werd ook wel "het grote veldtochtsplan" genoemd. Zo werd het noodzakelijk geacht een inleveringsweek vast te stellen waarin totale blokkering van al het geld bereikt zou worden. In die inleveringsweek moest men al het buiten omloop gestelde geld ingeleverd hebben en werden alle rekeningen geblokkeerd.

Ter verdere voorbereiding van de geldzuiveringsoperatie werd officieel geregeld dat de minister van Financiën bevoegd was alle maatregelen te treffen die hij noodzakelijk achtte. Dit werd vastgelegd in Het Machtigingsbesluit Geldzuivering van 3 augustus 1945, Stb. F 133.

De inleveringsweek werd uitgesteld tot 19-25 september. Eén van de redenen was dat er nog niet voldoende nieuwe biljetten en munten waren die konden worden uitgereikt. Het tijdens de bezetting in opdracht van de regering in Londen gedrukte geld was onbruikbaar omdat het Militair Gezag een deel, circa 2 miljoen aan zilveren munten en een deel van de bankbiljetten, in omloop had gebracht²⁸. Dat Londense geld had zich vermengd met het oude geld waardoor de Wet van Gresham zijn werk deed "bad money drives out good money".

Nieuwe muntbiljetten van f 1 en f 2,50 werden besteld bij De La Rue & Co. terwijl Joh. Enschedé nieuwe biljetten van f 10, f 25 en f 100 in bestelling kreeg²⁹. Het nieuwe geld dat in Engeland werd besteld werd door de Militaire Luchttransportdienst en de Koninklijke Marine naar Nederland gebracht³⁰. Er moest haast gemaakt worden want zolang er nog geen totale blokkade van het geld was, probeerden bezitters van zwart geld hun geld om te zetten in duurzame goederen of ongeregistreerde waardepapieren en schatkistpapier. Dit werd bestreden door juweliërs, kunsthandelaren, pelterijen e.d. te verplichten hun verkopen in registers vast te leggen die aan de minister van Financiën overlegd moesten worden³¹.

2.7 Vanaf september 1945.

Tussen 19 en 25 september 1945 konden de Nederlanders geld met een waarde van f 10 inleveren (omruilen) tegenover uitreiking van door de Staat uitgegeven biljetten van f 1 en f 2,50 ("het tientje van Lieftinck" bestond dus uit gulden- en rijksdaalderbiljetten). Op 26 september 1945 werd al het overige papiergeld uit de circulatie genomen. Die week kon alleen met nieuw geld (dus de tien gulden) betaald worden, iedereen had dezelfde koopkracht³².

Voor het ingeleverde oude (vervallen) geld werd, al dan niet op aanvraag, een geldkaart uitgereikt. Deze kaarten (A, B en C) werden uitgereikt door de Distributiediensten en moesten overlegd worden in de inleveringsweek waarin particulieren maximaal f 300 mochten inleveren (het meerdere, zo was de bedoeling, zou in de weken daarvoor na afkondiging van de Beschikking Geldzuivering van 12 september in Stb. F 169 al ingeleverd moeten zijn). Na 26 september 1945 kreeg Financiën overigens nog 45000 verzoeken te verwerken waarin gevraagd werd alsnog oude biljetten in te mogen leveren. Uiteindelijk kon men na 15-5-1946 niets meer inleveren³³.

Op 28 september werd door Lieftinck het bankgeheim opgeheven zodat de Belastingdienst kon nagaan hoe groot de saldi op geblokkeerde rekeningen waren. Bij De Nederlandsche Bank en enkele belangrijke banken kwamen belastingambtenaren te zitten³⁴.

Men introduceerde ook het gebruik van speciale girale rekeningen waardoor toch (in een geblokkeerde circuit) betalingen verricht konden worden. Hiermee werd het probleem van een tekort aan bankbiljetten ondervangen³⁵.

Nadat in de laatste week van september 1945 de blokkering volledig was kon geleidelijk met deblokkering begonnen worden. Vrije rekeningen werden beschikbaar voor bepaalde overheidscomptabelen, diplomaten en weldadigheidsinstellingen³⁶. En in de regelgeving werden ook andere betalingen, bijvoorbeeld van salarissen en belastingen, vrijgegeven. Geleidelijk en ten slotte per 1-1-1946 geheel werden de girale rekeningen gedeblokkeerd en opgeheven³⁷.

De Nederlandsche Bank verstreekte algemene en bijzondere vergunningen ter deblokking^{38 39}.

Maatstaf voor het deblokkingbeleid van minister Lief tinck was de zogenaamde 50%-norm, dat wil zeggen dat de hoeveelheid vrij geld in waarde de helft van het nationaal inkomen mocht bedragen. Als er teveel geld in omloop kwam trof Lief tinck re blokkade maatregelen (nov.-dec. 1945)⁴⁰. Vanaf 7 januari 1946 konden effecten gekocht worden met zowel geblokkeerd als met vrij geld. Het betaalde moest echter weer op geblokkeerde rekeningen gestort worden. Een feitelijke re blokkade⁴¹.

Indirecte deblokking vond plaats doordat de Staat door middel van aangetrokken gelden via staatsleningen vrijgaf voor subsidies en uitgaven⁴².

2.8 Kapitaalverkeer.

Ten aanzien van het kapitaalverkeer werden ook maatregelen getroffen. Zo moesten volgens de Beschikking Molestverzekeringssuitkeringen 1945, Stbldn. F 235, F 295, G 61, bepaalde verzekeringssuitkeringen gestort worden op een rekening (herstelrekening) bij de Herstelbank. De Beschikking Levensverzekeringssuitkeringen regelde dat periodieke (lijfrenten, pensioenen) en niet periodieke uitkeringen geheel of gedeeltelijk op geblokkeerde-, vrije- of girale rekeningen gestort dienden te worden. Hypotheekbetalingen en -verstrekkingen uit/naar geblokkeerde rekeningen werden geregeld in de Deblokkingbeschikking 1945. Deblokking werd nader geregeld in de Achtste Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945, Stb. G 57, en de Tiende Uitvoeringsbeschikking Deblokking 1945.

Vanaf juli 1945 werd al het schatkistpapier geregistreerd, Stb. F 197. Banken mochten beleggen in geblokkeerd schatkistpapier, herbelegging van ontstane tegoeden door aflossing van schatkistpapier was toegestaan. Artikel 6, lid 1, Beschikking Deblokking 1945 bepaalde dat betaling op vervallen waardepapieren slechts door tussenkomst van De Nederlandsche Bank en leden van de Bedrijfsgroepen kon plaatsvinden op geblokkeerde rekeningen. De Negende Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945, Stb. G 90, bepaalde weer dat bij overdracht of verval van schatkistpapier in bepaalde gevallen weer mocht worden goedgeschreven op vrije rekeningen⁴³.

In november 1945 werd een commissie van deskundigen ingesteld die in januari 1946 adviseerde over regeling van het kapitaalverkeer. De commissie van deskundigen oordeelde dat het hele kapitaalverkeer onder blokkadeverband gebracht moest worden en dat daarna individuele beoordelingen deblokking moest bewerkstelligen maar zag in dat praktische onoverkomelijkheden hiertoe een belemmering zouden zijn. Lief tinck koos voor de methode van manipulatie van de gang van zaken (door voor een aantal aspecten in het kapitaalverkeer regels te stellen) waarbij individuele beoordeling niet nodig zou zijn⁴⁴.

Kort na de oorlog was de handel in effecten zeer beperkt omdat gevreesd werd dat indien geblokkeerd geld waarmee effecten gekocht waren in de handel zou komen dit een grote inflatie met zich mee zou brengen. Een regeling, Stcrt. 1946 no. 1, bepaalde dat de beperkte beurshandel in obligaties en pandbrieven met en naar geblokkeerd tegoed moest geschieden. De handel in effecten was gebonden aan regels. In de Beschikking Beursverkeer 1946 bepaalde in mei 1946 dat die handel (deels) met vrij geld kon geschieden⁴⁵.

In januari 1946 kreeg men de kans om zich van geblokkeerd geld een inkomen te verschaffen door inschrijving in een 3% Grootboek (het Grootboek 1946). Dit grootboek had een looptijd van ten hoogste 50 jaar. De inschrijvingen waren tot 1949 niet verhandelbaar. Het Grootboek 1946 werd gebruikt voor consolidatie (het omzetten in een vaste lening) van vlottende Staatsschuld (schuldbekentenissen op korte termijn: schatkistbiljetten en schatkistpromessen) en gaf een instrument voor de invordering van belastingen⁴⁶. De minister werd gemachtigd bij het Grootboekbesluit 1946, Stb. F 268, en mocht voor maximaal 2 miljard gulden aan inschrijvingen opnemen. In 1982 is het Grootboek 1946 afgewikkeld⁴⁷.

Inschrijving op 2,5% Spaarcertificaten, die eigenlijk schatkistbiljetten waren die op grond van het Besluit Stb. F 5 werden uitgegeven, was ook mogelijk en deze waren wel direct verhandelbaar. Er

mocht met f300 uit geblokkeerd tegoed worden ingeschreven. De Spaarcertificaten hadden een looptijd van 5 jaar. In 1948 mochten houders van geblokkeerd tegoed dit tegoed omzetten in 20-jarige 3%-Investeringscertificaten⁴⁸.

Begin maart 1946 werd de Investeringscommissie op initiatief van minister Lief tinck opgericht. In deze commissie hadden zitting: Financiën, Handel en Nijverheid, Openbare werken en Wederopbouw, De Nederlandsche Bank, de Herstelbank, het Centraal Planbureau en de Hoofdgroepen Industrie, Handel en Banken. De Investeringscommissie controleerde bij aanvragen of geblokkeerde tegoeden gebruikt konden worden voor grote transacties⁴⁹. Aanvragen moesten worden ingediend bij De Nederlandsche Bank die vaststelde in welke gevallen de Investeringscommissie haar oordeel diende te geven⁵⁰.

Andere maatregelen die getroffen werden om de inflatie in de hand te houden en om de schulden van de Staat zo laag mogelijk te houden betroffen het omzetten en uitstellen (conversie en consolidatie) van door de Staat aangegane leningen.

Door middel van conversieleningen wilde de overheid de uitgaven wegens eerder aangegane leningen verlichten. Conversie houdt in dat oude leningen die aangegaan zijn omgezet worden in leningen met een lagere rente. Een ander doel van de conversieleningen na de oorlog was het onder controle houden van de geldomloop. Daarom werden aflossingen die aan degenen toekwamen die te kennen hadden gegeven dat zij geen gebruik wilden maken van de conversie op speciale geblokkeerde rekeningen gestort met een beperkte rente: 2,25%. Deze rekeningen werden "conversierekeningen" genoemd. Vanaf 1949 (Wet d.d. 13-1-1949, Stb. J 23) werd de houders van schuldbewijzen de gelegenheid geboden de bewijzen om te wisselen tegen inschrijvingen in schuldregisters. Ook het verkrijgen van vermogensbestanddelen uit het buitenland via (geheel of gedeeltelijk) geblokkeerde rekeningen en vrije tegoeden werd in de voorschriften geregeld. Beleggen mocht, gelimiteerd, ook. Er werden lossingsrekeningen en (her-)beleggingsrekeningen voor deze doeleinden mogelijk gemaakt.

2.9 Belastingheffing

Vanaf juni 1945 werd een aanvang gemaakt met het innen van achterstallige belastingen over de oorlogsjaren. Er werd de mogelijkheid geboden om zekerheidstellingen te doen voor eventueel verschuldigde belastingen. De geldzuivering werd ook aangegrepen voor vermogensregistratie. Instellingen dienden opgaven te verstrekken aan de Belastingdienst van (geblokkeerde) saldi. De Belastingdienst kreeg een stem bij verzoeken tot deblokkering en oefende toezicht uit op deblokkering ingevolge algemene vergunningen van De Nederlandsche Bank.

In de tijdens de bezetting opgestelde plannen betreffende de zuivering van het Nederlandse geldwezen werd al aandacht besteed aan de mogelijkheid/noodzaak van belastingheffing. De eerste geluiden over na-oorlogse eenmalige belastingheffing, met als doel afroming van de geldhoeveelheid, werden geopperd door dr. Holtrop en H.F. van Leeuwen⁵¹.

Met ingang van 1946 wordt een directe belasting geheven onder de naam vermogensaanwasbelasting⁵². Het belastingtijdvak loopt van mei 1940 tot december 1945. De belasting werd geheven van natuurlijke personen en van bepaalde lichamen. De eenmalige heffing beoogde om van de tijdens de oorlog toegenomen vermogens belasting te heffen. Uitvoeringsmaatregelen worden neergelegd in ministeriële regelingen. De wet schrijft voor dat de waardebeoordeling van effecten bij afzonderlijke wet geregeld dient te worden. Eveneens bij wet diende het Scheidsgerecht voor de vermogensaanwasbelasting ingesteld te worden. Het Scheidsgerecht behandelde bezwaren tegen uitspraken van de Raden van beroep voor de directe belastingen. Om waardedaling van gronden door oorlogsomstandigheden buiten de heffing te laten, werd een aparte Algemene Maatregel van Bestuur voorgeschreven dat voor de waardering regels stelt. Belastingplichtigen dienden een, in de wet voorgeschreven, aangiftebiljet in te vullen. Bij de berekening van de belasting werd teruggegrepen op de wet vermogensbelasting 1892. Bij de berekening van het eindvermogen vond toepassing van de art. 3, 4, 6, 7 en 8 van de Wet vermogensbelasting 1892 plaats.

Bij de Wet van 11 juli 1947, Stb. H 238, werd een eenmalige buitengewone belastingheffing ingevoerd. Deze voor eenmaal te heffen belasting kreeg de naam van "vermogensheffing ineens". Het betrof een directe belasting van natuurlijke personen. De grondslag was het zuivere vermogen dat

vast te stellen viel middels bepalingen in de Wet vermogensbelasting 1892 en de Wet vermogensaanwasbelasting. De belasting werd bij aanslag geheven. Net als de vermogensaanwasbelasting was ook de vermogensheffing ineens een eenmalige heffing bestemd om de tijdens de bezettingsperiode opgeblazen geldvoorraad weg te zuiveren. Ook werden de vermogens van zwarthandelaren en collaborateurs door de eenmalige heffingen aangepakt.

2.10 De afwikkeling.

Vanaf 1946 vindt steeds verdergaande deblokkering plaats. De machtiging die de minister van Financiën heeft om de door hem nodig geachte maatregelen te treffen met betrekking tot de zuivering van het geldwezen wordt een aantal malen verlengd. Ook de Beschikking Deblokkering wordt een aantal malen hernieuwd vastgesteld. Aansluitend op de Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947 werd in 1949 de Wet Afwikkeling Geldzuivering aangenomen⁵³. Belanghebbenden worden in staat gesteld inschrijvingen te doen in het Grootboek 1946. Resterende geblokkeerde tegoeden kunnen omgewisseld worden tegen certificaten. In 1950, in de Vijfde Uitvoeringsbeschikking Wet Afwikkeling Geldzuivering wordt bekend gemaakt wanneer resterende geblokkeerde tegoeden of aan de Schatkist of aan de Agent overgemaakt moeten worden. De afwikkeling van de geldzuivering, en dan met name de deblokkering, was in praktische zin in 1952 voltooid. De Afwikkelingswet en het Machtigingsbesluit werden in 1986, Stb. 631, ingetrokken. Ook de Beschikking Beursverkeer 1947 wordt in 1986 ingetrokken. De laatste uitbetalingen op inschrijvingen in het Grootboek 1946, dat een looptijd heeft van 50 jaar en vanaf 1 maart 1949 in 47 termijnen afgelost moet worden, zullen nog voor het eind van deze eeuw (volgens het aangekondigde schema) verricht worden.

2.11 Om ons heen.

Niet alleen in Nederland werd na de bevrijding een geldzuiveringsoperatie in gang gezet. Ook andere landen in Europa, met uitzondering van Italië en Groot-Brittannië, stelden plannen, waarbij nieuw geld in omloop kwam, op en voerden die uit⁵⁴. Er zijn verschillende types in te onderscheiden. In België nam de geldzuivering een aanvang in oktober 1944⁵⁵. De operatie in Nederland leek het meeste op die in België. Minister Lief tinck bracht echter enige wijzigingen aan. De blokkering werd anders geregeld en ook de hoeveelheid in omloop zijnde nieuw geld was anders⁵⁶. Daar waar het Nederlandse en het Belgische systeem de eigen geldeenheid handhaafde en zuivering daarvan door blokkering en deblokkering probeerde te bewerkstelligen werd in de Amerikaanse, Duitse en Franse bezettingszones de oude geldeenheid ongeldig verklaard. Het oude geld kon daar alleen in een vastgestelde verhouding ingewisseld tegen een nieuwe geldeenheid⁵⁷.

3. De belangrijkste besluiten en wetten.

Het Machtigingsbesluit Geldzuivering, F 133

De start van de geldzuivering, na de intrekkingsoperatie van biljetten van f100,-, werd gemaakt met het Machtigingsbesluit Geldzuivering (F 133). In dit besluit kreeg de minister van Financiën de bevoegdheid om in een tijdvak van een jaar alle maatregelen af te kondigen die hij wenselijk achtte. De termijn werd overigens een paar keer verlengd: in 1946, Stb. G 203 en in 1947, Stb. H 35. Op deze wijze kon hij ook zo snel mogelijk reageren bij onverwachte ontwikkelingen of moeilijkheden. De maatregelen werden neergelegd in de Uitvoeringsbeschikkingen. Het Besluit stelde daarnaast bepalingen betreffende de strafbaarheid van overtreding van de te stellen bepalingen. In de Eerste Uitvoeringsbeschikkingen werden bepalingen gesteld betreffende de registratieplicht van transacties. De Tweede Uitvoeringsbeschikking verplichte aangifte te doen van betalingen voor overeengekomen toekomstige leveranties bij de Afdeling Geldwezen. Deze aangifte was bedoeld om op die manier betalingen met zwart geld te voorkomen. De Eerste en Tweede Uitvoeringsbeschikkingen werden in de loop van 1945 al weer buiten werking gesteld.

Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169

Na de intrekking van de f100,- biljetten bij Stb. F 115 nam de Beschikking Geldzuivering alle overige bankbiljetten, zilverbons en muntbiljetten uit de omloop (art. 1). In de week 19-25 september 1945 werd door de Distributiedienst het "tientje van Lief tinck" uitgereikt bij inlevering van f10,- oud geld (art.

3). Bij inlevering van oud geld werden geldkaarten uitgereikt die bij deblokkeringsmaatregelen weer getoond/aangetekend moesten worden (art. 4). De uit omloop genomen betaalmiddelen moesten ingeleverd worden bij leden van de bedrijfsgroepen Effectenhandel, Handelsbanken, Landbouwcredietbanken en Spaarbanken en bij de postkantoren (art. 6). In de inleveringsweek mocht nog slechts f300,- (bedrijven meer) worden ingeleverd (art. 7). Voor de inlevering door militairen, niet ingezetenen en justitie-beambten werden afzonderlijke inlevermogelijkheden opgenomen (art. 8-11). Met name door niet ingezetenen of door justitiële ambtenaren in te leveren biljetten moesten bij De Nederlandsche Bank aangeboden worden. Alle door inleving ontstane tegoeden (art. 12) en rekeningen die al bij banken bestonden (art. 14) werden geblokkeerd verklaard. De Postcheque- en Girodienst werd gesloten, tot 11 oktober 1945, zodat geen overschrijvingen plaats konden vinden (art. 5). Voor zover de minister niet krachtens beschikking vrijstelling verleende of De Nederlandsche Bank geen vergunning verleende mochten geen betalingen of overschrijving uit geblokkeerde tegoeden plaatsvinden (art. 15).

Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 196

De beschikking maakt bij aanvang een onderscheid in drie soorten rekeningen: 1) de geblokkeerde rekening waarover zonder vrijstelling krachtens beschikking of vergunning niet mag worden beschikt of van mag worden uitbetaald, 2) de girale rekening waarover alleen door overschrijving mag worden beschikt en 3) de vrije rekening waarvan door uitbetaling of overschrijving gebruik mag worden gemaakt (art. 1). Een deel, f1000,-, waarbij het maximum van f10.000,- niet voor bedrijven gold, plus 25% van het tegoed van geblokkeerde rekeningen mocht naar girale rekeningen worden geboekt. De inspecteur kon hier bezwaar tegen maken (art. 4; v.a. Stb. F 332 gewijzigd in art. 4d). Betalingsverplichtingen die ontstaan waren voor 26 september moesten op geblokkeerde rekeningen plaats vinden (art. 6). De banken kregen de mogelijkheid om geblokkeerde tegoeden te beleggen in geblokkeerd schatkistpapier (art. 6). Als vrije rekeningen werden aangemerkt de rekeningen van het Rijk, de provincies, de gemeenten, andere mogendheden en internationale organisaties en die van (aangewezen) charitatieve instellingen (art. 8). In de week van 8-13 oktober 1945 kon iedereen, (met voldoende geblokkeerd tegoed, f100,- laten uitbetalen (art. 11, 12; ingetrokken eind 1947). De Beschikking bepaalde dat uit geblokkeerd vermogen bepaalde betalingen verricht mochten worden: belastingen, bijdragen aan aangewezen charitatieve instellingen, door de minister te bepalen betalingen, lonen (art. 14, 15). Betalingen van andere geblokkeerde en girale rekeningen konden niet verricht zonder vergunning van De Nederlandsche Bank. De Beschikking Deblokking 1945 geeft voor de aanvraag daarvan de procedure (art. 18). Alvorens een vergunning te verlenen pleegde de Bank overleg met de Belastingdienst. Kredietverlening was verboden of slechts toegestaan volgens door de minister op te stellen regels (art. 19). De banken mochten wel betalingen van eigen geblokkeerde rekeningen doen (art. 21). Om het verloop van de geldzuivering te kunnen volgen moesten de banken opgaven verstrekken over het door hen benodigde kasgeld en welke geblokkeerde tegoeden zij onder zich hadden (art. 22, 23). Door middel van verschillende aanvullingsbeschikkingen werd de Beschikking Deblokking verder verfijnd en uitgebreid. Na enige tijd werden de aanvullingsbeschikkingen opgenomen in de Beschikking Deblokking 1945 zelf.

Een grotere herziening vond plaats bij beschikking van 28-12-1945 Stb. F 332. Uit de beschikking werden bepalingen met betrekking tot de girale rekeningen geschrapt. De Nederlandsche Bank kreeg sanctie-mogelijkheden tegen banken die traag waren met deblokkeringen/overboekingen.

In de Elfde Aanvullingsbeschikking (Stb. G 181) werd de lossingsrekening geïntroduceerd. Op de lossingsrekening moesten opbrengsten van effectentransacties goedgegeschreven worden en zonder vrijstelling krachtens beschikking van de Minister van Financiën kon niet over die rekeningen vrijelijk beschikt worden.

De Twaalfde Aanvullingsbeschikking Deblokking bepaalde dat ook opbrengsten en inkomsten uit overdracht/verrijking van vermogensbestanddelen, waarden en vorderingen uit/op het buitenland ook gestort moesten worden op de speciale geblokkeerde rekeningen: de zgn. lossingsrekeningen.

De Beschikking Deblokking werd grondig herzien opnieuw gepubliceerd in Stb. H 374. In deze wijzigingsbeschikking werd opgenomen dat de rekening waarop de Molestverzekeringsmaatschappijen uitkeringen moesten storten bij de Herstelbank voortaan "herstelrekeningen" zouden heten. In dezelfde wijzigingsbeschikking werd bepaald dat de Beschikking Levensverzekeringsuitkeringen 1945 ingetrokken werd. In de Zeventiende Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945

werd bepaald dat polissen voor levensverzekeringen en waarvan de aankoopsom voldaan was uit geblokkeerd tegoed niet beleend of afkoopbaar konden zijn.

De Vijftiende Aanvullingsbeschikking Deblokkering bepaalde dat de Rijksbijdrage voor vergoedingen wegens geleden oorlogsschaden gestort moest worden op geblokkeerde rekeningen. Het uitbetalen van vergoedingen voor na-ingeleverde biljetten (Stb. G 62), voor ingeleverde biljetten die op 9 juli 1945 in het buitenland waren en voor ingeleverde biljetten van f500,- en f1000,- (Stb. F 121 en Stcrt. 1945 no. 67) geschiedde volgens de Zestiende Aanvullingsbeschikking op geblokkeerde rekening. Gedeeltelijke deblokkering werd bereikt door toe te staan door boeking van 25% van de vergoedingen op vrije rekening.

De Beschikking Deblokkering 1946

De Beschikking Deblokkering 1946, Stb. F 333, schafte de girale rekeningen af en bepaalde dat tegoeden naar vrije rekeningen geboekt moesten worden. Volgens deze beschikking moest nu ook het restant op geblokkeerde rekeningen die ontstaan waren door inlevering van ingetrokken bank- en muntbiljetten en waarvoor geldkaarten waren uitgereikt (zie Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169, worden uitbetaald.

Overgangsbeschikking Deblokkering 1947, Stb. H 36

De Overgangsbeschikking Deblokkering 1947 bepaalde dat de opbrengsten van vorderingen en vermogensbestanddelen en waarden uit het buitenland in de periode 31 januari - 1 april 1947 tijdelijk op een overgangsrekening geboekt moest worden. Na die periode kon dan overgegaan worden tot overboeking naar een vrije rekening.

Beschikking Beursverkeer

De Beschikking Beursverkeer 1946 bepaalde dat de handel in effecten uit vrij tegoed moest geschieden. Op grond van een ontheffing (art. 3) mocht de aankoop uit geblokkeerd tegoed, vanaf de elfde aanvullingsbeschikking Deblokkering: lossingsrekening gedaan worden. De Beschikking regelde voorts onder welke voorwaarden aankoopbedragen en opbrengsten voor de verkoper het gehele of een gedeelte van het bij de transactie gemoeide bedrag op geblokkeerde lossingsrekening of op vrije rekening gestort moest worden. In 1947 werd in de Overgangsbeschikking Deblokkering 1947 bepaald dat de opbrengsten van handel in effecten tijdelijk (31-1 tot 1-4-1947) niet op de zgn. lossingsrekening geboekt moesten worden maar op de zgn. geblokkeerde overgangsrekening.

Afwikkelingswet Geldzuivering 1949, Stb. J 53

Het slot van de geldzuivering werd op 29 januari 1949 bij wet ingezet. De wet zou uiteindelijk tot totale deblokkering moeten leiden.

In artikel 2 werd bepaald dat alle geblokkeerde rekeningen met een saldo dat daalde tot onder f1000 moesten omgezet worden in optierekeningen. Hiervoor was wel een machtiging van de belastinginspecteur nodig. De wet geeft verder bepalingen onder welke voorwaarden er over deze rekeningen beschikt kan worden (overboekingen, aanschaf effecten, koop van vermogensobjecten, koopsommen, aanschaf Beleggings- en Investeringscertificaten).

Optierekeningen lager dan f100 werden overgeboekt naar vrije rekeningen (art. 13). Vanaf optierekeningen mochten bedragen (particulieren tot f3500, bedrijven f500) afgezonderd worden naar beleggingsrekeningen. Steeg het saldo daarvan boven het maximum van f3500 dan werd het saldo geheel naar een renteloze rekening bij De Nederlandsche Bank overgeboekt. De beleggingsrekeningen werden vanaf 1 juni 1948 in vijf porties, tot en met 1 juni 1952, overboekt naar vrije rekeningen (art. 4). Effecten die ten laste van een optierekening werden gekocht moesten in bewaarneming worden gegeven bij een inleveringskantoor. Werd de bewaarneming opgeheven doordat het inleveringskantoor de effecten in opdracht weer verkocht dan moest de opbrengst tegoedgeschreven worden op een herbeleggingsrekening. Hiervan moest dan binnen een maand weer een nieuwe effectenaankoop betaald worden, gebeurde dat niet dan werd er door het inleveringskantoor belegd in schuldbewijzen van de Staat. Nog openstaande herbeleggingsrekeningen werden per 1 januari 1951 overgeboekt naar vrije rekeningen (art. 6).

Voor de overdracht van inschrijvingen in het Grootboek 1946 was (boven een waarde van f1000) machtiging van de inspecteur nodig. Uit de opbrengst van de overdracht werd eventuele belasting-schuld ingehouden en het overige mocht naar een vrije rekening geboekt worden (art. 9-11). Belasting

kon overigens vanaf alle hiervoor genoemde rekeningen voldaan worden (art. 15). Voor veel transacties/deblokkeringen was nog een vergunning van De Nederlandsche Bank nodig (art. 17).

De wet gaf de minister de bevoegdheid vast te stellen wanneer nog bestaande geblokkeerde rekeningen door de banken opgeheven moesten worden en de saldi naar een renteloze rekening bij het Agentschap overgeboekt moesten worden (art. 18). Als iemand dan nog, via de inspecteur, aanspraak kon maken werd dat saldo aan de Schatkist overgedragen en vervolgens kreeg belanghebbende de keus Investerings- of Beleggingscertificaten te verkrijgen. Een eventueel restant kon naar vrije rekening geboekt worden. Het overige geld op de renteloze rekening bij de Agent maar waarop geen aanspraken konden worden gedaan werd door de Agent ook naar de Schatkist overgeboekt en verviel vervolgens aan de Staat (art. 18-20). Hoewel de deblokking praktisch in 1952 vrijwel afgewikkeld was werd de wet in 1986 officieel ingetrokken.

4. De actoren.

Op het terrein van de geldzuivering is de Minister van Financiën, en onder hem ressorterende diensten en instellingen, als belangrijkste actor aan te wijzen. Daarnaast speelde De Nederlandsche Bank een hoofdrol. In particuliere kring speelden de banken een belangrijke rol bij inlevering van bankbiljetten en het deblokken van rekeningen. Onderstaand is een opsomming gemaakt van in dit rapport voorkomende actoren die handelingen verrichten met betrekking tot de geldzuivering. Er is een onderscheid te maken in actoren die wel onder de werking van de Archiefwet 1995 vallen en actoren die daar niet onder vallen. De onderstaande opsomming van actoren is onderverdeeld naar de thans bestaande ministeries.

Actoren die onder de Archiefwet vallen:

het Militair Gezag, 1945-1946;

Het Militair Gezag was belast met de opsporing van overtredingen van de geldzuiveringsbepalingen.

Financiën:

- de Minister van Financiën, 1945-1986;
De minister was verantwoordelijk voor de regelgeving en de organisatie van de geldzuivering.
- ambtelijke werkgroep op het Departement van Financiën in bezet Nederland inz. voorbereiding geldzuivering, 1942-1943;
Deze werkgroep bereidde een plan voor dat na de bezetting het financiële verkeer/ de financieel-economische situatie in bevrijd Nederland zou moeten herstellen.
- Adviescommissie ordening kapitaalmarkt/regeling van het kapitaalverkeer, 1945-1946;
- Adviescommissie Smeets, Houwing en Keesing, 1946;
De commissie adviseerde over vereenvoudiging van voorschriften betreffende de geldzuivering en het rechtsherstel.
- de Belastingdienst, 1945-;
 - de ambtenaren van de Rijksbelastingdienst, Fiscale Bureau's bij DNB en banken, 1945-,
 - de Fiscale Recherche, 1945-,
 - de Inspecteur der Belastingen, 1945-,
 - de Inspecteur der Belastingen gedetacheerd bij De Nederlandsche Bank, 1945-,
 - de ontvangkantoren van de Belastingdienst, 1945-,
 - de Inspecteur der Belastingen, 1945-,
 - de Ontvanger der Directe Belastingen, 1945-,
 - de Ontvanger der Directe Belastingen te 's-Gravenhage, 1945-,
 - de Dienst der Directe Belastingen, 1945-;
 De Belastingdienst was belast met opsporing en registratie van (zwarte) vermogens. Deze opsporing en registratie gebeurde o.a. bij de behandeling van deblokkeringverzoeken. Daarnaast was de belastingdienst belast met heffing van belastingen welke tijdens de bezettingsjaren verschuldigd geworden was. In 1946 en 1948 werden de eenmalige heffingen door de Belastingdienst gedaan.
- de door de Minister van Financiën aangewezen personen, 1945-;
Deze werden belast met opsporing van overtredingen van de geldzuiveringsbepalingen.
- namens de Minister van Financiën voorwaarden stellende organen, 1945-;

Deze organen stelden voorwaarden waaraan verdachten van overtredingen van de geldzuiveringsbepalingen moesten voldoen om vervolging te ontlopen.

- Het Agentschap van het Ministerie van Financiën
 - de Agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam, 1948-;
 Het Agentschap/de Agent beheerde na de afwikkeling van de geldzuivering de door banken overgemaakte resterende geblokkeerde saldi.
- de Investeringscommissie, 1946-;
- De Investeringscommissie adviseerde De Nederlandsche Bank bij deblokkeringsverzoeken om grote transacties ten behoeve van de wederopbouw ten behoeve van het herstel van productie en industrie mogelijk te maken.
- de Directeur van het Grootboek 1946;
- De directeur is aangewezen het Grootboek 1946 in praktijk te beheren. Hij ressorteerde onder de Directie Grootboeken der Nationale Schuld.
- de Directeur van de Grootboeken der Nationale Schuld, 1946-;
- Onder verantwoordelijkheid van de Directie (directeur) Grootboeken der Nationale Schuld beheerde een afdeling/onderdeel het Grootboek 1946.

Justitie:

- de Minister van Justitie, 1945-;
- De Minister van Justitie was betrokken bij de voorbereiding van regelgeving en de opsporing van overtreding van geldzuiveringsbepalingen.
- de Rechterlijke Macht (Kantongerechten, Arrondissementsrechtbanken (overtredingen met boeten tot max. fl. 5000,-), Gerechtshoven en Hoge Raad, 1945-1986;
 - de president van de Arrondissementsrechtbank te Amsterdam, 1946-;
 - Raden van Beroep voor de directe belastingen (tot 1-3-1957);
 De actor(en) is/zijn belast met rechtspraak en de behandeling van bezwaarschriften.
- de krachtens art. 141 Wetboek van Strafvordering aangewezen personen, 1945-;
- Deze zijn aangewezen overtredingen van de geldzuiveringsbepalingen op te sporen.
- de overige ambtenaren van de Rijks- en Gemeentepolitie, 1945-;
- Zij zijn belast met de opsporing van overtredingen van de geldzuiveringsbepalingen.
- Raad voor het Rechtsherstel, 1947-;
- De Raad verleende machtigingen/vergunningen tot deblokkering van lossingsrekeningen.

Binnenlandse Zaken:

- de Minister van Binnenlandse Zaken, 1945-;
- De minister was betrokken bij de voorbereiding van de inleveringsweek.
- Gemeenten, 1945;
- De gemeenten werden belast met het innemen van transactieregisters die op grond van de Eerste Uitvoeringsbeschikking Machtigingsbesluit Geldzuivering door bepaalde winkeliers moesten worden aangelegd.
- Burgemeesters en Wethouders, 1945;
- B.& W. waren belast met het opstellen van een schema volgens welke binnen hun gemeente de inwoners hun ingetrokken munt- en bankbiljetten en zilverbons konden inleveren.

Defensie:

- de Minister van Oorlog, 1945;
- De minister was betrokken bij de voorbereiding van de geldzuiveringsmaatregelen, met name bij de inlevering van biljetten via betaalmeesters van het leger.
- de Koninklijke Nederlandse Marine, 1945;
- De marine vervoerde nieuwe in Engeland bestelde biljetten aan die bij de geldzuivering werden uitgereikt.
- de Betaalmeesters van het Nederlandse leger, 1945;
- Bij de betaalmeesters konden militairen hun biljetten inleveren.

Economische Zaken:

- de Minister van Handel en Nijverheid, 1946-;
- De minister mocht een lid van de Investeringscommissie benoemen. De minister pleegde overleg over de Algemene vergunningen (tot deblokkering) en de toepassing daarvan die door De Nederlandsche Bank afgegeven werden.
- Centraal Distributiekantoor, 1945-1946;

Het Centraal Distributiekantoor ressorteerde destijds onder het Ministerie van Handel en Nijverheid en had het toezicht op de Plaatselijke Distributiekantoren waar de omwisseling van f10 oud geld in f10 nieuw geld plaats vond. Het Centraal Distributie stelde daartoe een schema op. Ook mocht het Centraal Distributiekantoor afwijkende regelingen voor de omwisseling treffen.

- de Directeur van het Centraal Distributiekantoor, 1945;
- de Plaatselijke Distributiekantoren, 1945;
- De plaatselijke kantoren waren belast met het omwisselen van f10 oud geld in f10 nieuw geld.
- de directies van de Hoofdgroepen Banken en Verzekeringen, 1945-ca. 1952;
- De Hoofdgroepen ressorteerden als officiële instellingen onder de Minister van Handel en Nijverheid en traden op als vertegenwoordiger van de bedrijfstakken. De directies van de hoofdgroepen namen deel aan overleg en konden hun leden via circulaire's op de hoogte stellen van maatregelen.
- de Hoofdgroepen Industrie, Handel en Banken, 1946-
 - Secretariaat van de Hoofdgroep Banken te Amsterdam (DNB);
- Kamers van Koophandel en Fabrieken, 1945;
- De Kamers van Koophandel en Fabrieken ressorteerden onder de Minister van Handel en Nijverheid. Zij namen transactieregisters in op grond van de Eerste Uitvoeringsbeschikking Machtigingsbesluit Geldzuivering. In de periode 1945-1947 gaven de Kamers van Koophandel en Fabrieken af ten behoeve van bedrijven die bedragen wilden laten afzonderen vanaf geblokkeerde rekeningen naar girale rekeningen.

Verkeer en Waterstaat:

- de Minister van Verkeer en Energie, 1945-;
- De Minister van Verkeer en Energie was betrokken bij het overleg over de opstelling en toepassing van Algemene vergunningen tot deblokking.
- Staatsbedrijf der P.T.T., 1945;
- De P.T.T. ressorteerde destijds onder het Ministerie van Binnenlandse Zaken.
 - de Kantoren der Posterijen
 Bij het staatsbedrijf en haar postkantoren waren formulieren verkrijgbaar die benodigd waren voor het aanvragen van geldkaarten. Op de postkantoren werden tegen overlegging van geldkaarten ook bedragen uitbetaald.
- Het Centraal Girokantoor, 1945-;
- De Girodienst ressorteerde destijds onder het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Het Centraal Girokantoor was verplicht om voor 26-9-1945 uitgeschreven reischekes, postwissels e.d. terug te boeken naar geblokkeerde rekening.
- de Postcheque- en girodienst, 1945;
- De PCGD ressorteerde destijds onder de Minister van Binnenlandse Zaken. De PCGD was gerechtigd om met vrijstelling van verboden op grond van de Beschikking Deblokking 1945 uitbetalingen voor het eerste levensonderhoud te verrichten.

Landbouw, Visserij en Natuurbeheer:

de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening, 1946-;

De minister kon een lid van de Investeringscommissie benoemen. De minister voerde overleg over het opstellen en toepassen van de Algemene vergunningen tot deblokking.

Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer:

de Minister van Openbare Werken en Wederopbouw, 1946-;

De Minister van Openbare Werken en Wederopbouw was gerechtigd een lid van de Investeringscommissie te benoemen en had daarmee een adviesrecht bij de verlening van deblokkingvergunningen voor transacties bestemd voor de wederopbouw en investeringen voor het herstel van de industrie en productie.

De Nederlandsche Bank (Hoofdbank, Bijbank en Agentschappen), 1945-;

- Afd. Deblokking,
- Kantoor Deviezenvergunningen,

De Nederlandsche Bank was gerechtigd tot het verlenen van Algemene en Bijzondere vergunningen tot deblokking. Daarnaast had De Nederlandsche Bank het toezicht op de deblokking bij de banken.

de Herstelbank, 1945-1949;

De Herstelbank werd in 1945 opgericht onder de naam "Maatschappij tot Financiering van het Nationaal Herstel N.V.". Sinds 1963 het de bank "Nationale Investeringsbank N.V.";

De Herstelbank beheerde rekeningen waarop verzekeringsmaatschappijen hun (geblokkeerde) uitkeringen dienden te storten.

de Verzekeringskamer, 1945-1949;

De Verzekeringskamer ressorteerde destijds onder de Minister van Justitie, sedert 1986 onder de Minister van Financiën en is sinds 1992 een zelfstandig bestuursorgaan.

In de periode 5-7-1945-1949 fungeerde de Verzekeringskamer als door de Minister van Financiën gemachtigd orgaan dat ontheffing mocht verlenen voor uitbetalingen door verzekeringsmaatschappijen en spaarkassen.

de Algemene Rekenkamer, 1946-;

De Algemene Rekenkamer is belast met het toezicht op en de verantwoording van aflossing van aangelegane staatsschuld op grond van het Grootboek 1946.

het Centraal Planbureau, 1946-;

Het Centraal Planbureau was gerechtigd een lid van de Investeringscommissie te benoemen.

Notarissen, 1946-;

De notarissen waren belast met het afgeven van verklaringen die nodig waren om hypotheek en kredieten te kunnen aangaan en te betalen naar en van geblokkeerd tegoed.

Particuliere Studie-Groepen Geldzuivering:

de Weyer-groep/Commissie Weyer, 1944-1945;

De commissie ontwierp een plan dat handelde over na-oorlogse geldzuivering. Het plan diende mede als basis voor de in 1945 door minister Lieftinck uitgevoerde geldzuivering.

de Verrijn-Stuartgroep/Groep van Tien, 1944-1945;

De commissie ontwierp een plan dat handelde over na-oorlogse geldzuivering. Het plan diende mede als basis voor de in 1945 door minister Lieftinck uitgevoerde geldzuivering.

Niet onder de Archiefwet vallende actoren:

- de leden van de ondervakgroep detailhandel in gouden en zilveren werken en juwelen, 1945;
- de leden van de vakgroep goud- en zilvermeden, 1945;
- de leden van de ondervakgroep detailhandel in tweedehands goederen, 1945;
- de leden van de vakgroep pelterijen, 1945;
- de leden van de ondervakgroep detailhandel in postzegels, 1945;
- de leden van de ondervakgroep detailhandel in antiquiteiten, zomede kunsthandelaren, 1945;
- de leden van de Bedrijfsgroepen Effectenhandel, Handelsbanken, Landbouwcredietbanken, Spaarbanken, 1945;
- de aangewezen registrerende instanties, 1945:
 - 2) Javasche Bank N.V.;
 - 3) Amsterdamsche Bank N.V.;
 - 4) Associatie-Cassa N.V.;
 - 5) Banque de Paris et des Pays-Bas;
 - 6) Coöp. Centrale Boerenleenbank;
 - 7) Coöp. Centrale Raiffeisen-Bank;
 - 8) De Twentse Bank N.V.;
 - 9) Heldring & Pierson;
 - 10) Hollandsche Bank-Unie N.V.;
 - 11) Hope & Co;
 - 12) Incasso-Bank N.V.;
 - 13) Kasvereniging N.V.;
 - 14) Lippmann, Rosenthal & Co;
 - 15) R. Mees & Zoonen;
 - 16) Nederlandsche Handel Mij. N.V.;
 - 17) Nederlandsche Landbouwbank N.V.;
 - 18) Nederlandsche Middenstandsbank N.V.;
 - 19) Nederlandsch-Indische Escompto Mij.;
 - 20) Nederlandsch-Indische Handelsbank N.V.;
 - 21) Pierson & Co;
 - 22) Rotterdamsche Bankvereniging N.V.;

5. De handelingen.

Om de handelingen zo volledig mogelijk weer te geven is gebruik gemaakt van een macro waarin een aantal vaste elementen terugkomen:

Nummer:	elke handeling krijgt een uniek volgnummer dat correspondeert met het op te stellen Basis Selectiedocument (BSD).
Actor:	het orgaan, de organisatie of (samenstel van) organisatieonderdelen dat bevoegd, gemandateerd of gedelegeerd is de handeling te verrichten.
Handeling:	een complex van activiteiten, verricht door de actor(en), gericht op de omgeving.
Periode:	het tijdvak waarbinnen de handeling is/wordt verricht.
Grondslag of bron:	de plaats waar de bevoegdheid is vastgelegd of de vindplaats van de handeling/de bevoegdheid.
Product:	het resultaat of de neerslag van het handelen naar de omgeving.

De handelingen zijn onderverdeeld naar de volgende hoofdgebieden:

Een onderdeel dat handelingen betreffende de wet- en regelgeving en de opsporingsbevoegdheid beschrijft; een onderdeel dat meer algemene handelingen bevat; een deel dat de registratie en het overdrachtsverbod voorafgaande aan de inlevering en voorbereiding van de inlevering beschrijft; de beschrijving van het handelen betreffende blokkering en deblokkering van betaalmiddelen en rekeningen; de maatregelen betreffende kapitaal verkeer; handelingen betreffende de staatsschuld bestaande uit Schatkistpapier, certificaten, het Grootboek 1946, conversie en consolidatie van leningen; De handelingen betreffende het heffen van belastingen.

6. Wet- en regelgeving en opsporingsbevoegdheid.

6.1 Wet- en regelgeving

1

Actor:	ambtelijke werkgroep op het Departement van Financiën in bezet Nederland inz. voorbereiding geldzuivering
Handeling:	Het voorbereiden van een geldzuiveringsplan.
Periode:	1942-1943
Bron:	Witboek., 's-Gravenhage, 1946, p. 29,
Product:	"Financieel Noodbesluit"

2

Actor:	de Weyer-groep/Commissie Weyer
Handeling:	Het opstellen van een geldzuiveringsplan.
Periode:	1944-1945
Bron:	Witboek., 's-Gravenhage, 1946, p. 30,
Product:	Plan/rapport/nota

3

Actor:	de Verrijn-Stuartgroep/Groep van Tien
Handeling:	Het opstellen van een geldzuiveringsplan.
Periode:	1944-1945
Bron:	Witboek, 's-Gravenhage, 1946, p. 30,
Product:	Nota inzake de monetaire en budgettaire positie in Nederland

4

Actor:	de Minister van Financiën
--------	---------------------------

- Handeling: Het (mede-)voorbereiden, wijzigen en intrekken van Besluiten en Wetten betreffende de geldzuivering.
- Periode: 1945-1986
- Grondslag: *
- Product: Besluiten en Wetten
1. Besluit van 5 juli 1945, betreffende Besluit intrekking bank- en muntbiljetten van honderd gulden, Stb. F 115.
 2. Besluit van 5 juli 1945, houdende bijzondere voorzieningen in zake uitbetalingen door verzekeringsinstellingen en spaarkassen, Stb. F 120, ingetrokken 13-1-1949 Stb. J 24.
 3. Besluit van 3 augustus 1945, houdende vaststelling van het Machtigingsbesluit Geldzuivering, Stb. F 133.
 4. Besluit van 14 November 1945, houdende machtiging tot het vestigen van schuldverplichtingen ten laste van het Rijk, Stb. F 268.
 5. Wet van 8 augustus 1946, houdende verlenging van de machtiging als bedoeld in artikel 1, lid 1, van Het Machtigingsbesluit geldzuivering (Stb. F 133), Stb. G 203.
 6. Wet van 28 december 1946, tot het aangaan van geldleeningen ten laste van het Rijk ter conversie van uitstaande schuld (Conversieleeningwet 1946), Stb. G 407.
 7. Wet van 4 augustus 1947, houdende verlenging van de machtiging als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van het Machtigingsbesluit geldzuivering (Stb. F 133), Stb. H 287.
 8. Wet van 18 maart 1948, tot het aangaan van geldleeningen ten laste van het Rijk ter conversie van uitstaande schuld (Conversieleeningwet 1948), Stb. I 115.
 9. Wet van 24 juli 1948, houdende verlenging van de machtiging als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van het Machtigingsbesluit geldzuivering, Stb. I 339.
 10. Wet van 29 januari 1949, houdende Afwikkeling van de Geldzuivering, Stb. J 53; gewijzigd bij wet d.d. 9-2-1949, Stb. J 62 (art. 7a).
 11. Wet van 14 December 1949, houdende vereenvoudiging van de wijze van uitbrengen van exploiten aan het Grootboek 1946 en enig Schuldregister voor geldleeningen ten laste van het Rijk, Stb. J 558.
 12. Wet op de Economische Delicten van 22 juni 1950, Stb. K 258 (eerstondertekenende minister: de minister van Justitie; de wet regelt intrekking van een aantal artikelen van het Machtigingsbesluit geldzuivering en de Wet Afwikkeling Geldzuivering); in werking per 1-5-1951, Stb. 91.
 13. Wet van 1 maart 1956, houdende verlenging van de termijn, genoemd in art. 20, vierde lid van de Wet Afwikkeling Geldzuivering (Stb. J 53), Stb. 100 (verlenging van de termijn tot 1961 waarna geblokkeerde tegoeden welke zijn overgeboekt naar een renteloze rekening bij de Agent van het ministerie van Financiën en waarvoor bij de inspecteur der belastingen geen verzoek is gedaan om er over te mogen beslissen aan de schatkist zullen vervallen).
 14. Wet van 17 mei 1956, houdende vaststelling van een nieuwe regeling in zake belastingrechtspraak (Wet administratieve rechtspraak belastingzaken), Stb. 323 (uitspraken op beroepschriften ingevolge art. 19 van de Wet Afwikkeling Geldzuivering wordt v.a. 1-3-1957 niet meer door de Raad van beroep voor de directe belastingen verricht maar door de gerechtshoven); in werking 1957 Stb. 32.
 15. Wet van 31 oktober 1986 houdende intrekking van het Machtigingsbesluit geldzuivering en de Wet afwikkeling Geldzuivering, Stb. 631.

5

- Actor: de Minister van Justitie
- Handeling: Het mede-voorbereiden, wijzigen en intrekken van Besluiten en Wetten betreffende de geldzuivering.
- Periode: 1945-1986
- Grondslag: *
- Product: Besluiten en Wetten
Machtigingsbesluit Geldzuivering d.d. 3-8-1945, Stb. F 133.
Besluit van 5 juli 1945, houdende bijzondere voorzieningen in zake uitbetalingen door verzekeringsinstellingen en spaarkassen, Stb. F 120.

6

- Actor: het Militair Gezag

Handeling: Het opstellen, wijzigen en intrekken van verordeningen met betrekking tot de zuivering van het geldwezen.
 Periode: 1945-1946
 Grondslag: Besluit op de Bijzondere staat van beleg, art. 8,
 Product: Verordeningen
 Verordening van den Chef van den Staf Militair Gezag van 15 September 1945, no. 143 Publicatieblad MG 1945 no. 42; buiten werking 4-3-1946, Publicatieblad MG 1946 no. 45.

7

Actor: "Adviescommissie ordening kapitaalmarkt/regeling van het kapitaalverkeer"
 Handeling: Het adviseren van de minister van Financiën betreffende de ordening van de kapitaalmarkt.
 Periode: nov. 1945-jan. 1946
 Grondslag: Witboek..., 's-Gravenhage, 1946, p. 139-140
 Product: Verslag/Rapport

8

Actor: Adviescommissie Smeets, Houwing en Keesing
 Handeling: Het adviseren over vereenvoudiging van voorschriften.
 Periode: 1946, augustus
 Bron: Dutch Money purge: the monetary consequences of German occupation and their redress after liberation, 1940-1952, Jaap Barendregt, Amsterdam, 1993, p. 157,
 Product: Rapport over aan te brengen vereenvoudigingen in voorschriften betreffende de geldzuivering en het rechtsherstel.

Het Machtigingsbesluit Geldzuivering d.d. 3-8-1945, Stb. F 133,
 N.B. art. 2 t/m 5 zijn in 1950 bij de Wet op de Economische Delicten, Stb. K 258 ingetrokken. Het Besluit in zijn geheel is bij Wet van 31-10-1986, Stb. 631, ingetrokken.

9

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het vaststellen, wijzigen, aanvullen en intrekken van (alle door hem nodig geachte) bepalingen met betrekking tot de zuivering van het geldwezen en de afwikkeling daarvan.
 Periode: 1945-1986
 Grondslag: 1. Machtigingsbesluit Geldzuivering, Stb. F 133; verlengd bij wetten Stb. G 203, Stb. H 287, Stb. I 339, allen art. 1,
 2. Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 23,
 (In artikel 23, Stb. J 53, wordt bepaald dat de minister alle maatregelen die hij genomen heeft op grond van het Machtigingsbesluit Geldzuivering mag wijzigen, intrekken of aanvullen. De voorwaarde hierbij is dat e.e.a. niet tot gevolg mag hebben dat de beschikking over geblokkeerd vermogen belemmerd wordt of verdere blokkering in plaats van deblokkering plaats vindt. Artikel 25 bepaalt dat de vergaande machtiging "tot het vaststellen van alle door hem nodig geachte bepalingen" ingetrokken wordt.)
 Product: Min. Regelingen
 1. Beschikking van de Minister van Financiën van 9 Augustus 1945, houdende vaststelling van de Eerste Uitvoeringsbeschikking Machtigingsbesluit geldzuivering, Stb. F 135; ingetrokken 1971 Stb. 648.
 2. Beschikking van de Minister van Financiën van 29 Augustus 1945, houdende vaststelling van de Tweede Uitvoeringsbeschikking Machtigingsbesluit geldzuivering, Stb. F 153.
 3. Beschikking van 6 September 1945, houdende aanvulling en wijziging van de Eerste Uitvoeringsbeschikking Machtigingsbesluit geldzuivering, Stb. F 163.
 4. Beschikking van de Minister van Financiën van 12 September 1945, houdende vaststelling van de Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169.
 5. Beschikking van de Minister van Financiën van 25 September 1945, houdende vaststelling van de Beschikking Deblokkering 1945, Stb. F 196.

6. Beschikking van de Minister van Financiën van 25 September 1945, houdende vaststelling van een Beschikking Registrering Schatkistpapier 1945, Stb. F 197.
7. Beschikking van de Minister van Financiën van 28 September 1945, houdende vaststelling van de Beschikking tenaamstelling spaarbankboekjes aan toonder, Stb. F 200.
8. Eerste Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945 d.d. 1-10-1945, Stb. F 202; ingetrokken Stb. F 332.
9. Tweede Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945 d.d. 3-10-1945, Stb. F 211; ingetrokken Stb. F 332.
10. Derde Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945 d.d. 6-10-1945, Stb. F 216; ingetrokken Stb. F 332.
11. Beschikking Deblokking postchèque- en girodienst 1945 d.d. 10-10-1945, Stb. F 220; ingetrokken Stb. F 332.
12. Vierde Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945 d.d. 19-10-1945, Stb. F 239; ingetrokken Stb. F 332.
13. Vijfde Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945 d.d. 14-11-1945, Stb. F 262; ingetrokken Stb. F 332.
14. Beschikking van 27 November 1945, houdende intrekking van de registratieplicht, bedoeld in de Eerste Uitvoeringsbeschikking Machtigingsbesluit geldzuivering, Stb. F 303.
15. Zesde Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945 d.d. 29-11-1945, Stb. F 307; ingetrokken Stb. F 332.
16. Beschikking van 10 December 1945, houdende intrekking van de Tweede Uitvoeringsbeschikking Machtigingsbesluit geldzuivering, Stb. F 311.
17. Beschikking van de Minister van Financiën van 28 december 1945, houdende wijziging van de Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 332.
18. Beschikking van de Minister van Financiën van 28 december 1945, houdende vaststelling van de Beschikking Deblokking 1946, Stb. F 333; ingetrokken 1947 Stb. H 374 (opheffing van de girale rekening door overboeking naar vrije rekening en uitbetaling restant op geldkaarten A en B).
19. Zevende Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945 d.d. 28-1-1946, Stb. G 26; ingetrokken 1947 Stb. H 374 (verbod overboeking van geblokkeerde naar geblokkeerde rekening).
20. Achtste Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945 d.d. 20-3-1946, Stb. G 57 (hypothecaire kredietverlening).
21. Negende Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945 d.d. 12-4-1946, Stb. G 90; ingetrokken 1947 Stb. H 374 (boeking opbrengst vervallen of overgedragen schatkistpapier op vrije rekening).
22. Beschikking van de Minister van Financiën van 6 maart 1946, Stb. G 62, houdende vaststelling van de Beschikking na-inlevering bank- en muntbiljetten en Zilverbons; gewijzigd bij: Beschikking van 3 juni 1946, Stb. G 141 en Beschikking 14-6-1950, Stb. K 231.
23. Tiende Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945 d.d. 9-7-1946, Stb. G 173; ingetrokken 1947 Stb. H 374 (boeking wegens opbrengsten/inkomsten/overdracht buitenlandse vorderingen, vermogensbestanddelen en waarden op vrije of geblokkeerde rekening).
24. Elfde Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945 d.d. 16-7-1946, Stb. G 181; ingetrokken 1947 Stb. H 374 (boeking van aflossingen van (hypothecaire) leningen voor aan- en verkoop van effecten op lossingsrekeningen).
25. Twaalfde Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945 d.d. 11-9-1946, Stb. G 250; ingetrokken 1947 Stb. H 374 (de lossingsrekening wordt in de Beschikking Deblokking 1945 opgenomen).
26. Beschikking van de Minister van Financiën van 29 januari 1947 (Overgangsbeschikking Deblokking 1947), Stb. H 36.
27. Dertiende Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945 d.d. 27-3-1947, Stb. H 106; ingetrokken 1947 Stb. H 374 (tegoedschrijving opbrengsten vorderingen, vermogensbestanddelen en waarden uit het buitenland op vrije rekening of lossingsrekening).
28. Veertiende Aanvullingsbeschikking Deblokking d.d. 1-5-1947, Stb. H 138 (verrekening belastingen met vrijwillig gedeponeerde gelden).

29. Beschikking van de Minister van Financiën van 24 november 1947, houdende gewijzigde vaststelling van de Beschikking Deblokkering 1945 (Stb. F 332), Stb. H 374.
30. Vijftiende Aanvullingsbeschikking Deblokkering 1945, Stb. H 375 (betaling oorlogsschadevergoedingen op geblokkeerde rekeningen) Ingetrokken 30-12-1947, Stb. H 456.
31. Zestiende Aanvullingsbeschikking Deblokkering 1945, Stb. H 376 (Uitbetaling van op grond van de Beschikking na-inlevering bank- en muntbiljetten en zilverbons (Stb. G 62) en de Beschikking bankbiljetten van f 500,- en f 1000,- (Stcrt. 1946 no. 67) van de tegenwaarde van ingeleverde biljetten op geblokkeerde rekening waarvan 25% op vrije rekening), ingetrokken 1950 Stb. K 231.
32. Beschikking van de Minister van Financiën van 24 november 1947, houdende vaststelling van de Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, i.w. 2-1-1948 Stb. H 458, ingetrokken 1949 Stb. J 53.
33. Eerste Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 378 (Deze beschikking is te beschouwen als product van handelen op grond van art. 4.2 Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947; zie betreffende handeling elders), ingetrokken 1949 Stb. J 53.
34. Tweede Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 379 (Deze beschikking is te beschouwen als product van handelen op grond van art. 10 Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947; zie betreffende handeling elders), i.w. 2-1-1948 Stb. H 458, ingetrokken 1949 Stb. J 66.
35. Zeventiende Aanvullingsbeschikking Deblokkering 1945, Stb. H 427 (Polissen van levensverzekeringen aangegaan uit geblokkeerd tegoed zijn niet beleenbaar of afkoopbaar behalve bij faillissement en beslaglegging door de Belastingdienst; polisvoorwaarden mogen niet gewijzigd worden).
36. Achttiende Aanvullingsbeschikking Deblokkering 1945, Stb. H 428, ingetrokken 1949 Stb. J 60.
37. Negentiende Aanvullingsbeschikking Deblokkering 1945, Stb. H 456.
38. Derde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 457 (Uitgifte 3% investeringscertificaten), i.w. 2-1-1948 Stb. H 458, zie ook het product op grond van art. 8 Beschikking Stb. H 377.
39. Beschikking van 30 december 1947, houdende vaststelling van de datum waarop de Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947 (Stb. H 377), de Eerste Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947 (Stb. H 378) en de Tweede Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947 (Stb. H 379) in werking treden, Stb. H 458.
40. Vierde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 158, gewijzigd in 1949 Stb. J 63.
41. Beschikking van 15 mei 1948 houdende wijziging van art. 8 van de Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 192; ingetrokken 1949 Stb. J 53.
42. Vijfde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 193.
43. Beschikking van 7 juni 1948 houdende aanvulling van de Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 232; ingetrokken 1949, Stb. J 53.
44. Zesde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 237, gewijzigd in 1949, Stb J 63.
45. Beschikking van 10 juli 1948 houdende wijziging van de Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 287; ingetrokken 1949, Stb. J 53.
46. Beschikking van 8 februari 1949, houdende hernieuwde vaststelling van de Beschikking Deblokkering 1945 (Stb. F 196), Stb. J 60.
47. Eerste Uitvoeringsbeschikking Wet Afwikkeling Geldzuivering d.d. 10-2-1949, Stb. J 66.
48. Beschikking van 1 Augustus 1949, houdende wijziging van de Beschikking Deblokkering 1945 (Stb. F 196), Stb. J 348.
49. Beschikking van de Minister van Financiën van 14 juni 1950, houdende hernieuwde vaststelling van de Beschikking Deblokkering 1945 (Stb. F 196), Stb. K 231.
50. Beschikking van de Minister van Financiën van 21 september 1950, houdende nadere wijziging van de Beschikking Deblokkering 1945, Stb. K 410.

51. Beschikking van 9 november 1971 van de minister van Financiën houdende intrekking van de Eerste Uitvoeringsbeschikking Machtigingsbesluit geldzuivering (Stb. F 135), Stb. 648.
52. Beschikking van de minister van Financiën van 24 november 1953 tot intrekking van art. 19 van de Beschikking Deblokkering 1945 (Stb. F 196), zoals deze nader is gewijzigd. Stb. 508.
- * Producten met betrekking tot de sanering van munten:
- 1-3 Besluiten F 178 (oppotingsverbod zinken pasmunt, ingetrokken bij Beschikking F 296) en F 183, gewijzigd bij F 297. (zie Smelten, Ponsen, Pletten en Slaan).
4. Beschikking van de minister van Financiën van 12 maart 1970, Generale Thesaurie, Directie Binnenlands Geldwezen en Financiën Publiekrechtelijke Lichamen no. A70/3634, houdende intrekking van de beschikkingen van 22 september 1945 (Stb. F 183) en van 20 november 1945 (Stb. F 297), Stb. 146.

- * specifiek t.a.v. verzekeringen:
1. Beschikking Molestverzekeringsuitkeringen 1945 d.d. 18-10-1945, Stb. F 235, gewijzigd bij Beschikking d.d. 19-11-1945, Stb. F 295 (storten uitkeringen op geblokkeerde rekening bij de Herstelbank).
2. Beschikking van de Minister van Financiën van 4 maart 1946, houdende nadere vaststelling van de Beschikking Molestverzekeringsuitkeringen, Stb. G 61.
3. Beschikking van de Minister van Financiën van 24 november 1947, houdende gewijzigde vaststelling van de Beschikking Molestverzekeringsuitkeringen 1945, Stb. H 380.
4. Eerste Uitvoeringsbeschikking Molestverzekeringsuitkeringen 1945 van de minister van Financiën van 27 april 1949, Stb. J 191; ingetrokken 1955 Stb. 219.
5. Beschikking van de Minister van Financiën van 14 juni 1950, houdende hernieuwde vaststelling van de Beschikking Molestverzekeringsuitkeringen 1945, Stb. K 229.
6. Beschikking van de Minister van Financiën van 14 juni 1950, houdende hernieuwde vaststelling van de Eerste Uitvoeringsbeschikking Molestverzekeringsuitkeringen 1945, Stb. K 230.
7. Beschikking van de minister van Financiën van 10 mei 1955, houdende gewijzigde vaststelling van de Beschikking Molestverzekeringsuitkeringen 1945 en intrekking van de Eerste Uitvoeringsbeschikking Molestverzekeringsuitkeringen 1945, Stb. 219.
8. Beschikking Levensverzekeringsuitkeringen 1945 d.d. 8-11-1945, Stb. F 256; ingetrokken 1947 Stb. H 374. (voorwaarden storting uitkeringen op vrije of geblokkeerde rekeningen)
9. Beschikking van de Minister van Financiën van 8 februari 1946, houdende verbod van handel in Spaarcertificaten anders dan in regelmatig beursverkeer, Stb. G 27.

- * Specifiek t.a.v. Effectenhandel/Beursverkeer
1. Beschikking van de Minister van Financiën van 27 april 1946, houdende vaststelling van de Beschikking Beursverkeer 1946, Stb. G 99, gewijzigd bij beschikkingen gepubliceerd in de Staatsbladen: G 108, G 182, G 196, G 249, H 35.
2. Beschikking van de Minister van Financiën van 27 maart 1947, houdende vaststelling van de Beschikking Beursverkeer 1947, Stb. H 105; gewijzigd bij Beschikking d.d. 17-3-1949 Stb. J 124 en Beschikking d.d. 10-2-1954, Stb. 34.
3. Besluit van de Minister van Financiën van 15 april 1986, houdende intrekking van de Beschikking Beursverkeer 1947, Stb. 197.

Opmerking: Voor de opstelling van bepalingen betreffende de inlevering/sanering van munten zie het PIVOT-rapport Smelten, Ponsen, Pletten en Slaan, handelingnummers 88 t/m 90.

10

- Actor: 1. de Minister van Financiën;
 2. de Belastingdienst;
 3. de Minister van Justitie;
 4. de Minister van Binnenlandse Zaken;
 5. de Minister van Oorlog;
 6. Centraal Distributiekantoor;

7. Staatsbedrijf der P.T.T.;
8. De Nederlandsche Bank;
9. de directies van de Hoofdgroepen Banken en Verzekeringen;
- Handeling: Het opstellen van instructies en aanwijzingen voor onder hen ressorterende diensten/instellingen/afdelingen en aangesloten leden betreffende de uitvoering van regels betreffende de geldzuivering.
- Periode: 1945-
- Bron: o.a. Witboek betreffende maatregelen tot zuivering van het geldwezen in Nederland
- Product: Instructies

6.2 Opsporingsbevoegdheid bij overtreding geldzuiveringsmaatregelen.

- 11
- Actor: de Rechterlijke Macht (Kantongerechten, Arrondissementsrechtbanken (overtredingen met boeten tot max. fl. 5000,-), Gerechtshoven en Hoge Raad)
- Handeling: Het doen van uitspraken in gevallen van overtredingen en misdrijven in het kader van de geldzuivering.
- Periode: 1945-1986
- Grondslag: Machtigingsbesluit Geldzuivering, Stb. F 133, art. 2, 5, vervallen 1950 Stb. K 258; Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 24, 27,
- Product: Uitspraken/Vonnissen
- 12
- Actor: de Minister van Financiën
- Handeling: Het aanwijzen van personen welke belast worden met de opsporing van strafbare feiten en de zorg voor het toezicht op uitvoering en naleving van door de Minister van Financiën gestelde bepalingen met betrekking tot de zuivering van het geldwezen.
- Periode: 1945-1986
- Grondslag: Machtigingsbesluit Geldzuivering, Stb. F 133, art. 3, vervallen 1950 Stb. K 258. Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 25,
- Product: Aanwijzingen
- 13
- Actor: 1. de krachtens art. 141 Wetboek van Strafvordering aangewezen personen;
2. de door de Minister van Financiën aangewezen personen;
3. de ambtenaren van de Rijksbelastingdienst, Fiscale Bureau's bij DNB en banken, Fiscale Recherche);
4. de overige ambtenaren van de Rijks- en Gemeentepolitie;
- Handeling: Het opsporen van strafbare feiten en het zorgdragen voor het toezicht op uitvoering en naleving van door de Minister van Financiën gestelde bepalingen met betrekking tot de zuivering van het geldwezen.
- Periode: 1945-1986
- Grondslag: Machtigingsbesluit Geldzuivering, Stb. F 133, art. 3, vervallen 1950 Stb. K 258; Verordening van de Chef van de Staf van het Militair Gezag d.d. 15-9-1945 no. 143, Publicatieblad MG no. 42, art. 3; buiten werking 4-3-1946, Publicatieblad MG 1946 no. 45; Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 2;
- Product: Opsporings- en toezichtsdossiers, bekeuringen, boeten
- 14
- Actor: 1 de Minister van Financiën;
2. namens de Minister van Financiën voorwaarden stellende organen;
- Handeling: Het opstellen van voorwaarden waaraan verdachten moeten voldoen om strafvervolg te voorkomen.
- Periode: 1945-1986
- Grondslag: Machtigingsbesluit Geldzuivering, Stb. F 133, art. 4, vervallen 1950 Stb. K 258; Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 26,
- Product: Voorwaarden/Beschikkingen

7. Algemeen.

15

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het verrichten van studies en het vaststellen van beleidsnota's ter voorbereiding van en/of evaluatie van het voorgenomen en ten uitvoer gelegde beleid betreffende geldzuivering.
 Periode: 1945-1986
 Grondslag: *
 Product: Nota's/Rapporten

16

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het inbrengen van standpunten in interdepartementale coördinatiecommissies betreffende de geldzuivering.
 Periode: 1945-ca. 1952
 Grondslag: *
 Product: Nota's, Verslagen

17

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het aan externe adviescommissies, voor zover niet opgericht of voorgeschreven in specifieke wet- en regelgeving op dit terrein, verzoeken om adviezen betreffende de voorbereiding, vaststelling en evaluatie van beleid betreffende de geldzuivering.
 Periode: 1945-ca. 1952
 Grondslag: *
 Product: Adviesaanvragen

18

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het instellen en opheffen van adviescommissies, commissies, werkgroepen e.d. die adviseren, onderzoek verrichten, documenteren of belast zijn met andere opdrachten op het gebied van de geldzuivering en voor zover deze niet op grond van bepalingen in specifieke regelgeving ingesteld worden of hun werk verrichten.
 Periode: 1945-ca. 1952
 Bron: Witboek, p. 139, 140,;
 The Dutch Money purge..., Jaap Barendregt, 1993, p. 157,
 Product: Beschikkingen
 Instelling Commissie van advies ordening kapitaalmarkt, nov. 1945-jan. 1946;
 Instelling Investeringscommissie, maart 1946;
 Adviescommissie Smeets, Keesing, en Houwink betr. vereenvoudiging in de voorschriften betreffende de geldzuivering en het rechtsherstel, 1946-augustus;

19

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het informeren van (individuele leden van) de Staten-Generaal betreffende het beleid en de uitvoering daarvan betreffende de geldzuivering.
 Periode: 1945-1986
 Grondslag: *
 Product: Nota's/Beantwoording Kamervragen

20

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het informeren van (individuele) burgers betreffende de geldzuivering.
 Periode: 1945-
 Grondslag: *
 Product: Publicaties/Folders/Beantwoording informatieverzoeken

21

Actor: de Minister van Financiën

Handeling: Het benoemen, schorsen en ontslaan van vertegenwoordigers in commissies, werkgroepen, stuurgroepen etc. die adviseren bij de totstandkoming of de uitvoering van het beleid betreffende de geldzuivering of daar studie naar verrichten.

Periode: 1945-1986

Grondslag: *

Product: Beschikkingen

22

Actor: 1. de Minister van Handel en Nijverheid;
2. de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening;
3. de Minister van Openbare Werken en Wederopbouw;
4. De Nederlandsche Bank;
5. het Centraal Planbureau;
6. de Hoofdgroepen Industrie, Handel en Banken;

Handeling: Het benoemen van leden van de Investeringscommissie.

Periode: 7 maart 1946-

Bron: Witboek..., 's-Gravenhage, 1946, p. 141-142,

Product: Beschikkingen

23

Actor: de Minister van Financiën

Handeling: Het instellen, wijzigen en opheffen van organisatie-eenheden welke belast zijn met de voorbereiding en uitvoering van het beleid betreffende de geldzuivering.

Periode: 1945-1986

Grondslag: *

Product: Beschikkingen

24

Actor: de Minister van Financiën

Handeling: Het opstellen van week-, maand-, kwartaal- of jaar- en andere verslagen betreffende de geldzuivering.

Periode: 1945-1986

Grondslag: *

Product: Verslagen

25

Actor: de Minister van Financiën

Handeling: Het voeren van verweer in gerechtelijke procedures of bezwaarprocedures bij de Raad van State tegen genomen beslissingen betreffende de uitvoering van maatregelen in het kader van de geldzuivering.

Periode: 1945-1986

Grondslag: *

Product: Verweerschriften

26

Actor: de Minister van Financiën

Handeling: Het (mede-) voorbereiden van internationale (monetaire) overeenkomsten, verdragen en afspraken waarin bepalingen betreffende de geldzuivering zijn opgenomen.

Periode: 1945-1986

Grondslag: *

Product: Overeenkomsten/Verdragen

27

Actor: de Minister van Financiën

Handeling: Het voeren van overleg in internationaal verband met betrekking tot de uitvoering van overeengekomen bepalingen betreffende de geldzuivering.

Periode: 1945-1986

Grondslag: *

Product: Nota's/Verslagen/Rapporten

28
 Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het verzoeken om/verlenen van bijstand aan/van andere landen en verdragspartners in zaken betreffende de geldzuivering.
 Periode: 1945-1986
 Grondslag: *
 Product: Kennisgevingen/Bijstandsdossiers

8. Registratie/overdrachtsverbod voorafgaande aan de inlevering en voorbereiding van de inlevering.

29
 Actor: 1. Kamers van Koophandel en Fabrieken;
 2. Gemeenten;
 Handeling: Het innemen van afschriften van door leden van in de Beschikking aangewezen leden van vakgroepen en ondervakgroepen van register waarin transacties zijn vastgelegd.
 Periode: 1945
 Grondslag: Eerste Uitvoeringsbeschikking geldzuivering, Stb. F 135, art. 2.1, buiten werking bij Stb. F 303.
 Product: Afschriften Transactieregisters

30
 Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het innemen (registreren/controleren) van aangiften betreffende bij overeenkomst aangegane verplichtingen tot betaling voor in de toekomst te leveren goederen.
 Periode: 1945
 Grondslag: Tweede Uitvoeringsbeschikking Machtigingsbesluit geldzuivering, Stb. F 153, art. 1; ingetrokken bij Beschikking d.d. 10-12-1945 Stb. F 311,
 Product: Registratie

31
 Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het laten vervaardigen van nieuwe munt- en bankbiljetten en zilverbons benodigd voor de omwisseling van f10 oud geld in f10 gulden nieuw geld.
 Periode: 1945
 Bron: Witboek betreffende maatregelen tot zuivering van het geldwezen in Nederland, p. 51,
 Product: Aanbesteding, controleverslagen

32
 Actor: de Koninklijke Nederlandse Marine
 Handeling: Het vervoeren van in Engeland bestelde nieuwe munt- en bankbiljetten en zilverbons benodigd voor de omwisseling van f10 oud geld in f10 nieuw geld.
 Periode: 1945
 Bron: Witboek betreffende maatregelen tot zuivering van het geldwezen in Nederland, p. 52,
 Product: Vervoersbonnen/opdrachten

33
 Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het voeren van overleg met vakministers en vertegenwoordigers van uitvoeringsorganen en verenigingen van belangenbehartiging over aangelegenheden betreffende voorbereiding van de geldzuivering.
 N.B.
 In de voorbereidende fase werden afspraken gemaakt met o.a.:
 1. de directie van het Centraal Distributiekantoor;
 2. het Staatsbedrijf der P.T.T.
 3. de Belastingdienst;
 4. het Ministerie van Binnenlandse Zaken;
 5. het Ministerie van Oorlog;
 6. De Nederlandsche Bank;

7. Geallieerde legerautoriteiten
 Periode: 1945
 Bron: Witboek betreffende maatregelen tot zuivering van het geldwezen in Nederland, p. 62-66
 Product: Verslagen, Afspraken

34

Actor: 1. de directie van het Centraal Distributiekantoor;
 2. het Staatsbedrijf der P.T.T.
 3. de Belastingdienst;
 4. het Ministerie van Binnenlandse Zaken;
 5. het Ministerie van Oorlog;
 6. De Nederlandsche Bank;
 Handeling: Het voeren overleg met de minister van Financiën betreffende voorbereidende en uitvoerende maatregelen ten aanzien van de geldzuivering.
 Periode: 1945-
 Bron: Witboek betreffende maatregelen tot zuivering van het geldwezen in Nederland, p. 62-66, 88,
 Product: Afspraken

9. Blokkering en Deblokkering betaalmiddelen en rekeningen (met uitzondering van transacties specifiek betrekking hebbende op het kapitaalverkeer).

9.1 Eerste fase: Blokkering, omwisseling en (na-) inlevering.

9.1.1 Munt- en Bankbiljetten en Zilverbons

Intrekking bank- en muntbiljetten van honderd gulden (vooruitlopend op de geldzuiveringsoperatie)

Nummer:---- zie nr. 130 PIVOT-rapportage no. 22 "Smelten, Ponsen, Pletten en Slaan"
 Actor: 1. De Nederlandsche Bank;
 Niet onder de Archiefwet vallende actoren:
 2. Leden van de Bedrijfsgroepen Handelsbanken en Landbouwcredietbanken,
 Handeling: Het tegen kwitantie innemen van bankbiljetten van fl. 100 en door de Staat uitgegeven muntbiljetten van fl. 100 en het crediteren van de tegenwaarde daarvan op renteloze geblokkeerde rekeningen ten name van degenen die bij het in werking treden van dit besluit (9 juli 1945) eigenaar van die biljetten (ter verrekening met de door hen verschuldigd wordende belastingen dan wel voor door de minister van Financiën aan te geven doeleinden).
 Periode: 1945-
 Grondslag: Besluit intrekking bank- en muntbiljetten van honderd gulden, Stb. F 115, art. 2, leden 1-3,
 Product: Kwitanties/Geblokkeerde-Rekeningen

Nummer:---- zie nr. 131 PIVOT-rapportage no. 22 "Smelten, Ponsen, Pletten en Slaan"
 Actor: De Minister van Financiën
 Handeling: Het aangeven van doeleinden ter verrekening van de op een geblokkeerde renteloze rekening gecrediteerde tegenwaarde van de ingeleverde bankbiljetten van fl. 100 en door de Staat uitgegeven muntbiljetten van fl. 100.
 Periode: 1945-
 Grondslag: Besluit intrekking bank- en muntbiljetten van honderd gulden, Stb. F 115, art. 2, lid 3,
 Product: Beschikkingen

Nummer:---- zie nr. 132 PIVOT-rapportage no. 22 "Smelten, Ponsen, Pletten en Slaan"
 Actor: de Minister van Financiën (of namens de minister)
 Handeling: Het verlenen van vergunningen tot gehele of gedeeltelijke overdracht van de tegoeden op de geblokkeerde renteloze rekeningen, waarop de tegenwaarde is

- gecrediteerd van ingeleverde bankbiljetten van fl. 100 en door de Staat uitgegeven muntbiljetten van fl. 100.
- Periode: 1945-
 Grondslag: Besluit intrekking bank- en muntbiljetten van honderd gulden, Stb. F 115, art. 2, lid 4,
 Product: Vergunningen/Beschikkingen
- Nummer:---- zie nr. 133 PIVOT-rapportage no. 22 "Smelten, Ponsen, Pletten en Slaan"
 Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het stellen van nadere voorschriften met betrekking tot de toepassing en uitvoering van dit Besluit.
- Periode: 1945-
 Grondslag: Besluit intrekking bank- en muntbiljetten van honderd gulden, Stb. F 115, art. 3,
 Product: Ministeriële Regelingen
 Beschikking van de minister van Financiën van 6 maart 1946, Stb. G 62, houdende vaststelling van de Beschikking na-inlevering bank- en muntbiljetten en zilverbons; gewijzigd bij Beschikking d.d. 3-6-1946, Stb. G 141 en Beschikking 14-6-1950 Stb. K 231.

9.1.2 na-inlevering.

- Nummer:---- zie nr. 134 PIVOT-rapportage nr. 22 "Smelten, Ponsen, Pletten, Slaan"
 Actor: De Nederlandsche Bank
 Handeling: Het vaststellen van het tijdstip tot en de voorwaarden waaronder eigenaren van ingevolge het KB van 5 juli 1945, Stb. 115, en de Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. 169, buiten omloop gestelde bank- en muntbiljetten en zilverbons gerechtigd zijn deze alsnog in te leveren bij kantoren van De Nederlandsche Bank.
- Periode: 1946-
 Grondslag: Beschikking na-inlevering van bank- en muntbiljetten en zilverbons, Stb. G 62, art. 1,
 Product: Regeling
- Nummer:---- zie nr. 135 PIVOT-rapportage nr. 22 "Smelten, Ponsen, Pletten, Slaan"
 Actor: De Nederlandsche Bank
 Handeling: Het bepalen van de wijze waarop een verzoek tot vergoeding van de tegenwaarde van ingeleverde biljetten moet worden ingediend bij de Hoofdbank, de Bijbank of een Agentschap van De Nederlandsche Bank.
- Periode: 1946-
 Grondslag: Beschikking na-inlevering van bank- en muntbiljetten en zilverbons, Stb. G 62, art. 2,
 Product: lid 2, Regelingen
- Nummer:---- zie nr. 136 PIVOT-rapportage nr. 22 "Smelten, Ponsen, Pletten, Slaan"
 Actor: De Nederlandsche Bank
 Handeling: Het aanwijzen van personen aan wie de verzoeker tot vergoeding van de tegenwaarde van ingeleverde biljetten gegevens en inlichtingen moet verstrekken welke hem ten behoeve van de uitvoering van deze beschikking worden gevorderd.
- Periode: 1946-
 Grondslag: Beschikking na-inlevering van bank- en muntbiljetten en zilverbons, Stb. G 62; v.a.
 Product: wijziging Stb. G 141 (art. I), art. 2, lid 3, Beschikkingen
- Nummer:---- zie nr. 137 PIVOT-rapportage nr. 22 "Smelten, Ponsen, Pletten, Slaan"
 Actor: De Nederlandsche Bank
 Handeling: Het beschikken op verzoeken van eigenaars van ingeleverde biljetten om de tegenwaarde van die biljetten (deels) te vergoeden (op geblokkeerde rekeningen).
 Toelichting opsteller PIVOT-rapportage geldzuivering:
 Vanaf de Zestiende Aanvullingsbeschikking Deblokkering kan 25% op vrije rekening uitbetaald worden.
- Periode: 1946-

Grondslag: Beschikking na-inlevering van bank- en muntbiljetten en zilverbons, Stb. G 62, art. 2, lid 1,
 Product: Beschikkingen

Nummer:---- zie nr. 138 PIVOT-rapportage nr. 22 "Smelten, Ponsen, Pletten, Slaan"
 Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het beschikken op verzoeken van eigenaars van ingeleverde biljetten om de tegenwaarde van die biljetten (deels) te vergoeden (op geblokkeerde rekeningen).
 Toelichting opsteller PIVOT-rapportage geldzuivering:
 Vanaf de Zestiende Aanvullingsbeschikking Deblokking kan 25% op vrije rekening uitbetaald worden.

Periode: 1946-
 Grondslag: Beschikking na-inlevering van bank- en muntbiljetten en zilverbons, Stb. G 62, art. 2, lid 1,
 Product: Beschikkingen

9.1.3 Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169.

35
 Actor: de Directeur van het Centraal Distributiekantoor
 Handeling: Het opstellen van een schema volgens welke de Plaatselijke Distributiediensten f 10,- nominaal oud geld omwisselen tegen f 10,- nieuw geld in de week van 19-25 september 1945.

Periode: 1945
 Grondslag: Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169, art. 3,
 Product: Omwisselschema

36
 Actor: de Plaatselijke Distributiekantoren
 Handeling: Het omwisselen van f 10,- nominaal oud geld aan munt- of bankpapier tegen f 10,- nieuw geld in de week van 19-25 september 1945 na inname van bon no. 25 van een van de distributiekaarten genummerd 508 letters GA t/m GE of na inname van verklaringen van onmacht. ("het tientje van Lieftinck")

Periode: 1945
 Grondslag: Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169, art. 3,
 Product: Ingenomen bonnen, Administratie

37
 Actor: de Directeur van het Centraal Distributiekantoor
 Handeling: Het voor aan te wijzen gevallen vaststellen van een afwijkende regeling voor de uitreiking van nieuwe betaalmiddelen bij de omwisseling van f 10,- oud geld aan munt- of bankpapier in f 10,- nieuw geld.

Periode: 1945
 Grondslag: Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169, art. 3,
 Product: Regelingen/Beschikkingen

38
 Actor: 1. De Nederlandsche Bank en haar kantoren
 Niet onder de Archiefwet vallende actoren:
 2. Leden van de Bedrijfsgroep Handelsbanken
 3. Leden van de Bedrijfsgroep Landbouwcredietbanken
 Handeling: Het geven van aanvullingen tot f 10,- nieuw geld, tegen overlegging van verklaringen van onmacht door personen die hun bank- en muntbiljetten van f 100,- bij hen hebben ingeleverd en (daardoor) een geblokkeerde rekening hebben, indien men niet (meer) voldoende oud geld heeft voor de omwisseling naar f 10,- nieuw geld.

Periode: 1945
 Grondslag: Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169, art. 3,
 Product: Aanvullingen tot het bedrag van F 10,-

39

Actor: De Nederlandsche Bank
 Handeling: Het overmaken van bedragen naar vrije rekeningen van betaalkantoren ter compensatie van in verband met de overlegging van verklaringen van onmacht aangevulde bedragen bij de omwisseling van f 10,- oud geld in f 10,- nieuw geld.
 Periode: 1945
 Grondslag: Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169, art. 3,
 Product: Overboekingen

40

Actor: 1. de Plaatselijke Distributiediensten;
 Niet onder de archiefwet vallende actoren:
 2. Leden van de Bedrijfsgroep Handelsbanken;
 3. Leden van de Bedrijfsgroep Landbouwcredietbanken;
 Handeling: Het, op aanvraag, uitreiken van geldkaarten A (door de distributiediensten, tegen overlegging van de kolenkaart en onder aantekening van het nummer van de tweede distributiestamkaart) en geldkaarten B (door de leden van de Bedrijfsgroepen) voor in de week van 19-25 September 1945 ingeleverde kasvoorraden welke hoger zijn dan benodigd voor de omwisseling van f 10,- oud in nieuw geld.
 N.B.
 In Limburg is ook de geldkaart C uitgereikt in verband met een tekort aan kaarten B waarvoor mijnwerkers in aanmerking kwamen omdat zij geen kolendistributiekaart hadden die aangetekend kon worden⁵⁸.
 De uitreiking van de geldkaarten gebeurde gelijktijdig met de uitreiking van f 10 nieuw geld.
 Periode: 1945
 Grondslag: Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169, art. 4,
 Product: Geldkaarten

41

Actor: de Minister van Financiën (?)
 Handeling: Het opstellen van een formulier:
 1. dat bij de kantoren der Posterijen aangevraagd kan worden en waarmee bij de kantoren van de leden van de Bedrijfsgroepen Handelsbanken en Landbouwcredietbanken geldkaarten B aangevraagd kunnen worden.
 2. dat verkrijgbaar is bij de kantoren van de leden van de Bedrijfsgroepen, Handelsbanken, Landbouwcredietbanken en de kantoren der Posterijen waarop een natuurlijk persoon een ander dan natuurlijk persoon machtigt tot inlevering van zijn munt- en bankbiljetten en zilverbons.
 3. dat verkrijgbaar is bij de Distributiekantoren waarop bij inlevering gespecificeerd dient te worden welk aantal van iedere coupure munt- en bankbiljetten en zilverbons ingeleverd wordt.
 Periode: 1945
 Grondslag: Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169,
 1. art. 4,
 2. art. 7.3,
 3. art. 7.4,
 Product: Formulieren

42

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het aanwijzen van rekeningen bij de Postcheque- en Girodienst waarvoor wel (in de blokkeringsperiode) opdrachten tot overschrijving of uitbetaling in behandeling mogen worden genomen.
 Periode: 1945
 Grondslag: Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169, art. 5.2,
 Product: Beschikkingen/Regelingen

43

Actor :1. de Kantoren der Posterijen (m.u.v. art. 9);

2. de ontvangkantoren van de Belastingdienst (Vierde Uitvoeringsbeschikking);
 3. door de minister aangewezen burgemeesters (Vierde Uitvoeringsbeschikking);
 Niet onder de archiefwet vallende actoren:
 4. de leden van de Bedrijfsgroep Effectenhandel, Handelsbanken, Landbouwcredietbanken, Spaarbanken;
- Handeling: Het innemen van bij deze beschikking (art. 2) buiten omloop gestelde munt- en bankbiljetten en zilverbons.
- Periode: 1945
- Grondslag: Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169, art. 6, 7, 9, Vierde Uitvoeringsbeschikking Geldzuivering, Stcrt. 1945 no. 68, art. 2,
- Product: Kwitanties/ingenomen bewijsstukken en distributiestamkaarten
 Overboekingen en opgaven van ingenomen geld aan De Nederlandsche Bank
- 44
- Actor: De Nederlandsche Bank
- Handeling: Het opstellen van regels volgens welke de inleverkantoren de door hen ingenomen bedragen aan De Nederlandsche Bank moeten overmaken.
- Periode: 1945
- Grondslag: Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169, art. 6.2,
- Product: Regels
- 45
- Actor: de Minister van Financiën
- Handeling: Het opstellen van nadere regels, De Nederlandsche Bank gehoord, betreffende de inlevering van bank- en muntbiljetten en zilverbons.
- Periode: 1945
- Grondslag: Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169, art. 6.4,
- Product: Regels
 Eerste Uitvoeringsbeschikking Muntzuivering, d.d. 12-9-1945, no. 180, Generale Thesaurie, Afd. Geldwezen, Stcrt. 1945 no. 67;
 Derde Uitvoeringsbeschikking Muntzuivering, d.d. 12-9-1945, no. 182, Generale Thesaurie, Afd. Geldwezen, Stcrt. 1945 no. 67;
 Vierde Uitvoeringsbeschikking Geldzuivering, d.d. 13-9-1945, no. 163, Generale Thesaurie, Afd. Geldwezen, Stcrt. 1945 no. 68;
- 46
- Actor: De Nederlandsche Bank
- Handeling: Het adviseren van de Minister van Financiën bij het opstellen van nadere regels betreffende de inlevering van bank- en muntbiljetten en zilverbons.
- Periode: 1945
- Grondslag: Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169, art. 6.4,
- Product: Advies
- 47
- Actor: De Nederlandsche Bank (Hoofdbank, Bijbank of Agentschappen)
- Handeling: Het innemen van door 1) niet hier te lande verblijvende natuurlijke personen (art. 8), 2) van niet ingezetenen behorend tot legers van met Nederland verbonden Mogendheden (art. 10) en 3) van justitiële ambtenaren (art. 11) in te leveren buiten omloop gestelde munt- en bankbiljetten en zilverbons.
- Periode: 1945
- Grondslag: Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169, art. 8, 10, 11,
- Product: Biljetten/Kwitanties/Bewijsstukken
- 48
- Actor: de Minister van Financiën
- Handeling: Het opstellen van de gegevens die vanwege de Minister van Financiën door niet hier te lande verblijvende natuurlijke personen bij het inleveren van buiten omloop gestelde munt- en bankbiljetten en zilverbons verstrekt moeten worden.
- Periode: 1945
- Grondslag: Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169, art. 8,

- Product: Beschikking/Regeling
- 49
 Actor: de Betaalmeesters van het Nederlandse leger
 Handeling: Het innemen van door Nederlandse militairen in te leveren buiten omloop gestelde munt- en bankbiljetten en zilverbons en het afdragen daarvan.
 Periode: 1945
 Grondslag: Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169, art. 9,
 Product: Kwitanties, Administratie/lijsten
- 50
 Actor: de Minister van Financiën ("door of vanwege de Minister")
 Handeling: Het opstellen van een schema met betrekking tot de inlevering van buiten omloop gestelde munt- en bankbiljetten en zilverbons (als bedoeld in art. 7-11).
 Periode: 1945
 Grondslag: Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169, art. 12.1,
 Product: Schema
- 51
 Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het opstellen van nadere voorzieningen betreffende geblokkeerde tegoeden die zijn ontstaan na inlevering conform art. 7-11 van deze Beschikking van buiten omloop gestelde munt- en bankbiljetten en zilverbons.
 Periode: 1945
 Grondslag: Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169, art. 12.2,
 Product: Nadere Voorzieningen: Beschikking/Regeling
 Tweede Uitvoeringsbeschikking Muntzuivering, d.d. 12-9-1945, Generale Thesaurie, Afd. Geldwezen, no. 183, Stcrt. 1945 no. 67;
- 52
 Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het opstellen van nadere voorzieningen betreffende 1) geblokkeerde tegoeden van rekeninghouders bij De Nederlandsche Bank, bij leden van de Bedrijfsgroepen Effectenhandel, Handelsbanken en Landbouwcredietbanken waarover per cheque of door af- of overschrijving beschikt kan worden, en 2) betreffende geblokkeerde tegoeden op deposito-rekeningen en tegoeden bij Spaarbanken.
 Periode: 1945
 Grondslag: Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169, art. 14,
 Product: Nader voorzieningen: Beschikkingen/Regelingen
- 53
 Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het krachtens beschikking verlenen van vrijstellingen om uitbetalingen of overschrijvingen ten laste van geblokkeerde tegoeden (art. 12 en 14) bij de DNB en leden van de Bedrijfsgroepen Effectenhandel, Handelsbanken, Landbouwcredietbanken en Spaarbanken te verrichten.
 Periode: 1945
 Grondslag: Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169, art. 15,
 Product: Beschikkingen
- 54
 Actor: De Nederlandsche Bank
 Handeling: Het verlenen/weigeren van vergunningen om uitbetalingen of overschrijvingen ten laste van geblokkeerde tegoeden (art. 12 en 14) bij leden van de Bedrijfsgroepen Effectenhandel, Handelsbanken, Landbouwcredietbanken en Spaarbanken te mogen verrichten.
 Periode: 1945
 Grondslag: Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169, art. 15,
 Product: Vergunningen/Afwijzingen

- 55
 Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het opstellen van nadere regels betreffende de duur, grenzen en gevolgen van betalingsverplichtingen die door deze Beschikking (gedeeltelijk) zijn opgeschort.
 Periode: 1945
 Grondslag: Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169, art. 16.2,
 Product: Regels
- 56
 Actor: de Minister van Financiën (?)
 Handeling: Het, aan de leden van de Bedrijfsgroepen Effectenhandel, Handelsbanken, Landbouwcredietbanken en Spaarbanken, ten laste van de schatkist toekennen van provisie van een 1/2 0/00 (promille) van de bij hen aan ingeleverde waarde ingeleverde buiten omloop gestelde munt- en bankbiljetten en zilverbons wegens de uitvoering van de in deze Beschikking getroffen maatregelen.
 Periode: 1945
 Grondslag: Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169, art. 17,
 Product: Provisie-uitkeringen
- 57
 Actor: De Nederlandsche Bank
 Handeling: Het aan de Staat afdragen van de tegenwaarde van niet of niet tijdig, overeenkomstig art. 7-11, ingeleverde bankbiljetten.
 Periode: 1945
 Grondslag: Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169, art. 20,
 Product: Afdrachten/Overboekingen
- 58
 Actor: De Nederlandse Staat/de Minister van Financiën
 Handeling: Het van De Nederlandsche Bank ontvangen van de tegenwaarde van niet of niet tijdig, overeenkomstig art. 7-11, ingeleverde bankbiljetten.
 Periode: 1945
 Grondslag: Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169, art. 20,
 Product: Afdrachten/Overboekingen
- 59
 Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het regelen van alle gevallen waarin deze Beschikking niet voorziet.
 Periode: 1945
 Grondslag: Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169, art. 21,
 Product: Beschikkingen/Regels
- 60
 Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het aanwijzen van gemeenten waarin bij de burgemeesters de houders van geldkaarten buiten omloop gestelde munt- en bankbiljetten en zilverbons kunnen inleveren.
 Periode: 1945
 Grondslag: Vierde Uitvoeringsbeschikking Geldzuivering, Stcrt. 1945 no. 68, art. 2,
 Product: Beschikkingen
- 61
 Actor: Burgemeesters en Wethouders
 Handeling: Het opstellen van een schema volgens welke de gelegenheid tot de inlevering van buiten omloop gestelde munt- en bankbiljetten en zilverbons in hun gemeente wordt opengesteld en het laten publiceren/aanplakken daarvan.
 Periode: 1945
 Grondslag: Tweede Uitvoeringsbeschikking Muntzuivering, Stcrt. 1945 no. 67, art. 1, 3,
 Product: Schema

9.1.4 Munten: Zuiveringsbeschikking zilveren, nikkelen, bronzen en nikkelen munten, Stb. F 183.

Nummer:---- zie handeling no. 89 PIVOT-rapportage "Smelten, ponsen, pletten en slaan"
 Actor: de minister van Financiën ("door of namens de minister")
 Handeling: Het in beslag nemen en verbeurd verklaren van zilveren, nikkelen, bronzen en zinken munten waarvan vermoed wordt dat zij, hetzij bij wijze van betaling, hetzij op enige andere wijze, anders dan tegen nominale waarde zullen worden overgedragen, of door versmelting, verminking of anderszins aan hun bestemming zullen worden onttrokken (zonder dat daarvoor toestemming is verleend-Besluit van 20 november).
 Periode: 1945-
 Grondslag: Beschikking van 22 september 1945, Stb. F 183, art. 3;
 Beschikking van 20 november 1945, Stb. F 297;
 Product: Processen-verbaal (?)

Nummer:---- zie handeling no. 90 PIVOT-rapportage "Smelten, ponsen, pletten en slaan"
 Actor: de minister van Financiën
 Handeling: Het onder voorwaarden verlenen van vergunningen tot het overdragen, hetzij bij wijze van betaling, hetzij op enige andere wijze, van 's Rijks munten in zilver, nikkel, brons en zink anders dan tegen nominale waarde, of tot het onttrekken van dergelijke munten aan hun bestemming door versmelting, verminking of anderszins.
 Periode: 1945
 Grondslag: Beschikking van 20 november 1945, Stb. F 297, art. 1;
 Beschikking van 22 september 1945, Stb. F 183, art. 1, 2,*
 Product: Vergunningen/Beschikking

9.2 Tweede Fase: Deblokkering.

9.2.1 Beschikking Deblokkering 1945 Stb. F 196.

62

Actor: 1. De Nederlandsche Bank
 Actoren die niet vallen onder de Archiefwet:
 2. Leden van de Bedrijfsgroepen Effectenhandel, Handelsbanken, Landbouwcredieten of Spaarbanken
 Handeling: Het samenvoegen van geblokkeerde rekeningen.
 Periode: 1945-1949
 Grondslag: Beschikking Deblokkering 1945, Stb. F 196, art. 3, ingetrokken Stb. J 60,
 Product: Samenvoegingen/Boeking

63

Actor: 1. De Nederlandsche Bank
 Niet onder de Archiefwet vallende actoren:
 2. de Leden van de Bedrijfsgroepen Effectenhandel, Handelsbanken, Landbouwcredietbanken of Spaarbanken;
 Handeling: Het afzonderen van f 1000,-, en van bedragen hoger dan het max. van f 10.000,- voor bedrijven (v.a. wijz. Stb. F 216) plus 25% van het tegoed van rekeningen geopend voor 12-9-1945, met uitzondering van geblokkeerde rekeningen wegens ingeleverde f 100,- biljetten (Stb. F 115) en van rekeningen geopend na 7-7-1945, en storting daarvan op girale rekeningen.
 Periode: 1945-1947
 Grondslag: Besluit Deblokkering 1945, Stb. F 196, art. 4.1.2, art. 4a v.a. Stb. F 202; ingetrokken wijziging Stb. H 374,
 Product: Opening en stortingen op girale rekeningen

64

Actor: de Kamers van Koophandel
 Handeling: Het afgeven van verklaringen aan bedrijven waarmee zij kunnen aantonen dat zij een ander bedrijf uitoefenen dan een kleinbedrijf, v.a. wijz. Stb. F 262: een bedrijf gerangschikt in klasse 4 of hoger als bedoeld in art. 19 Handelsregisterwet, en die overlegd moet worden bij het verzoek tot afzondering van bedragen hoger dan f10.000,- plus 25% van het tegoed van rekeningen, met uitzondering van geblokkeerde rekeningen wegens ingeleverde f100,-biljetten (Stb. F 115) en van na 7-7-1945 geopende rekeningen, en storting daarvan op girale rekeningen.
 Periode: 1945-1947
 Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, v.a. wijz. Stb. F 216, art. 4.1; ingetrokken wijz. Stb. H 374,
 Product: Verklaringen

65

Actor: De Nederlandsche Bank
 Niet onder de Archiefwet vallende actoren:
 de Leden van de Bedrijfsgroepen Effectenhandel, Handelsbanken, Landbouwcredietbanken of Spaarbanken;
 Handeling: Het afzonderen van f1000,- , en van bedragen hoger dan het max. van f10.000,- voor bedrijven (v.a. wijz. Stb. F 216) plus 25% van het tegoed van rekeningen geopend na 7-7-1945, en storting daarvan op girale rekeningen.
 Periode: 1945-1946
 Grondslag: Besluit Deblokking 1945, Stb. F 196, art. 4a v.a. Stb. F 202; ingetrokken bij Beschikking d.d. 17-7-1946, Stb. G 181,
 Product: Boekingen

66

Actor: Secretariaat van de Hoofdgroep Banken te Amsterdam (DNB)
 Handeling: Het ontvangen en verwerken (controle en registratie) van ingezonden verklaringen slechts één verzoek ingediend te hebben van degenen die bij Leden van de Bedrijfsgroepen Effectenhandel etc. verzocht hebben geld van geblokkeerde rekeningen (f1000,-) geopend na 7-7-1945 af te zonderen.
 Periode: 1945-1946
 Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, v.a. Stb. F 202, art. 4a; ingetrokken bij Beschikking d.d. 16-7-1946 Stb. G 181,
 Product: Verklaringen

67

Actor: 1. De Nederlandsche Bank;
 Niet onder de Archiefwet vallende Actoren:
 2. Leden van de Bedrijfsgroepen Handelsbanken en Landbouwcredieten
 Handeling: Het afzonderen van f1000,-, en van bedragen hoger dan het max. van f10.000,- voor bedrijven (v.a. wijz. Stb. F 216) plus 25% van het tegoed van geblokkeerde rekeningen wegens ingeleverde f 100,-biljetten (Stb. F 115), en storting daarvan op girale rekeningen.
 Periode: 1946-1947
 Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 196, v.a. wijz. Stb. F 332, art. 4b; ingetrokken wijz. Stb. H 374,
 Product: Boekingen

68

Actor: de Kamers van Koophandel
 Handeling: Het afgeven van verklaringen aan bedrijven waarmee zij kunnen aantonen dat zij een bedrijf uitoefenen gerangschikt in klasse 4 of hoger als bedoeld in art. 19 Handelsregisterwet, en die overlegd moet worden bij het verzoek tot afzondering van bedragen hoger dan f10.000,- plus 25% van het tegoed van geblokkeerde rekeningen wegens ingeleverde f100,-biljetten (Stb. F 115) en storting daarvan op girale rekeningen.
 Periode: 1946-1947

Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 196, v.a. wijz. Stb. F 332, art. 4b; ingetrokken wijz. Stb. H 374,
Product: Verklaringen

69

Actor: De Nederlandsche Bank
Handeling: Het voor afzonderlijke gevallen vaststellen binnen welke termijn waarbinnen afzonderingen van bedragen (f1000,- tot een max. van f10.000,- voor particulieren en bedragen groter dan f10.000,- voor bedrijven) van geblokkeerde rekeningen naar girale rekeningen tot stand moeten zijn gebracht.
Periode: 1946-1947
Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 196, v.a. wijz. Stb. F 332, art. 4c; ingetrokken wijz. Stb. H 374,
Product: Beschikkingen

70

Actor: De Nederlandsche Bank
Handeling: Het beslissen dat bedrijven van leden van de bedrijfsgroepen Effectenhandel, Handelsbanken, Landbouwcredietbanken of Spaarbanken gesloten moeten worden omdat zij niet binnen de gestelde termijn bedragen van geblokkeerde rekeningen hebben afgezonderd naar girale rekeningen.
Periode: 1946-1947
Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 196, v.a. wijz. Stb. F 332, art. 4c; ingetrokken wijz. Stb. H 374,
Product: Beschikkingen

Nummer:----

Actor: de Minister van Financiën
Handeling: Het krachtens beschikkingen verstrekken van vrijstellingen van verboden:
1. voor 1) het af- en overschrijven van girale rekeningen, en 2) het uitbetalen op of opnemen van girale rekeningen (art. verbod 5.2).
2. om tegoeden op geblokkeerde rekeningen 1) geheel of gedeeltelijk uit te betalen of op te nemen, en 2) geheel of gedeeltelijk door overschrijving over te dragen aan derden (verbod art. 7.1).
Periode: 1945-
Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 196, art. 5.2; ingetrokken Stb. F 332, art. 7.1,
Product: Beschikkingen
Toelichting: Specifiekere vrijstellingen zijn opgenomen in art. 14 (betalingen die onbeperkt ten laste van geblokkeerde tegoeden kunnen worden verricht (belastingen e.d.), art. 15 (deblokking voor het betalen van lonen, sociale uitkeringen, interest, dividend), art. 16 (deblokking voor beoefenaren van zelfstandige beroepen) van deze Beschikking. Overige vrijstellingen worden geregeld in de Aanvullings- en Uitvoeringsbeschikkingen.

71

Actor: 1. De Nederlandsche Bank;
v.a. wijz. Stb. H 374 "banken" (part. banken + DNB)
Niet onder de Archiefwet vallende actoren:
2. Leden van de Bedrijfsgroepen Effectenhandel, Handelsbanken, Landbouwcredietbanken en Spaarbanken;
Handeling: Het verrichten van goedschrijvingen en betalingen aan of ten gunste van hen die gelden aan bedrijven, diensten en lichamen hebben toevertrouwd of daarbij een rekening-courant hebben.
Periode: 1945-1950
Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 196 v.a. wijz. Stb. F 202, art. 6.3; gewijzigd Stb. H 374 in: art. 6a.4; ingetrokken 1950 Stb. K 231,
Product: Boeking/Betalingen

72

Actor: Het Centraal Girokantoor

Handeling: Het terugboeken op geblokkeerde rekeningen van de opdrachtgevers van reischeques, cheques en betalingsopdrachten die ten laste van een rekening bij de PCGD zijn uitgeschreven voor 26-9-1945 waarbij tot een maximum van f250,- per rekening overgeboekt wordt op een girale rekening.

Periode: 1945-1950

Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 196 v.a. Stb. F 202, art. 6a; ingetrokken 1950 Stb. K 231,

Product: Terugboekingen

73

Actor: 1. de Minister van Financiën ("door of namens de minister");
2. De Nederlandsche Bank;

Handeling: Het bepalen dat de voldoening van bepaalde verplichtingen aan personen of lichamen, die in strijd met het Machtigingsbesluit geldzuivering hebben beschikt over tegoeden op geblokkeerde rekeningen of betalingen op vrije rekeningen of betaalmiddelen hebben aangenomen, slechts mogen worden verricht door tussenkomst van een bank door goedschrijving op een geblokkeerde rekening.

Periode: 1947-

Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 196, v.a. wijz. Stb. H 374, art. 6e.1,

Product: Beschikkingen

74

Actor: 1. de Minister van Financiën ("door of namens de minister");
2. De Nederlandsche Bank;

Handeling: Het bepalen dat tegoeden op vrije rekeningen, lossingsrekeningen, overgangsrekeningen of herstelrekeningen bij banken of de Herstelbank die ten name staan van personen of lichamen, die in strijd met het Machtigingsbesluit geldzuivering hebben beschikt over tegoeden op geblokkeerde rekeningen of betalingen op vrije rekeningen of betaalmiddelen hebben aangenomen, door goedschrijving op een geblokkeerde rekening moeten worden geboekt.

Periode: 1947-

Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 196, v.a. wijz. Stb. H 374, art. 6e.2,

Product: Beschikkingen

75

Actor: de Minister van Financiën

Handeling: Het aanwijzen van verenigingen en instellingen met charitatief doel waarvan de rekeningen worden aangemerkt als vrije rekening.

Periode: 1945-

Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 196, art. 8.1,

Product: Beschikkingen

76

Actor: de Minister van Financiën

Handeling: Het krachtens de beschikking aanwijzen van tegoeden en het storten in betaalmiddelen die toegelaten worden op vrije rekeningen.

Periode: 1945-

Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 196, art. 8.3,

Product: Beschikkingen

77

Actor: de Minister van Financiën

Handeling: Het aanwijzen van betalingen van het Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen, veenschappen, veenpolders en De Nederlandsche Bank die slechts mogen geschieden ten gunste van een geblokkeerde rekening of een herstelrekening ten name van de begunstigde.

Periode: 1947-1950

Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 196, v.a. wijz. Stb. H 374, art. 9.3; ingetrokken 1950 Stb. K 231.

Product: Beschikkingen

Vijftiende Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945, Stb. H 375. (betaling oorlogsschadevergoedingen op geblokkeerde rekeningen) Ingetrokken 30-12-1947, Stb. H 456.

Zestiende Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945, Stb. H 376; ingetrokken 1950 Stb. K 231 (Uitbetaling van op grond van de Beschikking na-inlevering bank- en muntbiljetten en zilverbons (Stb. G 62) en de Beschikking bankbiljetten van f 500,- en f 1000,- (Stcrt. 1946 no. 67) van de tegenwaarde van ingeleverde biljetten op geblokkeerde rekening waarvan 25% op vrije rekening).

78

Actor: de minister van Financiën

Handeling: Het geven van toestemming, in individuele gevallen of bij beschikking, om uitkeringen wegens geleden oorlogsschaden op ander wijze te doen uitbetalen dan overschrijving van vrije rekening naar geblokkeerde rekening van rechthebbenden.

Periode: 1949-1950

Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 196, v.a. Stb. J 60, art. 9.4; ingetrokken 1950, Stb. K 231.

Product: Beschikking/Regeling

79

Actor: de Minister van Financiën

Handeling: Het vaststellen van de wijze waarop in de periode 8-13 oktober 1945 de inleverkantoren maximaal f100,-, en v.a. wijz. Stb. F 211: max. f300,-, uit dienen te betalen aan houders van geldkaarten.

Periode: 1945

Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 196, art. 11.1; ingetrokken bij wijz. Stb. F 332.

Product: Regels

Tweede Uitvoeringsbeschikking Deblokking 1945, Stcrt. 1945 no. 82, ingetrokken 28-12-1945 Stcrt. 1946 no. 1.

80

Actor: de inleverkantoren:

1. De Nederlandsche Bank en haar kantoren (ad 1-2);
 2. de Plaatselijke Distributiediensten (ad 1-2);
 3. Kantoren der Posterijen (ad 1-2);
- Niet onder de Archiefwet vallende actoren
4. Leden van de Bedrijfsgroep Effectenhandel (ad 3);
 5. Leden van de Bedrijfsgroep Handelsbanken (ad 1-3);
 6. Leden van de Bedrijfsgroep Landbouwcredietbanken (ad 1-3);
 7. Leden van de Bedrijfsgroep Spaarbanken (ad 3);

Handeling: Het uitbetalen:

1. in de periode 8-13 oktober 1945 van max. f100,-, v.a. wijz. Stb. F 211: f300,-, tegen overlegging van de geldkaarten A of B met bijbehorende distributiestamkaarten, volmachten en kwitanties verkregen voor het meerdere bij de verwisseling van f10,- oud in nieuw geld of de inlevering van buiten omloop gestelde munt- en bankbiljetten en zilverbons. (art. 11)
2. in de periode 8-13 oktober 1945 van aanvullende bedragen tot max. f100,-, v.a. wijz. Stb. F 211: f300,-, op verzoek van houders van geldkaarten A of B of volmacht waarop bij de verwisseling van f10,- oud in nieuw geld of de inlevering van buiten omloop gestelde munt- en bankbiljetten en zilverbons minder geld is ingeleverd maar waarvoor op naam van de houder staande geblokkeerde of girale rekeningen zijn. (art. 12)
3. in de periode 8-13 oktober 1945 van max. f100,-, v.a. wijz. Stb. F 211: f300,-, aan houders van geldkaarten A of B die geen buiten omloop gestelde munt- of bankbiljetten of zilverbons hebben ingeleverd maar ten name van wie wel een geblokkeerde of girale rekening is geopend.

Periode: 1945

Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 196, art. 11, 12, 13; de art. 11-13 zijn ingetrokken bij wijziging Stb. F 332,

Product: Uitbetalingen

81

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het aanwijzen van stichtingen en instellingen met charitatief doel aan welke ten laste van geblokkeerde rekeningen zonder vergunning of vrijstelling bijdragen overgeschreven kunnen worden.
 Periode: 1945-1947
 Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 196, art. 14.3; ingetrokken Stb. H 374,
 Product: Beschikkingen

82

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het aanwijzen van betalingen welke zonder vergunning of vrijstelling krachtens beschikking ten laste van geblokkeerde rekeningen overgeschreven kunnen worden.
 Periode: 1945-1947
 Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 196, art. 14.4; ingetrokken Stb. H 374,
 Product: Beschikkingen

83

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het aanwijzen van beroepen als zelfstandig uitgeoefend beroep waarvoor vrijstelling van de verboden in art 5 en 7 wordt verleend om betalingen ten laste van geblokkeerde en girale rekeningen te kunnen doen.
 Periode: 1945
 Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 196, art. 16.2; ingetrokken bij wijz. Stb. F 332,
 Product: Beschikkingen/Regelingen
 Eerste Uitvoeringsbeschikking Deblokking 1945, Stcrt. 1945 no. 82, ingetrokken 28-12-1945 Stcrt. 1946 no. 1.
 Vierde Uitvoeringsbeschikking Deblokking 1945, Stcrt. 1945 no. 85, ingetrokken 28-12-1945, Stcrt. 1946 no.1.

84

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het verlengen van de vrijstellingen neergelegd in art. 15 (betaling lonen e.d.) en 16 (betaling door zelfstandige beroepen) van verboden neergelegd in art. 5 en 7 om geblokkeerde en girale rekeningen te mogen aanspreken.
 Periode: 1945
 Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 196, art. 17; ingetrokken v.a. wijziging Stb. F 332,
 Product: Verlenging vrijstellingen/beschikkingen

85

Actor: De Nederlandsche Bank (Hoofdbank/Bijbank of Agentschap afd. Deblokking)
 Handeling: Het, onder voorwaarden, verlenen van bijzondere en algemene vergunningen:

1. aan leden/door tussenkomst van de bedrijfsgroepen Effectenhandel, Handelsbanken, Landbouwcredietbanken of Spaarbanken voor 1) het af- en overschrijven van girale rekeningen, en 2) het uitbetalen op of opnemen van girale rekeningen (verbod art. 5.2). (ingetrokken bij Stb. F 332)
2. aan leden/door tussenkomst van de bedrijfsgroepen Effectenhandel, Handelsbanken, Landbouwcredietbanken of Spaarbanken om tegoeden op geblokkeerde rekeningen 1) geheel of gedeeltelijk uit te betalen of op te nemen, en 2) geheel of gedeeltelijk door overschrijving over te dragen aan derden (verbod art. 7.1).
3. waardoor niet-ingezetenen mogen beschikken over tegoeden, waarover ingevolge een monetair akkoord de Nederlandse regering partij is, die dan aangemerkt worden als vrije rekening (algemene vergunning, art. 8.2)
4. tot het boeken van tegoeden en het storten in betaalmiddelen op vrije rekeningen (art. 8.3, vervallen in 1949, Stb. J 60)
5. door tussenkomst van leden van de bedrijfsgroepen Effectenhandel, Handelsbanken, Landbouwcredietbanken of Spaarbanken tot het verrichten van

betalingen en goedschrijvingen door bedrijven en diensten in het algemeen ten gunste van hen die gelden aan het bedrijf de dienst of het lichaam hebben toevertrouwd of een rekening-courant hebben. (verbod art. 6.3. v.a. Stb. F 202, vervallen in 1949 Stb. J 60)

Periode: 1945-
 Grondslag: Beschikking Deblokkering 1945, Stb. F 169, art. 18, art. 18a v.a. Stb. F 202 (ad 5); ingetrokken Stb. H 374,
 Product: Bijzondere en Algemene Vergunningen
 Opmerking: Zie voor advisering door de Investeringscommissie bij aanvragen tot deblokkering in verband met investeringen voor het herstel van de productie, handel en de wederopbouw het hoofdstuk over maatregelen betreffende het kapitaalverkeer.

86

Actor: De Nederlandsche Bank
 Handeling: Het op grond van bepalingen in algemene vergunningen verlenen van ontheffingen voor transacties, boekingen en ontheffingen aan houders van geblokkeerde rekeningen en banken.

Periode: 1945-
 Grondslag: *
 Product: Beschikkingen, ontheffingen

87

Actor 1. de Minister van Financiën;
 2. De Nederlandsche Bank;
 3. de Minister van Handel en Nijverheid;
 4. de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening;
 5. de Minister van Verkeer en Energie;
 6. Bedrijfs- en Vakgroepen;

Handeling: Het voeren van overleg betreffende de toepassing en opstelling van Algemene Vergunningen tot deblokkering.

Periode: 1945-
 Bron: Witboek betreffende maatregelen tot zuivering van het geldwezen in Nederland, p. 88,
 Product: Verslagen/afspraken

88

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het opstellen van algemene regels betreffende het beslissen op aanvragen voor vergunningen om te mogen beschikken over tegoeden op geblokkeerde en girale rekeningen voor het verrichten van betalingen.

Periode: 1945-
 Grondslag: Beschikking Deblokkering 1945, Stb. F 196, art. 18.2, 18a v.a. Stb. F 202; ingetrokken Stb. H 374,
 Product: Regels

89

Actor: De Nederlandsche Bank
 Handeling: Het overboeken van geld van geblokkeerde rekeningen naar vrije rekeningen van leden van de bedrijfspgroepen dat nodig is als kasgeld.

Periode: 1945
 Grondslag: Beschikking Deblokkering 1945, Stb. F 196, art. 22; ingetrokken v.a. wijziging Stb. F 332,
 Product: Boekingen

90

Actor: De Nederlandsche Bank
 Handeling: Het ontvangen van opgaven door de leden van de bedrijfspgroepen van het bij hen op geblokkeerde rekeningen uitstaande tegoed.

Periode: 1945-
 Grondslag: Beschikking Deblokkering 1945, Stb. F 196, art. 23,
 Product: Opgaven

- 91
 Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het opstellen van regels, De Nederlandsche Bank gehoord, volgens welke periodiek opgave moet worden verstrekt inzake het verloop van de deblokking.
 Periode: 1945-
 Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 196, art. 23,
 Product: Regels
- 92
 Actor: De Nederlandsche Bank
 Handeling: Het adviseren van de minister van Financiën betreffende het opstellen van regels volgens welke periodiek opgave moet worden verstrekt inzake het verloop van de deblokking.
 Periode: 1945-
 Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 196, art. 23,
 Product: Adviezen
- 93
 Actor: De Nederlandsche Bank
 Handeling: Het van geval tot geval vaststellen van de termijn waarbinnen de leden van de bedrijfsgroepen Effectenhandel, Handelsbanken, Landbouwcredietbanken en Spaarbanken opgaven uiterlijk dienen te verstrekken van bij hen uitstaande tegoeden en het verloop daarvan op geblokkeerde rekeningen.
 Periode: 1946-
 Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 196, v.a. wijziging Stb. F 332, art. 23.3,
 Product: Beschikkingen
- 94
 Actor: De Nederlandsche Bank
 Handeling: Het na goedkeuring ten last van 's-Rijks Schatkist betalen op vrije rekeningen van declaraties ingediend door leden van de Bedrijfsgroepen, Effectenhandel, Handelsbanken, Landbouwcredietbanken en Spaarbanken voor provisie, als bedoeld in art. 17 Beschikking Geldzuivering.
 Periode: 1945-1947
 Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 196, art. 24; ingetrokken Stb. H 374,
 Product: Boekingen naar vrije rekeningen
- 95
 Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het regelen van alle gevallen waarin de Beschikking Deblokking 1945 niet voorziet.
 Periode: 1945
 Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 196, art. 26,
 Product: Regels
 Derde Uitvoeringsbeschikking Deblokking 1945, Stcrt. 3-10-1945 no. 82, ingetrokken 28-12-1945 Stcrt. 1946 no. 1. (Deblokking f. 100,- voor studenten)
 Vijfde Uitvoeringsbeschikking 1945, Stcrt. 4-11-1945 no. 112, ingetrokken 28-12-1945, Stcrt. 11-1-1946 no. 1. (Afzondering van tegoed van geblokkeerde f 100,- rekeningen op girale rekeningen (25% minus reeds op vergunning vrijgegeven bedragen)
 Zesde Uitvoeringsbeschikking Deblokking 1945, Stcrt. 1946 no. 8.
 Zevende Uitvoeringsbeschikking Deblokking 1945, Stcrt. 28-1-1946 no. 41. (overboeking tegoed kleiner dan f 100,- van geblokkeerde naar vrije rekening)
 Negende Uitvoeringsbeschikking Deblokking 1945, Stcrt. 12-4-1946 no. 75.

9.2.2 Beschikking Deblokking Postcheque- en Girodienst, Stb. F 220.

- 96
 Actor: de Postchèque- en girodienst

Handeling: Het uitbetalen van, onder vrijstelling van het verbod uit art. 5 en 7 Beschikking Deblokking 1945, van gelden voor het noodzakelijk levensonderhoud (max. f 50,- in de twee weken, v.a. wijz. F 262: f 100,-).

Periode: 1945

Grondslag: Beschikking Deblokking postchèque- en girodienst 1945, Stb. F 220, art. 4; ingetrokken Stb. F 332,

Product: Uitbetalingen, inneming verklaringen

97

Actor: De Nederlandsche Bank

Handeling: Het verlenen/weigeren van toestemming gedeelten van geblokkeerde tegoeden over te boeken naar elders gevoerde of te openen geblokkeerde rekeningen van dezelfde rekeninghouder.

Periode: 1946-

Grondslag: Zevende Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945, Stb. G 26, art. I; opgenomen in de Beschikking Deblokking 1945 v.a. wijziging Stb. H 374 in art. 7a,

Product: Beschikkingen/Vergunningen

98

Actor: De Nederlandsche Bank

Handeling: Het ontvangen van opgaven van degenen die vóór 6 januari 1946 overboekingen van geblokkeerde rekeningen naar andere (te openen) geblokkeerde van dezelfde rekeninghouder maar waarvoor geen toestemmingen zijn aangevraagd.

Periode: 1946-1947

Grondslag: Zevende Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945, Stb. G 26, art. I; ingetrokken 1947 Stb. H 374,

Product: Opgaven

99

Actor: De Nederlandsche Bank,

Handeling: Het beheren van geblokkeerde rekeningen, lossingsrekeningen (v.a. Stb. H 374) en overgangsrekeningen (v.a. Stb. H 374) waarop betalingen geboekt moeten worden aan crediteuren die volgens bepalingen van het Machtigingsbesluit Geldzuivering en daaruitvolgende beschikkingen niet anders dan op of van dergelijke rekeningen moeten worden voldaan of ingeval die rekeningen niet bestaan moeten worden gestort.

Periode: 1946-

Grondslag: Elfde Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945, Stb. G 181, art. 3; opgenomen in de Beschikking Deblokking 1945, Stb. 169 vanaf wijziging Stb. H 374 in: art. 20a,

Product: Boeking/opening van rekeningen

100

Actor: 1. de Minister van Financiën;

2. De Nederlandsche Bank;

Handeling: Het beslissen op verzoeken om vergoedingen uit te betalen voor ingeleverde bank- en muntbiljetten en zilverbons welke zich op 9 juli 1945 in het buitenland bevonden, op geblokkeerde rekeningen en voor 25% op vrije rekening.

Periode: 1947-

Grondslag: Zestiende aanvullingsbeschikking Deblokking 1945, Stb. H 375, art. 2,

Product: Beschikkingen

101

Actor: 1. de minister van Financiën;

2. De Nederlandsche Bank;

Handeling: Het betalen van vergoedingen voor bankbiljetten, ingeleverd op grond van de krachtens het KB van 10 juli 1945, Stb. F 121 uitgegeven Beschikking bankbiljetten van f500,- en f1000,- (Stcrt. 1946 no. 67) op geblokkeerde rekeningen en voor 25% op vrije rekeningen.

Periode: 1947-1950

Grondslag: Zestiende Aanvullingsbeschikking Deblokkering 1945, Stb. H 376, art. 3; ingetrokken 1950, Stb. K 231.
 Product: Beschikkingen/Uitbetalingen

9.2.3 Beschikking Deblokkering 1946, Stb. F 333.

102

Actor: 1. De Nederlandsche Bank
 Niet onder de Archiefwet vallende actoren:
 2. de Leden van de Bedrijfsgroepen Effectenhandel, Handelsbanken, Landbouwcredietbanken en Spaarbanken
 Handeling: Het overboeken van de tegoeden die ingevolge de Beschikking Deblokkering 1945 en vergunningen van De Nederlandsche Bank op girale rekeningen zijn geboekt naar vrije rekeningen. ("het opheffen van de girale rekeningen").
 N.B.
 Voor de in de periode sept.- dec. 1945 verplichte boeking op girale rekening zie handelingen ingevolge art. 4, 4a, 4b, 6a, 18, van de Beschikking Deblokkering 1945 Stb. F 196.
 Periode: 1946-1947
 Grondslag: Beschikking Deblokkering 1946, Stb. F 333, art. 1; ingetrokken 1947 Stb. H 374,
 Product: Overboekingen/opheffingen girale rekeningen

103

Actor: 1. de Kantoren der Posterijen;
 Niet onder de Archiefwet vallende actoren:
 2. de inleverkantoren:
 de Leden van de Bedrijfsgroepen Effectenhandel, Handelsbanken, Landbouwcredietbanken en Spaarbanken
 Handeling: Het tegen overlegging van de geldkaarten A of B met de daarbij horende distributiestamkaart of kwitanties afgegeven op grond van art. 9 Beschikking Geldzuivering (militairen) uitbetalen van nog niet eerder gedeblokkeerd tegoed wegens op grond van de Beschikking Geldzuivering ingeleverde, ingetrokken, munt- en bankbiljetten en het overboeken van het meerdere van f200,- op kwitanties naar geblokkeerde rekeningen.
 Periode: 7-19 januari 1946
 Grondslag: Beschikking Deblokkering 1946, Stb. F 333, art. 2; ingetrokken 1947 Stb. H 374,
 Product: Uitbetalingen en overboekingen

9.2.4 Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377/Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53

104

Actor: 1. De Nederlandsche Bank;
 Niet onder de Archiefwet vallende actoren:
 2. Leden van de Bedrijfsgroepen Effectenhandel, Handelsbanken, Landbouwcredietbanken of Spaarbanken;
 Handeling: Het omzetten, na verkregen machtiging, van geblokkeerde rekeningen, met saldi minder dan f500,-/ v.a. 1949: f1000,-, in optierekeningen (waarover slechts volgens door de minister gestelde regels kan worden beschikt).
 Periode: 1948-1986
 Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 2.1, ingetrokken Stb. J 53;
 Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 2.1;
 Product: Aantekeningen en stempelingen in de boeken van de banken

105

Actor: de Minister van Financiën

- Handeling: Het opstellen van nadere regels betreffende de bestemming van ten gunste van optierekeningen overgeschreven bedragen.
- Periode: 1948-1986
- Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 3.3 onder c, ingetrokken Stb. J 53;
Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 3.4 onder c;
- Product: Nadere regels
- 106
- Actor: de Minister van Financiën
- Handeling: Het opstellen van regels volgens welke De Nederlandsche Bank vergunningen, onder voorwaarden, kan verlenen ter overboeking van bedragen hoger dan f3500,- van optierekeningen naar beleggingsrekeningen (een speciale rentedragende geblokkeerde rekening).
N.B. De Nederlandsche Bank verleende vergunningen op grond van art. 17 van zowel het Besluit H 377 als de Wet J 53. Met betrekking tot overboekingen van optierekeningen naar beleggingsrekeningen worden nadere regels gegeven bij aanvullings-/uitvoeringsbeschikking.
Beleggingsrekeningen worden in 5 jaarlijkse termijnen gedeblokkeerd door overboeking naar vrije rekeningen in de periode 1 juni 1948 tot 1 juni 1953.
- Periode: 1948-1986
- Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 4.2, ingetrokken Stb. J 53;
Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 4.3;
- Product: Regels
Eerste Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 378.
Tweede Uitvoeringsbeschikking Wet Afwikkeling Geldzuivering d.d. 7-3-1949, Stb. J 104.
Vierde Uitvoeringsbeschikking Wet Afwikkeling Geldzuivering d.d. 14-6-1950, Stb. K 227.
- 107
- Actor: de minister van Financiën
- Handeling: Het opstellen van regels betreffen de verlening van vergunningen (overeenkomstig art. 17) door de Nederlandsche Bank betreffende het beschikken over niet op geblokkeerde rekeningen staande bedragen die gehouden worden bij bedrijven, diensten of lichamen bedoeld in art. 6b Beschikking Deblokkering 1945.
- Periode: 1948-1986
- Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 12, ingetrokken Stb. J 53;
Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 12;
- Product: Regels
- 108
- Actor: de Minister van Financiën
- Handeling: Het vaststellen van een datum waarop tegoeden die dan nog op een optierekening staan volgens te stellen regels door de banken overgedragen moeten worden aan de schatkist.
- Periode: 1948-1986
- Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 16.1, ingetrokken Stb. J 53;
Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 22.1;
- Product: Regels/Bekendmaking
Vijfde Uitvoeringsbeschikking Wet Afwikkeling Geldzuivering d.d. 14-6-1950, Stb. K 228.
- 109
- Actor: de Minister van Financiën

Handeling: Het vaststellen van een datum waarop de tegoeden op geblokkeerde rekeningen door de banken volgens te stellen regels overgeboekt moeten worden naar een renteloze rekening van de Agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam.

Periode: 1948-1986

Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 16.3, ingetrokken Stb. J 53;
Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 18.1;

Product: Regels/Bekendmaking
Vijfde Uitvoeringsbeschikking Wet Afwikkeling Geldzuivering d.d. 14-6-1950, Stb. K 228.
Zesde Uitvoeringsbeschikking Wet Afwikkeling Geldzuivering d.d. 21-9-1950, Stb. K 411.

110

Actor: de Agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam

Handeling: Het ontvangen en beheren van door de banken na een vastgestelde datum overgeboekte tegoeden van geblokkeerde rekeningen op een renteloze rekening.

Periode: 1948-1986

Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 16.3, ingetrokken Stb. J 53;
Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 18.1, 20;
Vijfde Uitvoeringsbeschikking Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. K 228, art. 1, 3;
Zesde Uitvoeringsbeschikking Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. K 411, art. art. 1,

Product: Register/Boekingen

111

Actor: de Minister van Financiën

Handeling: Het voorbereiden van een wettelijke voorziening houdende regelen betreffende de bestemming van door de banken naar de Agent van het Ministerie van Financiën overgeboekte tegoeden van geblokkeerde rekeningen.

Periode: 1948-1949

Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 16.3, ingetrokken Stb. J 53;

Product: Wet
Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53 (art. 18).

112

Actor: de Hoofdbank, de Bijbank of het agentschap van De Nederlandsche Bank, Afdeling Deblokkering

Handeling: Het op aanvraag verlenen van vergunningen:

1. betreffende de overboeking van bedragen (boven de f 3500,-) van optierekeningen naar beleggingsrekeningen (art. 4.2, v.a. Stb. J 53: art. 4.3);
2. betreffende de voldoening van de koopsom van vermogensobjecten (onroerende goederen, schepen e.d.) ten laste van optierekeningen (art. 5.1);
3. betreffende overschrijvingen voor het ten laste van optierekeningen verkrijgen van door hypotheek gedekte vorderingen (art. 5.2);
4. betreffende het ten laste van een optierekening of een herbeleggingsrekening voldoen van stortingen op nieuw uit te geven effecten (art. 6.10 tot 1949 Stb. J 53; zie no. 9);
5. betreffende overboekingen van optierekening naar optierekening ten name van dezelfde rechthebbende (art. 14.2);
6. betreffende het overdragen inschrijvingen in het Grootboek 1946 in ruil voor de overdracht van vermogensobjecten (art. 11.1), buiten werking per 1-3-1949 (zie art. 29 van de Wet Stb. J 53);
7. betreffende het overdragen van inschrijvingen in het Grootboek 1946 ter verkrijging van door hypotheek gedekte vorderingen (art. 11.3), buiten werking per 1-3-1949 (zie art. 29 van de Wet Stb. J 53);
8. betreffende het, na 1 mei 1948 voor de duur van drie jaar, overbrengen van bij bedrijven, diensten of lichamen gehouden tegoeden naar geblokkeerde rekeningen (art. 12.2 tot 1949 Stb. J 53, zie vergunning no. 12);

9. betreffende het voldoen ten laste van de optierekening van de aankoop van effecten voor eigen rekening (art. 6.1, v.a. Stb. J 53).
10. betreffende het overboeken van het saldo van een beleggingsrekening naar een andere (te openen) beleggingsrekening bij een andere bank ten name van dezelfde rechthebbende (art. 14.3, v.a. 1949 Stb. J 53).
11. betreffende het toekennen van rechten aan derden met betrekking tot optierekeningen, beleggingsrekeningen en herbeleggingsrekeningen (art. 16.1, v.a. 1949 Stb. J 53).
12. betreffende het door bedrijven, diensten en lichamen mogen beschikken over door rechthebbenden aan hen toevertrouwde gelden (art. 12.1, v.a. 1949 Stb. J 53).
- Periode: 1948-1986
- Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 17, ingetrokken Stb. J 53;
Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 17,
- Product: Vergunningen
- Toelichting: vergunningen no's. 1-5, 9-11 worden door tussenkomst van een bank afgegeven; vergunningen no's. 6-7 wordt aangevraagd door tussenkomst van de Directeur Grootboek 1946;
- 113
- Actor: de minister van Financiën
- Handeling: Het opstellen van algemene regels betreffende het door De Nederlandsche Bank beslissen op aanvragen tot het verlenen van vergunningen.
- Periode: 1948-1986
- Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 17.4, ingetrokken Stb. J 53;
Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 17.4;
- Product: Algemene Regels
- 114
- Actor: de Minister van Financiën
- Handeling: Het regelen van alle gevallen waarin de Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, niet voorziet.
- Periode: 1948-1949
- Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 18, ingetrokken Stb. J 53,
- Product: Beschikkingen
- 115
- Actor: de minister van Financiën ("Ons")
- Handeling: Het voorbereiden van Koninklijke Besluiten (de Raad van State gehoord) houdende beslissingen op beroepschriften alsnog over aan de Staat vervallen op renteloze rekening bij de Agent gestort tegoed van opgeheven geblokkeerde rekening te mogen beschikken.
- Periode: 1949-1986
- Grondslag: Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 20.5,
- Product: Koninklijke Besluiten
- 116
- Actor: de Agent van het ministerie van Financiën
- Handeling: Het opstellen van formulieren:
1. waarop een specificatie moet worden ingevuld van de geblokkeerde rekeningen die uiterlijk 18-11-1950 overgeboekt moeten worden naar een renteloze rekening van de Agent bij De Nederlandsche Bank (art. 1.4);
 2. waarop een specificatie moet worden ingevuld van uiterlijk 1-12-1950 overgeschreven optierekeningen naar een door de Agent te houden rekening " 's Rijks Schatkist saldi optierekeningen" (art. 2.4);
 3. waarop rechthebbenden van tegoeden op de renteloze rekening bij de Agent, waaruit ten laste van die rechthebbenden belastingverplichtingen zijn voldaan en waarvoor zij toestemming tot beschikking over het restant hebben verkregen van de inspecteur,

- hun keuze tot verkrijging van investerings- of beleggingscertificaten kenbaar kunnen maken (art. 4.1);
4. waarop rechthebbenden van tegoeden op optierekeningen die zijn overgemaakt naar een door de Agent te houden rekening " 's Rijks Schatkist saldi optierekeningen" hun keuze voor investerings- of beleggingscertificaten kenbaar kunnen maken (art. 4.1).
- Periode: 1950
 Grondslag: Vijfde Uitvoeringsbeschikking Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. K 228, art. 1.4, 2.4, 4.1,
 Product: Formulieren/Beschikking
- 117
 Actor: de Agent van het ministerie van Financiën
 Handeling: Het opstellen van regels ter uitvoering van de beschikking (betreffende overschrijving van geblokkeerde en optierekeningen naar door de Agent te houden rekeningen en betreffende de uitgifte en afhandeling van verzoeken tot uitgifte van investerings- of beleggingscertificaten aan/door rechthebbenden van wie de saldi zijn overgemaakt bij opheffing van de rekeningen).
- Periode: 1950
 Grondslag: Vijfde Uitvoeringsbeschikking Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. K 228, art. 5,
 Product: Regels/Beschikking

10. Maatregelen betreffende het kapitaalverkeer.

N.B. Ook voor deblokking verband houdende met het kapitaalverkeer dienden vergunningen (algemene en bijzondere) aangevraagd/afgegeven worden door De Nederlandsche Bank. De vergunningen werden afgegeven op grond van art. 18 en van de Beschikking Deblokking. Omdat de vergunningen ook handelden over betaalmiddelen is een handeling "het afgeven van vergunningen..." opgenomen in het hoofdstuk Blokkering en Deblokking betaalmiddelen en rekeningen.

- 118
 Actor: de Investeringscommissie
 Handeling: Het, op aanvraag, adviseren van De Nederlandsche Bank en het opstellen van voorwaarden betreffende aanvragen tot deblokking in verband met grote kapitaaltransacties die worden aangewend voor de financiering van het herstel van de handel en productie of voor de wederopbouw.
- Periode: maart. 1946-
 Bron: Witboek..., 's-Gravenhage, 1946, p. 142-143
 Product: Adviezen

10.1 Registratie Schatkistpapier.

- 119
 Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het aanwijzen van instanties die in het kader van de geldzuivering het bezit van schatkistpapier of participatiebewijzen daarin registreren.
 N.B.
 De instanties zijn aangewezen in art. 5 van deze Beschikking en zijn met uitzondering van De Nederlandsche Bank particuliere banken.
- Periode: 1945
 Grondslag: Beschikking Registrering Schatkistpapier, Stb. F 197, art. 1,
 Product: Beschikkingen
- 120
 Actor: de aangewezen registrerende instanties:
 1) De Nederlandsche Bank N.V.;
 Overige niet onder de Archiefwet vallende actoren:
 2) Javasche Bank N.V.; 3) Amsterdamsche Bank N.V.; 4) Associatie-Cassa N.V.; 5) Banque de Paris et des Pays-Bas; 6) Coöp. Centrale Boerenleenbank; 7) Coöp.

Centrale Raiffeisen-Bank; 8) De Twentse Bank N.V.; 9) Heldring&Pierson; 10) Nederlandsche Bank-Unie N.V.; 11) Hope&Co; 12) Incasso-Bank N.V.; 13) Kasvereniging N.V.; 14) Lippmann, Rosenthal & Co; 15) R. Mees & Zoonen; 16) Nederlandsche Handel Mij. N.V.; 17) Nederlandsche Landbouwbank N.V.; 18) Nederlandsche Middenstandsbank N.V.; 19) Nederlandsch-Indische Escompto Mij.; 20) Nederlandsch-Indische Handelsbank N.V.; 21) Pierson & Co; 22) Rotterdamsche Bankvereniging N.V.;

Handeling: Het registreren van het bezit van of participatie daarin van schatkistpapier.

Periode: 1945

Grondslag: Beschikking Registrering Schatkistpapier, Stb. F 197, art. 2, 3,

Product: Registraties, Formulieren

121

Actor: 1. de Minister van Financiën
2. de Inspecteur der Belastingen

Handeling: Het van de registrerende instanties ontvangen van een exemplaar van de formulieren die worden opgemaakt voor de registratie van bezit van schatkistpapier of participatie daarin.

Periode: 1945

Grondslag: Beschikking Registrering Schatkistpapier, Stb. F 197, art. 3,

Product: Formulieren/controle

122

Actor: de Minister van Financiën

Handeling: Het betalen van f. 1,- per geregistreerd stuk aan de registrerende instanties.

Periode: 1945

Grondslag: Beschikking Registrering Schatkistpapier, Stb. F 197, art. 4

Product: Betalingen van provisies

10.2 Blokkering en Deblokkering betalingen aan/uitkeringen door verzekeringsmaatschappijen.

123

Actor: 1. de minister van Financiën
2. een door de minister aangewezen instantie:
A) de Verzekeringskamer;
B) de Inspecteur der belastingen, zie beschikking van de minister van Financiën d.d. 8-10-1946, no. 254 (BGW)

Handeling: Het in het algemeen of in bijzondere gevallen verlenen van ontheffing van het verbod uitkeringen te doen of aan te nemen of het beleenbaarstellen op levens-, pensioen en lijfrenteverzekeringen of inschrijvingen in spaarkassen waarvan de overeenkomsten voor of na 10-5-1940 zijn gesloten en die na die tijd zijn verhoogd, omgezet of waarop stortingen zijn gedaan.

Periode: 1945-1949

Grondslag: Besluit van 5 juli 1945 houdende bijzondere voorzieningen in zake uitbetalingen door verzekeringsinstellingen en spaarkassen, Stb. F 120, art. 3.1, ingetrokken 13-1-1949 Stb. J 24.

Product: Ontheffingen en Regelingen

124

Actor: de minister van Financiën

Handeling: Het opstellen van voorschriften ter uitvoering van het Besluit van 5 juli 1945 houdende bijzondere voorzieningen in zake uitbetalingen door verzekeringsinstellingen en spaarkassen, Stb. F 120.

Periode: 1945-1949

Grondslag: Besluit van 5 juli 1945 houdende bijzondere voorzieningen in zake uitbetalingen door verzekeringsinstellingen en spaarkassen, Stb. F 120, art. 3.2, ingetrokken 13-1-1949 Stb. J 24.

Product: Voorschriften

Beschikking van de minister van Financiën d.d. 8-10-1946, no. 254 (BGW), Stcrt. no. 198.

Beschikking/Aanschrijving aan de inspecteurs der belastingen houdende instructie betreffende uitbetalingen door verzekeringsinstellingen en spaarkassen d.d. 25-10-1946 no. 146 Afd. BGW en Afd. Directe Belastingen.

125

Actor: De Nederlandsche Bank
 Handeling: Het afgeven van vergunningen aan onderlinge molestverzekeringsmaatschappijen om uitkeringen te mogen storten op geblokkeerde rekeningen bij de Herstelbank.
 Periode: 1945-1947
 Grondslag: Beschikking Molestverzekeringsuitkeringen 1945, Stb. F 235, art. 2.1; vervallen v.a. wijziging 1947 Stb. H 380,
 Product: Vergunningen

126

Actor: De Herstelbank
 Handeling: Het afgeven van ontvangstbewijzen aan de onderlinge molestverzekeringsmaatschappijen dat stortingen van uitkeringen in de administratie zijn verantwoord.
 Periode: 1946-1955
 Grondslag: Beschikking Molestverzekeringsuitkeringen, Stb. F 235 v.a. wijziging Stb. G 61, art. 2.2; vervallen 1955 Stb. 219.
 Product: Ontvangstbewijzen

127

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het machtigen van de Herstelbank om te bepalen dat bepaalde uitkeringen of categorieën van uitkeringen door één of meerdere onderlinge molestverzekeringsmaatschappijen rechtstreeks hetzij als geblokkeerd hetzij als vrij tegoed aan verzekerden ter beschikking mogen worden gesteld.
 Periode: 1946-1955
 Grondslag: Beschikking Molestverzekeringsuitkeringen 1945, Stb. F 235 vanaf wijziging Stb. G 61, art. 2.4; vervallen 1955 Stb. 219.
 Product: Machtigingen

128

Actor: De Herstelbank
 Handeling: Het na machtiging van de minister bepalen dat bepaalde uitkeringen of categorieën van uitkeringen door één of meerdere onderlinge molestverzekeringsmaatschappijen rechtstreeks hetzij als geblokkeerd hetzij als vrij tegoed aan verzekerden ter beschikking mogen worden gesteld.
 Periode: 1946-1955
 Grondslag: Beschikking Molestverzekeringsuitkeringen 1945, Stb. F 235 vanaf wijziging Stb. G 61, art. 2.4; vervallen 1955 Stb. 219.
 Product: Beslissingen/Beschikkingen

129

Actor: De Herstelbank
 Handeling: Het verlenen/weigeren van toestemming om uitkeringen van onderlinge molestverzekeringsmaatschappijen die op geblokkeerde rekeningen, v.a. wijz. Stb. H 380: Herstelrekening, bij de Herstelbank zijn gestort mogen worden vervreemd of verpand.
 Periode: 1946-1955
 Grondslag: Beschikking Molestverzekeringsuitkeringen 1945, Stb. F 235 vanaf wijziging Stb. G 61, art. 2.5; vervallen 1955 Stb. 219.
 Product: Toestemmingen/weigeringen

130

Actor: de Minister van Financiën

Handeling: Het opstellen van aanwijzingen volgens welke de Herstelbank toestemming kan verlenen om uitkeringen van onderlinge molestverzekeringsmaatschappijen die op geblokkeerde rekeningen, v.a. wijz. Stb. H 380: Herstelrekeningen, bij de Herstelbank zijn gestort mogen worden vervreemd of verpand.

Periode: 1946-1955

Grondslag: Beschikking Molestverzekeringsuitkeringen 1945, Stb. F 235 vanaf wijziging Stb. G 61, art. 2.6; vervallen 1955 Stb. 219.

Product: Aanwijzingen

131

Actor: De Nederlandsche Bank

Handeling: Het beheren (ontvangst van stortingen, het verrichten van uitbetalingen en overschrijvingen) van een geblokkeerde rekening waarop molestverzekeringsmaatschappijen hun uitkeringen ter zake van schaden moesten storten, e.e.a. tot aan het tijdstip dat de Maatschappij tot Financiering van het Nationaal Herstel N.V. ("Herstelbank") definitief zou zijn opgericht.

Periode: 1945

Grondslag: Beschikking Molestverzekeringsuitkeringen d.d. 18-10-1945, Stb. F 235, art. 3,

Product: Boekhouding/Administratie/Uitbetalingen

132

Actor: de Maatschappij tot Financiering van het Nationaal Herstel N.V.: "de Herstelbank"

Handeling: Het verrichten van uitbetalingen en overschrijving uit geblokkeerde rekeningen, v.a. wijz. Stb. H 380: herstelrekeningen waarop molestverzekeringsmaatschappijen hun uitkeringen betreffende schaden hebben moeten storten.

Periode: 1945-1955

Grondslag: Beschikking Molestverzekeringsuitkeringen 1945, Stb. F 235, art. 4; gewijzigd bij Stb. G 61 in: art. 3; vervallen 1955 Stb. 219.

Eerste Uitvoeringsbeschikking Molestverzekeringsuitkeringen 1945, Stb. J 191, art. 1, 2 (v.a. beschikking J 191 konden de tegoeden, na bewijs, als vrij tegoed ter beschikking worden gesteld; v.a. de hernieuwde vaststelling van de Beschikking in Stb. K 230 mocht de Herstelbank zelf beoordelen of uitbetaling ook voor andere doeleinden dan herstel van schade of vervanging van goederen kon plaatsvinden)

Product: Rekeningenbeheer/Ontvangsten/Stortingen/Overschrijvingen

133

Actor: de Maatschappij tot Financiering van het Nationaal Herstel N.V.

Handeling: Het opstellen van voorwaarden met betrekking tot de besteding waaraan betrokkenen moeten voldoen om in aanmerking te komen voor uitbetaling of overschrijving uit geblokkeerde rekeningen, v.a. wijz. Stb. H 380: herstelrekeningen, waarop door molestverzekeringsmaatschappijen uitkeringen betreffende schaden zijn gestort.

Periode: 1945-1955

Grondslag: Beschikking Molestverzekeringsuitkeringen 1945, Stb. F 235, art. 4; gewijzigd bij Stb. G 61 in: art. 3; vervallen 1955 Stb. 219.

Eerste Uitvoeringsbeschikking Molestverzekeringsuitkeringen 1945, Stb. J 191, art. 2; ingetrokken 1955 Stb. 219.

Product: Voorwaarden

134

Actor: de Minister van Financiën

Handeling: Het opstellen van regels betreffende de uitbetaling of overschrijving uit geblokkeerde rekeningen, v.a. wijz. Stb. H 380: herstelrekeningen, waarop door molestverzekeringsmaatschappijen uitkeringen betreffende schaden hebben moeten storten (bij "de Herstelbank").

Periode: 1945-1955

Grondslag: Beschikking Molestverzekeringsuitkeringen 1945, Stb. F 235, art. 4; gewijzigd bij Stb. G 61 in: art. 3; vervallen 1955 Stb. 219.

Product: Regels

Eerste Uitvoeringsbeschikking Molestverzekeringsuitkeringen 1945 van de Minister van Financiën van 27-4-1949, Stb. J 191; hernieuwd vastgesteld 1950 Stb. K 230; ingetrokken 1955 Stb. 219.

135

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het treffen van nadere voorzieningen ter uitvoering van de Beschikking Molestverzekeringsuitkeringen 1945.
 Periode: 1945-1955
 Grondslag: Beschikking Molestverzekeringsuitkeringen 1945, Stb. F 235, art. 5; vervallen 1955 Stb. 219.
 Product: Nader voorzieningen/Regels
 Eerste Uitvoeringsbeschikking Molestverzekeringsuitkeringen 1945 van 27-4-1949, Stb. J 191; hernieuwd vastgesteld 1950 Stb. K 230; ingetrokken 1955 Stb. 219.

136

Actor: De Nederlandsche Bank
 Handeling: Het afgeven van formulieren waarop door verzekeringsnemers verklaren dat zij betalingen ten laste van hun optierekening aanwenden voor de voldoening van koopsommen van aangewezen verzekerings- en spaarovereenkomsten.
 Periode: 1948-1986
 Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 7.3, ingetrokken Stb. J 53;
 Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 7.3;
 Product: Formulieren

137

Actor: de minister van Financiën
 Handeling: Het verlenen van toestemming, onder voorwaarden, tot gelijkstelling van pensioenfondsen met verzekeringsmaatschappijen waarnaar ten laste van optierekeningen aankoopssommen voldaan mogen worden.
 Periode: 1949-1986
 Grondslag: Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 7.5,
 Product: Toestemmingen/Afwijzingen/Beschikkingen

10.3 Deblokkering i.v.m. kredietverlening.

138

Actor: 1. de Minister van Financiën;
 2. De Nederlandsche Bank (vanaf 1947 Stb. H 374);
 Handeling: Het opstellen van regels betreffende het verrichten van overschrijvingen of betalingen waarmee kredietverlening of het beschikken over openstaand krediet gepaard gaat.
 Periode: 1945-1953
 Grondslag: Beschikking Deblokkering 1945, Stb. F 196, art. 19.1; ingetrokken 1953 Stb. 508.
 Product: Regels

139

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het aanwijzen van leden van Bedrijfs- of Vakgroepen, van instellingen en van personen die krachtens beschikking van de minister voor de verstrekking van hypothecaire geldleningen uit geblokkeerd tegoed (welke moet worden goedgeSchreven op geblokkeerde rekening van de kredietnemer) worden gelijkgesteld met leden van de bedrijfsgroepen Levensverzekering, Landbouwcredietbanken Spaarbanken en van de Vakgroepen Scheepshypotheekbanken, Hypotheekbanken en Bouwkassen.
 Periode: 1946
 Grondslag: Achtste Aanvullingsbeschikking Deblokkering 1945, Stb. G 57, art. 3.3; ingetrokken Stb. G 250 "behoudens strafbare gevallen",
 Product: Beschikkingen/Aanwijzingen

140

Actor: Notarissen
 Handeling: Het afgeven van verklaringen dat de hypotheek: 1) niet is verstrekt ter zekerheidstelling van een hypothecaire geldlening waarbij tegelijkertijd voor het geleende bedrag tot zekerheid daarvan hypotheek is verstrekt, 2) niet strekt tot een hypothecaire geldlening in de vorm van een bouwkrediet, en dat de hypotheek is verstrekt: 4) uit vrij tegoed door overboeking op geblokkeerd tegoed van de kredietnemer, of 5) uit geblokkeerd tegoed door overboeking op geblokkeerde rekening van de kredietnemer, 6) door in of ingevolge de Achtste Aanvullingsbeschikking Deblokkingering aangewezenen.

Periode: 1946-
 Grondslag: Achtste Aanvullingsbeschikking Deblokkingering 1945, Stb. G 57, art. 4,
 Product: Verklaringen

141

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het, in afwijking van art. 6 Beschikking Deblokkingering 1945, bepalen dat indien de aflossing op uit geblokkeerd tegoed verstrekte hypothecaire geldleningen hoger dan 5%, v.a. Stb. G 250: 10%, is, de aflossing niet op geblokkeerde rekening van de kredietgever behoeft te worden gestort maar op een andere (vrije) rekening.

Periode: 1946-
 Grondslag: Achtste Aanvullingsbeschikking Deblokkingering 1945, Stb. G 57, art. 7, Elfde Aanvullingsbeschikking Deblokkingering Stb. G 181 v.a. wijziging in de Twaalfde Aanvullingsbeschikking Deblokkingering 1945, Stb. G 250 art. II, art. 2; ingetrokken 1947 Stb. H 374,
 Product: Ontheffingen/Beschikkingen

142

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het regelen van alle gevallen waarin de Achtste Aanvullingsbeschikking Deblokkingering 1945 (betreffende hypotheekverstrekking uit vrije en geblokkeerde tegoeden) niet voorziet.

Periode: 1946-
 Grondslag: Achtste Aanvullingsbeschikking Deblokkingering 1945, Stb. G 57, art. 9,
 Product: Regels

10.4 Deblokkingering voor belegging in/aflossing en verkrijging van effecten, (buitenlandse) vermogenswaarden en vorderingen

143

Actor: Raad voor het Rechtsherstel
 Handeling: Het opstellen van voorwaarden waaraan voldaan moet worden om te mogen beschikken over tegoeden op lossingsrekeningen.

Periode: 1947-
 Grondslag: Beschikking Deblokkingering 1945, v.a. wijz. Stb. H 374, art. 3a.4,
 Product: Voorwaarden/Machtigingen
 Toelichting: Lossingsrekeningen moesten worden gebruikt voor de aan- en verkoop van effecten. Zie ook de Beschikking Beursverkeer.

144

Actor: 1. De Nederlandsche Bank
 Niet onder de Archiefwet vallende actoren:
 2. Leden van de Bedrijfsgroepen Effectenhandel, Handelsbanken, Landbouwcredietbanken of Spaarbanken; v.a. wijz. Stb. H 374 "banken",

Handeling: Het als tussenpersoon:
 1. goedschrijven op ten name van begunstigen staande/komende geblokkeerde rekeningen van de tegenwaarde van ter voldoening van verplichtingen ontstaan voor 26-9-1945 uit hoofde van reis- en andere cheques, incasso- en andere wissels,

postwissels, alsmede door (tot wijz. Stb. H 374) betaalbaar gestelde coupons en dividendbewijzen, losbare obligaties, schatkistpapier en in het algemeen van alle betalingsstukken, waardepapieren of overeenkomsten die voor 26 september 1945 zijn uitgeschreven, betaalbaar gesteld of zijn vervallen;
N.B.

Vanaf 1947 kan de opbrengst van schatkistpapier onder steeds ruimere voorwaarden naar vrije rekeningen goedgeschreven worden.

2. goedschrijven op geblokkeerde rekeningen van bedragen voor de voldoening van verplichtingen uit hoofde van obligaties, op of na 26-9-1945 betaalbaar gesteld, alsmede voor de terugbetaling door publiekrechtelijke lichamen op geldleningen en kasgeldleningen welke op of na 26-9-1945 zijn verstrekt op geblokkeerde rekeningen en goedschrijving van die bedragen op vrije rekeningen indien de verstrekking uit vrije betaalmiddelen of tegoeden heeft plaatsgevonden (v.a. wijz. Stb. F 216; vervallen wijz. Stb. H 374).

Periode: 1945-19

Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 196, art. 6.1, v.a. wijziging Stb. H 374: art. 6a; vervallen 1950 Stb. K 231,

Product: Boekingen

145

Actor: 1. De Nederlandsche Bank;
Niet onder de Archiefwet vallende actoren:
2. de Leden van de Bedrijfsgroepen Effectenhandel, Handelsbanken, Landbouwcredietbanken of Spaarbanken;
v.a. wijz. Stb. H 374 "banken" (= particuliere banken + DNB);

Handeling: Het als tussenpersoon tegoedschrijven van de tegenwaarde van binnenlandse en (v.a. wijz. Stb. F 332 tot intrekking bij Beschikking 8-7-1946 Stb. G 173) buitenlandse dividendbewijzen en coupons op geblokkeerde rekeningen; v.a. wijz. Stb. G 250: op lossingsrekeningen.

Periode: 1945-

Grondslag: Vijfde Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945, Stb. F 262, art. 3; ingetrokken Stb. F 332 en uitgebreider opgenomen in: Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 169 v.a. wijz. Stb. F 332, art. 6c,
N.B. Nieuwe regels betreffende (gedeeltelijke) deblokking betreffende inkomsten uit buitenlandse effecten zijn gegeven in de Tiende Aanvullingsbeschikking Stb. G 173, art. 2.

Product: Boekingen

146

Actor: 1. De Nederlandsche Bank;
Niet onder de Archiefwet vallende actoren:
2. Leden van de Bedrijfsgroepen Effectenhandel, Handelsbanken, Landbouwcredietbanken of Spaarbanken;

Handeling: Het als tussenpersoon goedschrijven op geblokkeerde rekeningen van de tegenwaarde van vorderingen die krachtens Koninklijk Besluit no. A 1 in eigendom op de Staat zijn overgegaan en die slechts door De Nederlandsche Bank krachtens deviezenvergunning aan rechthebbenden mogen worden teruggegeven.

Periode: 1945-1946

Grondslag: Vijfde Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945, Stb. F 262, art. 4; v.a. Stb. F 332 is deze handeling opgenomen in de Beschikking Deblokking 1945 Stb. F 169, art. 6d; ingetrokken bij de Tiende Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945 Stb. G 173 ("behoudens ten aanzien van strafbare feiten"),

Product: Boekingen

147

Actor: 1. De Nederlandsche Bank;
v.a. Stb. H 374 "banken" (particuliere banken + DNB)

Niet onder de Archiefwet vallende actoren:

2. Leden van de Bedrijfsgroepen Effectenhandel, Handelsbanken, Landbouwcredietbanken of Spaarbanken,

Handeling: Het geheel of deels in guldens goedschrijven van bedragen op geblokkeerde en/of vrije rekeningen en/of (v.a. wijz. Stb. G 250) lossingsrekeningen/Overgangsrekeningen (31-1/1-4 1947 vgl. Stb. H 36) in verband met vorderingen en overdrachten van vermogensbestanddelen en waarden uit of aan het buitenland volgens voorwaarden in deze beschikking gesteld.
Toelichting:
De goedschrijving kon dus per bedrag gesplitst worden in een deel op geblokkeerde rekening en een deel op vrije rekening of deels op een lossingsrekening.
Het algemene doel van de Tiende Aanvullingsbeschikking was er op gericht zoveel mogelijk buitenlandse deviezen bij de Staat te krijgen.

Periode: 1946- ca.1954
Grondslag: Tiende Aanvullingsbeschikking Deblokkering 1945, Stb. G 173, art. 2; opgenomen in de Beschikking Deblokkering 1945 bij wijz. Stb. H 374 in art. 6d,
Product: Boekingen

148

Actor: De Nederlandsche Bank
Handeling: Het toestaan van uitzonderingen van de verplichting tot goedschrijving van afrekeningen in guldens op geblokkeerde rekeningen van vorderingen en waarden op/uit het buitenland indien krachtens het Deviezenbesluit opgelegde verplichtingen tot aangifte of aanbieding van de desbetreffende vordering of waarde niet volledig zijn nagekomen.

Periode: 1946-1947
Grondslag: Tiende Aanvullingsbeschikking Deblokkering 1945, Stb. G 173, art. 2.4; gewijzigd bij Stb. G 250 in: art. 2.5; vervallen bij Stb. H 374,
Product: Beschikkingen

149

Actor: de minister van Financiën
Handeling: Het opstellen van nadere afwijkende regels voor de afrekening in guldens voor bepaalde vorderingen, waarden en vermogensbestanddelen op/uit het buitenland geheel of gedeeltelijk op vrije rekening, geblokkeerde rekening, lossingsrekening of overgangsrekening.

Periode: 1946-
Grondslag: Tiende Aanvullingsbeschikking Deblokkering 1945, Stb. G 173, art. 2.5; gewijzigd bij Stb. G 250 in: art. 2.6; opgenomen in de Beschikking Deblokkering 1945 v.a. wijz. Stb. H 374 in art. 6d.3,
Product: Regels

150

Actor: 1. De Nederlandsche Bank;
Niet onder de Archiefwet vallende actoren:
2. Leden van de Bedrijfsgroepen Effectenhandel, Handelsbanken, Landbouwcredietbanken of Spaarbanken,
Handeling: Het administreren/beheren van geblokkeerde rekeningen, lossingsrekeningen en overgangsrekeningen (31-1/1-4-1947, vgl. Stb. H 36) waarop betalingen en aflossingen ter zake van al dan niet door hypotheek gedekte leningen aangegaan tegen uitgifte van effecten en betalingen ter zake van aan- en verkoop van effecten moeten worden gedaan.

Periode: 1946-
Grondslag: Elfde Aanvullingsbeschikking Deblokkering 1945, Stb. G 181, art. 2, opgenomen in de Beschikking Deblokkering 1945, Stb. 169 vanaf wijziging Stb. H 374 in: art. 20a,
Product: Boekingen/Lossingsrekeningen/Overgangsrekeningen

151

Actor: de Minister van Financiën
Handeling: Het aanwijzen van vermogensobjecten (andere dan onroerende goederen en schepen) waarvoor onder te stellen voorwaarden door De Nederlandsche Bank vergunning kan worden verleend om ten laste van de optierekening de aankoopsom te mogen voldoen.

N.B.

Eén van de voorwaarden is dat banken die ten laste van de optierekening de aanschaf van vermogensobjecten boeken de verkoopprijs rechtstreeks overboeken naar de ontvanger der directe belastingen.

Periode: 1948-
 Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 5.1, ingetrokken Stb. J 53;
 Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 5.1;
 Product: Beschikkingen

152

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het opstellen van voorschriften betreffende de door De Nederlandsche Bank te stellen nadere voorwaarden waaronder 1) de aankoop van vermogensobjecten en 2) de verkrijging van een door hypotheek bezwaarde vordering, overdrachten van/naar een optierekening kan plaatsvinden.

Periode: 1948-1986
 Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 5.3, ingetrokken Stb. J 53;
 Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 5.3;
 Product: Voorschriften

153

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het in bijzondere gevallen toestaan dat in plaats van verkrijging van een door hypotheek gedekte vordering een niet door hypotheek gedekte vordering wordt verkregen door overschrijving van een optierekening.

Periode: 1948-1986
 Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 5.4, ingetrokken Stb. J 53;
 Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 5.3;
 Product: Beschikkingen/Ontheffingen

154

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het aanwijzen van effecten waarvoor de aankoopsom door de houder van een optierekening ten laste van een optierekening mag worden voldaan.

Periode: 1948-1986
 Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 6.1, ingetrokken Stb. J 53;
 Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 6.1;
 Product: Beschikking

155

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het aanwijzen van effecten met een gelijke koerswaarde die aangekocht moeten worden uit de opbrengst van de verkoop van effecten, aangekocht ten laste van een optierekening, die gestort is op een herbeleggingsrekening waardoor de verplichte bewaarneming van ten laste van een optierekening verworven effecten bij inleveringskantoren als bedoeld in het Besluit Rechtsherstel (art. 39) kan worden opgeheven en deze door de aangewezen effecten (gekocht ten laste van de herbeleggingsrekening) in bewaarneming vervangen worden.

Periode: 1948
 Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 6.4, ingetrokken Stb. J 53,
 Product: Beschikkingen

156

Actor: de Minister van Financiën

Handeling: Het aanwijzen van banken (andere dan leden van de bedrijfspgroepen Landbouwcredietbanken en Spaarbanken) welke een afzonderlijke spaarafdeling hebben en welke als tussenpersoon kunnen optreden bij de aanvraag van vergunningen door optierekeninghouders tot het mogen overboeken van geblokkeerd tegoed naar beleggingsrekeningen.

Periode: 1948-1949

Grondslag: Eerste Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 378, art. 1.1, ingetrokken Stb. J 53,

Product: Beschikking

157

Actor: de minister van Financiën

Handeling: Het verlenen van toestemming om rechten met betrekking tot optierekeningen, beleggingsrekeningen en herbeleggingsrekeningen toe te kennen aan derden.

Periode: 1949-1986

Grondslag: Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 16.1,

Product: Afwijzingen/Toestemmingen

158

Actor: de Minister van Financiën

Handeling: Het aanwijzen van leningen waarvan de houders van saldi van herbeleggingsrekeningen (waarop de te gelde making van in bewaarneming gegeven effecten aangekocht van saldi van optierekeningen werd gestort) schuldbewijzen of certificaten van schuldbewijzen dienden te kopen.

Periode: 1948

Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 6.6, ingetrokken Stb. J 53,

Product: Beschikking

159

Actor: de Minister van Financiën

Handeling: Het aanwijzen van vermogensobjecten waarvoor ter verkrijging daarvan inschrijvingen in het grootboek 1946 overgedragen kunnen worden.

Periode: 1948-1949

Grondslag: Beschikking afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 11.1, ingetrokken Stb. J 53; Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 11.1; buiten werking per 1-3-1949 (zie art. 29 van de Wet),

Product: Beschikking

160

Actor: de Minister van Financiën

Handeling: Het opstellen van regels betreffende door De Nederlandsche Bank nader te stellen voorwaarden bij de verlening van vergunningen tot overdracht van inschrijvingen in het Grootboek 1946 ter verkrijging van vermogensobjecten of door hypotheek gedekte vorderingen.

Periode: 1948-1949

Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 11.5, ingetrokken Stb. J 35; Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 11.5; buiten werking per 1-3-1949 (zie art. 29 van de Wet),

Product: Regels

161

Actor: de Minister van Financiën

Handeling: Het beslissen op door tussenkomst van de ontvanger der directe belastingen ingediende verzoeken om in bijzondere gevallen toestaan dat tegen overdracht van een inschrijving in het Grootboek 1946 niet een door hypotheek gedekte vordering verkregen wordt maar een vordering verkregen wordt die niet door een hypotheek wordt gedekt.

- Periode: 1948-1949
 Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 11.6, ingetrokken Stb. J 53;
 Product: Afwijzingen/Toewijzingen
- 162
- Actor: de Ontvanger der Directe Belastingen
 Handeling: Het ontvangen en doorsturen aan de minister van verzoeken van degene wiens inschrijving in het Grootboek 1946 wordt aangewend ter voldoening van te betalen belasting om in bijzondere gevallen toe te staan dat tegen de overdracht van de inschrijving in het Grootboek 1946 niet een door hypotheek gedekte vordering verkregen wordt maar een vordering verkregen wordt die niet door een hypotheek wordt gedekt.
- Periode: 1948-1949
 Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 11.6, ingetrokken Stb. J 53,
 Product: Ontvangstbevestigingen/doorzendingen
- 163
- Actor: de Directeur van Het Grootboek 1946
 Handeling: Het als tussenpersoon aanvragen van vergunningen bij De Nederlandsche Bank voor 1) het overdragen van inschrijvingen in het Grootboek 1946 in ruil voor de overdracht van vermogensobjecten (art. 11.1) en 2) het overdragen van inschrijvingen in het Grootboek 1946 ter verkrijging van door hypotheek gedekte vorderingen (art. 11.3).
- Periode: 1948-1949
 Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 17.2, ingetrokken Stb. J 53;
 Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 17.2; buiten werking per 1-3-1949 (zie art. 29 van de Wet),
 Product: Aanvragen
- 164
- Actor: de Directeur van het Grootboek 1946
 Handeling: Het opstellen van het te gebruiken formulier bij de indiening van verzoeken tot overdracht van inschrijvingen in het Grootboek 1946 aan derden, onder voorwaarde dat door de directeur eventueel verschuldigde vermogensaanwasbelasting/vermogensheffing ineens direct overboekt naar de betreffende ontvanger.
- Periode: 1948-1949
 Grondslag: Tweede Aanvullingsbeschikking Geldzuivering 1947, Stb. H 379, art. 4, ingetrokken 1949 Stb. J 66,
 Product: Formulier
- Nummer:---- zie PIVOT-rapportage betr. de centrale bank en de regeling van en het toezicht op het kredietwezen, het effectenverkeer, het giroverkeer (en de Rijkspostspaarbank) en het financiële verkeer in buitengewone omstandigheden "Geregeld Toezicht" (handelingnr. 369)
- Actor: de Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel
 Handeling: Het verlenen van vergunningen voor de aankoop en verkoop van effecten.
- Periode: 1946-1947
 Grondslag: Beschikking Beursverkeer 1946, art. 2.1,
 Product: Vergunningen
 Toelichting: Voor de aankoop/verkoop van effecten diende men ingevolge de Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 196, gebruik te maken van de zgn. lossingsrekening. Volgens art. 3a van de Beschikking kon de Raad voor het Rechtsherstel voorwaarden stellen waaraan voldaan moest worden om over tegoeden op lossingsrekeningen te mogen beschikken.
- Nummer:---- zie PIVOT-rapportage betr. de centrale bank en de regeling van en het toezicht op het kredietwezen, het effectenverkeer, het giroverkeer (en de Rijkspostspaarbank) en het

- financiële verkeer in buitengewone omstandigheden "Geregeld Toezicht" (handelingnr. 370)
- Actor: De Nederlandsche Bank
- Handeling: Het verlenen van vergunningen aan de kopers van effecten om de koopsom te voldoen ten laste van een door de Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel geblokkeerde rekening.
N.B. In afwijking van het bepaalde dat de koopsom voldaan moet worden in betaalmiddelen of ten laste van vrije rekeningen van de koper, vgl. art. 3.1. De bepaling vervalt bij Beschikking van 16 juli 1946, Stb. G 182.
- Periode: 1946
- Grondslag: Beschikking Beursverkeer 1946, art. 3.2,
- Product: Vergunningen
- Nummer:---- zie PIVOT-rapportage betr. de centrale bank en de regeling van en het toezicht op het kredietwezen, het effectenverkeer, het giroverkeer (en de Rijkspostspaarbank) en het financiële verkeer in buitengewone omstandigheden "Geregeld Toezicht" (handelingnr. 371)
- Actor: de Minister van Financiën
- Handeling: Het vaststellen van ministeriële regelingen (?) houdende gelijkstelling van bepaalde effecten, uitgegeven door of ten laste van een publiekrechtelijk of privaatrechtelijk lichaam of instelling, gevestigd in de Verenigde Staten van Amerika, waarvan de opbrengsten in Amerikaanse dollars aldaar betaalbaar zijn, dan wel met certificaten van dgl. effecten, uitgegeven door in Nederland gevestigde trust- of administratie kantoren.
- Periode: 1946-1947
- Grondslag: Beschikking Beursverkeer 1946, art. 4.2c; art. 4.3c (wijziging Beschikking van 7 mei 1946, Stb. G 109); art. 4.4c (wijziging Beschikking van 16 juli 1946, Stb. G 182); art. 4.2.c (wijziging Beschikking van 11 september 1946, Stb. G 182),
- Product: Ministeriële Regelingen (?)
- Opmerking: Toelichting opsteller PIVOT-rapportage betreffende de geldzuivering: Het gelijkstellen geschiedde niet bij ministeriële regeling maar per beschikking/individuele verlening. De gelijkstelling had als gevolg dat de verkoper van het effect een ander percentage, te weten 40% in plaats van 50%, van de koerswaarde op een geblokkeerde rekening kreeg. Het overige mocht op vrije rekening verkregen worden.
- Nummer:---- zie PIVOT-rapportage betr. de centrale bank en de regeling van en het toezicht op het kredietwezen, het effectenverkeer, het giroverkeer (en de Rijkspostspaarbank) en het financiële verkeer in buitengewone omstandigheden "Geregeld Toezicht" (handelingnr. 372)
- Actor: de Minister van Financiën
- Handeling: Het vaststellen van beschikkingen tot regeling van alle zaken waarin de Beschikking Beursverkeer 1946 niet voorziet.
- Periode: 1946-1947
- Grondslag: Beschikking Beursverkeer 1946, art. 8,
- Product: Beschikkingen
- Nummer:---- zie PIVOT-rapportage betr. de centrale bank en de regeling van en het toezicht op het kredietwezen, het effectenverkeer, het giroverkeer (en de Rijkspostspaarbank) en het financiële verkeer in buitengewone omstandigheden "Geregeld Toezicht" (handelingnr. 375)
- Actor: de Minister van Financiën
- Handeling: Het vaststellen van beschikkingen waarin wordt bepaald dat de aankoop van effecten anders dan tegen voldoening van de koopsom in betaalmiddelen of ten laste van een vrije rekening van de koper mag plaatshebben.
- Periode: 1947-1954
- Grondslag: Beschikking Beursverkeer 1947, Stb. H 104, art. 3; ingetrokken 1954 Stb. 34.
- Product: Beschikkingen

- Nummer:---- zie PIVOT-rapportage betr. de centrale bank en de regeling van en het toezicht op het kredietwezen, het effectenverkeer, het giroverkeer (en de Rijkspostspaarbank) en het financiële verkeer in buitengewone omstandigheden "Geregeld Toezicht" (handelingnr. 376)
- Actor: de Minister van Financiën
- Handeling: Het vaststellen van beschikkingen waarin wordt bepaald dat de Leden van de Vereniging voor de Effectenhandel het aan de verkoper van effecten toekomende bedrag niet op een vrije rekening tegoed hoeven te schrijven.
Toelichting opsteller PIVOT-rapportage betreffende de geldzuivering: Deze handeling houdt in dat de opbrengst gestort diende te worden op een geblokkeerde rekening, een lossingsrekening of een overgangsrekening.
- Periode: 1947-1954
- Grondslag: Beschikking Beursverkeer 1947, art. 4.1; ingetrokken 1954 Stb. 34.
- Product: Beschikkingen
- Nummer:---- zie PIVOT-rapportage betr. de centrale bank en de regeling van en het toezicht op het kredietwezen, het effectenverkeer, het giroverkeer (en de Rijkspostspaarbank) en het financiële verkeer in buitengewone omstandigheden "Geregeld Toezicht" (handelingnr. 378)
- Actor: de Minister van Financiën
- Handeling: Het vaststellen van beschikkingen in gevallen die niet vallen onder de werking van de Beschikking Beursverkeer 1947.
- Periode: 1947-1986 (1954*)
- Grondslag: Beschikking Beursverkeer 1947, art. 8,
- Product: Beschikkingen

11. Staatsschuld: Schatkistpapier, Certificaten, Grootboek 1946, conversie en consolidatie.

De Minister van Financiën werd gemachtigd bij het Grootboekbesluit 1946, Stb. F 268, om geblokkeerde tegoeden te gebruiken voor consolidatie (=omzetten in een vaste lening) van vlottende Staatsschuld (schuldbekentenissen op korte termijn: schatkistbiljetten en schatkistpromessen). De machtiging gold voor 2 miljard gulden. De schuld werd ingeschreven in het Grootboek 1946. De geconsolideerde schuld diende in maximaal 50 jaar gedelgd te worden.

11.1 Schatkistpapier.

165

- Actor: de minister van Financiën
- Handeling: Het in bijzondere gevallen verlenen van toestemming aan anderen dan banken om, onder te stellen voorwaarden, tegoeden op geblokkeerde rekeningen aan te mogen wenden voor belegging in schatkistpapier.
- Periode: 1949-1950
- Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, v.a. Stb. J 60, art. 6.5; ingetrokken 1950 Stb. K 231,
- Product: Beschikkingen

166

- Actor: de Minister van Financiën
- Handeling: Het vaststellen van het model van de verklaring die rechthebbenden moeten overleggen bij verzoeken aan leden van de bedrijfspgroepen Effectenhandel, Handelsbanken, Landbouwcredietbanken en Spaarbanken en welke verklaring ook door een (ander) lid van de Bedrijfspgroep ondertekend moet zijn, om de opbrengsten van na 26-9-1945 verkregen schatkistpapier te boeken op hun vrije rekeningen (in afwijking van art. 6.4 Beschikking Deblokking 1945).
- Periode: 1946-
- Grondslag: Negende Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945, Stb. G 90, art. 1.3; v.a. wijziging Stb. 374 opgenomen in de Beschikking Deblokking 1945, art. 6.6,
- Product: Formulier

Het model is gepubliceerd in Stcrt. no. 75 van 16-4-1946.

167

Actor: De Nederlandsche Bank
 Handeling: Het opstellen van voorschriften betreffende het boeken van opbrengsten van afgelopen of overgedragen schatkistpapier dat verkregen is na 26-9-1945 op vrije rekeningen, het ondertekenen van verklaringen dat de aanbieder betaald heeft uit vrije rekening en de ontvangst van die verklaringen bij verzoeken tot overboeking.
 Periode: 1946-
 Grondslag: Negende Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945, Stb. G 90, art. 3; v.a. wijziging Stb. 374 opgenomen in de Beschikking Deblokking 1945, art. 6.7,
 Product: Voorschriften

11.2 Investerings- en beleggingscertificaten.

168

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het opstellen voorwaarden waaronder bewijzen van inschrijving van rentedragende Nederlandse Staatsschuld uitgegeven kunnen worden: 3% Investeringscertificaten, alsmede 3,25% Beleggingscertificaten (v.a. wijz. Stb. I 192) die ten laste van optierekeningen (in veelvoud van f 500,-) kunnen worden verworven.
 Periode: 1948-1986
 Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 8, ingetrokken Stb. J 53; Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 8;
 Product: Investeringscertificaten/Beleggingscertificaten/Beschikking houdende voorwaarden Derde aanvullingsbeschikking Geldzuivering 1947, Stb. H 457 3% Investeringscertificaten).
 Vierde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 158 (Schuldregister Investeringscertificaten).
 Vijfde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 193 (3.25% Beleggingscertificaten).
 Zesde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 237 (Schuldregister 3.25% Beleggingscertificaten).
 Beschikking van 9-2-1949, Stb. J 63, tot wijziging van de Vierde en Zesde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947.
 Derde Uitvoeringsbeschikking Wet Afwikkeling Geldzuivering d.d. 17-3-1949, Stb. J 123.
 Opmerking: Vanaf Wet d.d. 13-1-1949, Stb. J 23, werden houders van de certificaten in de gelegenheid gesteld omwisseling aan te vragen tegen inschrijving in per lening aan te houden schuldregisters.

169

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het opstellen van richtlijnen volgens welke, binnen 5 jaar, ten laste van optierekeningen aangekochte 3% Investeringscertificaten en 3.25% Beleggingscertificaten verhandelbaar zullen worden gesteld.
 Periode: 1948-1986
 Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 8, ingetrokken Stb. J 53; Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 8;
 Product: Richtlijnen
 Vierde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 158.
 Vijfde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 193.
 Zesde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 237.
 Beschikking van 9-2-1949, Stb. J 63, tot wijziging van de Vierde en Zesde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947.

170

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het opstellen van voorwaarden waarop aan rechthebbenden op tegoeden op optierekeningen, die overdragen moeten worden aan de schatkist, schuldbewijzen

van een Nederlandse Staatslening, 3% Investeringscertificaten en 3.25% Beleggingscertificaten, verstrekt worden.

Periode: 1948-1986

Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 16.2, ingetrokken Stb. J 53;
Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 22.2;

Product: Voorwaarden
Vijfde Uitvoeringsbeschikking Wet Afwikkeling Geldzuivering d.d. 14-6-1950, Stb. K 228.

171

Actor: Het Agentschap van het Ministerie van Financiën

Handeling: Het afgeven, op verzoek, van schuldbewijzen van een Nederlandsche Staatslening aan degenen van wie de tegoeden op optierekeningen zijn overgedragen aan de Schatkist.

Periode: 1948-1986

Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 16.2, ingetrokken Stb. J 53;
Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 22.2;
Vijfde Uitvoeringsbeschikking Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. K 228, art. 4,

Product: Uitgiften/Aantekeningen in schuldregisters

172

Actor: de Minister van Financiën

Handeling: Het opstellen van regels betreffende de verhandelbaarheid van schuldbewijzen van een Nederlandse Staatslening die zij uitgereikt aan degenen van wie de tegoeden op optierekeningen zijn overgedragen aan de schatkist.

Periode: 1948

Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 16.2, ingetrokken Stb. J 53;

Product: Regels

173

Actor: Agentschap van het ministerie van Financiën

Handeling: Het uitgeven, verwisselen en uitloten van 3% Investeringscertificaten, bijhorende coupons en receptissen (deelnamebewijzen) en het uitbetalen van rente en aflossingen.

Periode: 1948-1968

Grondslag: Derde Aanvullingsbeschikking Deblokkering 1947, Stb. H 457, art. 1,
Vierde aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 158, art. 2,
Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 20,
Vijfde Uitvoeringsbeschikking Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. K 228, art. 3, 4,

Product: Ingeleverde inschrijvingsformulieren/Prospectussen/Investeringscertificaten/Boekhouding

Opmerking: Vanaf Wet d.d. 13-1-1949, Stb. J 23, werden houders van certificaten in de gelegenheid gesteld deze om te wisselen tegen inschrijving in per lening aan te houden schuldregisters.

Nummer: ----

(procedure-onderdeel voorgaande handeling)

Actor: de Minister/ Agentschap van het ministerie van Financiën

Handeling: Het vaststellen van het totaalbedrag dat aan 3% Investeringscertificaten wordt uitgegeven.

Periode: 1948

Grondslag: Derde Aanvullingsbeschikking Deblokkering 1947, Stb. H 457, art. 1.1,

Product: Beschikking/Bekendmaking

174

Actor: de Minister/ Agentschap van het ministerie van Financiën

Handeling: Het nemen van een beslissing dat tot versterkte of gehele aflossing a pari van de 3% Investeringscertificaten wordt overgegaan.

Periode: 1948-1968

Grondslag: Derde Aanvullingsbeschikking Deblokkering 1947, Stb. H 457, art. 1.4,

Product: Beschikking/Bekendmaking

175

Actor: De Nederlandsche Bank

Handeling: Het in ontvangst nemen van stortingen en het uitbetalen van uitgelote hoofdsommen en rente op coupons voor/van 3% Investeringscertificaten en 3.25% Beleggingscertificaten.

Periode: 1948-1968

Grondslag: Derde Aanvullingsbeschikking Deblokkering 1947, Stb. H 457, art. 1.4-6, Vierde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 158, art. 2, Vijfde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 193, art. 2, Zesde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 237, art. 3, Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 20,

Product: Vijfde Uitvoeringsbeschikking Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. K 228, art. 3, 4, Boekingen op de rekening van 's-Rijks Schatkist

176

Actor: de minister van Financiën

Handeling: Het nader beschikken dat receptissen (deelnamebewijzen) en bijhorende coupons beleenbaar mogen zijn.

Periode: 1948-1968

Grondslag: Derde Aanvullingsbeschikking Deblokkering 1947, Stb. H 457, art. 1.11,

Product: Beschikking

177

Actor: de minister van Financiën/de Agent

Handeling: Het vaststellen van de wijze waarop, bij het Agentschap van het ministerie van Financiën, verwisseling van receptissen van 3% Investeringscertificaten in verhandelbare definitieve schuldbewijzen plaats kan vinden.

Periode: 1948-1968

Grondslag: Derde Aanvullingsbeschikking Deblokkering 1947, Stb. H 457, art. 1.13,

Product: Beschikking/Instructie

178

Actor: de minister van Financiën

Handeling: Het opstellen van regels volgens welke in individuele gevallen toestemming kan worden gegeven tot vervroegde verwisseling van receptissen in verhandelbare definitieve schuldbewijzen.

Periode: 1948-1968

Grondslag: Derde Aanvullingsbeschikking Deblokkering 1947, Stb. H 457, art. 1.13,

Product: Regels

179

Actor: Agentschap van het ministerie van Financiën

Handeling: Het verlenen van toestemming in individuele gevallen tot vervroegde verwisseling van receptissen in verhandelbare definitieve schuldbewijzen.

Periode: 1948-

Grondslag: Derde Aanvullingsbeschikking Deblokkering 1947, Stb. H 457, art. 1.13,

Product: Toestemmingen/Afwijzingen

180

Actor: de minister van Financiën

Handeling: Het opstellen van regels betreffende het opnemen van inschrijvingen op 3% Investeringscertificaten van f 100.000,- of groter worden gedaan in een afzonderlijk door de Agent bij te houden schuldregister ("Schuldregister Investeringscertificaten").

Periode: 1948-

- Grondslag: Derde Aanvullingsbeschikking Deblokkering 1947, Stb. H 457, art. 1.14,
Product: Regels
Vierde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 158.
- 188
Actor: de Agent van het ministerie van Financiën
Handeling: Het opstellen van formulieren die gebruikt moeten worden voor in- bij of afschrijvingen in verband met de 3% Investeringscertificaten en het Schuldregister Investeringscertificaten.
Periode: 1948-
Grondslag: Derde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 457, art. 1.16,
Vierde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 158, art. 2.14,
Product: Formulieren
- 189
Actor: Agentschap van het ministerie van Financiën
Handeling: Het vaststellen en uitbetalen van provisies aan leden van de Vereniging voor de Effectenhandel voor het fungeren als tussenpersoon bij de inschrijving op 3% Investeringscertificaten.
Periode: 1948-
Grondslag: Derde Aanvullingsbeschikking Deblokkering 1947, Stb. H 457, art. 1.17,
Product: Betalingen
- 190
Actor: Agentschap van het ministerie van Financiën
Handeling: Het bewerkstelligen van notering ter beurse van de 3% Investeringscertificaten/ de definitief verhandelbare schuldbewijzen waar deze voor zijn verwisseld.
Periode: 1948-
Grondslag: Derde Aanvullingsbeschikking Deblokkering 1947, Stb. H 457, art. 1.18,
Product: Nota's/Verzoeken aan de Beurs
- 191
Actor: de Agent van het ministerie van Financiën
Handeling: Het opstellen van regels betreffende de inrichting en het beheer van het Schuldregister Investeringscertificaten.
Periode: 1948-
Grondslag: Vierde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 158, art. 2.13,
Product: Regels
- 192
Actor: de Agent van het ministerie van Financiën
Handeling: Het bijhouden/beheren van de schuldregisters 3% Investeringscertificaten en 3.25% Beleggingscertificaten.
Periode: 1948-1998
Grondslag: Vierde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 158, art. 1,
Zesde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 237, art. 1,
Product: Schuldregisters
- 193
Actor: de Agent van het ministerie van Financiën
Handeling: Het uitgeven, verwisselen en uitloten van 3.25% Beleggingscertificaten, bijhorende coupons en recepissen (deelnamebewijzen) en het uitbetalen van rente en aflossingen.
N.B.
Vanaf Wet d.d. 13-1-1949, Stb. 23, werden houders in de gelegenheid gesteld de schuldbewijzen om te wisselen tegen inschrijving in per lening aan te houden schuldregisters.
Periode: 1948-1998
Grondslag: Vijfde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 193, art. 1,
Zesde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 237, art. 3,

- Product: Beleggingscertificaten/Prospectussen/Uitbetalingen
- Nummer: --- (procedure-onderdeel voorgaande handeling)
- Actor: de Minister/ Agentschap van het ministerie van Financiën
- Handeling: Het vaststellen van het totaalbedrag dat aan 3.25% Beleggingscertificaten wordt uitgegeven.
- Periode: 1948
- Grondslag: Vijfde Aanvullingsbeschikking Deblokkering 1947, Stb. I 193, art. 1.1,
- Product: Beschikking/Bekendmaking
- 194
- Actor: de Minister/ Agentschap van het ministerie van Financiën
- Handeling: Het nemen van een beslissing dat tot versterkte of gehele aflossing a pari van de 3.25% Beleggingscertificaten wordt overgegaan.
- Periode: 1948-1998
- Grondslag: Vijfde Aanvullingsbeschikking Deblokkering 1947, Stb. I 193, art. 1.4,
- Product: Beschikking/Bekendmaking
- 195
- Actor: De Nederlandsche Bank
- Handeling: Het in ontvangst nemen van stortingen en het uitbetalen van uitgelote hoofdsommen en rente op coupons voor/van 3.25% Beleggingscertificaten.
- Periode: 1948-1998
- Grondslag: Vijfde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 193, art. 1.4 e.v.,
- Product: Boekingen op de rekening van 's-Rijks Schatkist
- 196
- Actor: de minister van Financiën
- Handeling: Het opstellen van voorwaarden waaronder houders van 3% Investeringscertificaten deze certificaten kunnen omwisselen in 3.25% Beleggingscertificaten of het Schuldregister daarvan.
- Periode: 1948-
- Grondslag: Vijfde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 193, art. 1.7,
- Product: Voorwaarden
- 197
- Actor: de minister van Financiën/de Agent
- Handeling: Het vaststellen van de wijze waarop recepten van 3.25% Beleggingscertificaten kunnen worden verwisseld in verhandelbare definitieve schuldbewijzen.
- Periode: 1948-1998
- Grondslag: Vijfde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 193, art. 1.13,
- Product: Regels/Instructie
- 198
- Actor: de minister van Financiën
- Handeling: Het opstellen van regels betreffende het opnemen van inschrijvingen op 3.25% Beleggingscertificaten van f 100.000,- of groter worden gedaan in een afzonderlijk door de Agent bij te houden schuldregister ("Schuldregister 3.25 % Beleggingscertificaten").
- Periode: 1948-
- Grondslag: Vijfde Aanvullingsbeschikking Deblokkering 1947, Stb. I 193, art. 1.14,
- Product: Regels
- 199
- Actor: de Agent van het ministerie van Financiën
- Handeling: Het opstellen van formulieren die gebruikt moeten worden voor in-, af en bijschrijving in verband met 3.25% Beleggingscertificaten en het Schuldregister Beleggingscertificaten.
- Periode: 1948-1998
- Grondslag: Vijfde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 193, art. 1.16,

- Product: Zesde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 237, art. 3.14
Formulieren
- 200
Actor: de minister van Financiën
Handeling: Het opstellen van een nadere beschikking betreffende het beleenbaar zijn van bedragen welke ter deelneming in het Schuldregister 3.25% Beleggingscertificaten zijn geboekt op een rekening A
Periode: 1948-
Grondslag: Zesde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 237, art. 3.7,
Product: Beschikking
- 201
Actor: de Agent van het ministerie van Financiën
Handeling: Het opstellen van nadere regels betreffende de inrichting en het beheer van het Schuldregister Beleggingscertificaten.
Periode: 1948-1998
Grondslag: Zesde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 237, art. 3.13,
Product: Regels/Instructie
- 202
Actor: de minister van Financiën
Handeling: Het opstellen van regels volgens welke na delging van de belastingschuld het restant op renteloze rekening bij het Agentschap gestorte tegoed van opgeheven geblokkeerde rekeningen ter keuze van belanghebbenden omgewisseld kan worden tegen 3% Investeringscertificaten of 3.25% Beleggingscertificaten.
Periode: 1949-1986
Grondslag: Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 20.2,
Product: Regels
Vijfde Uitvoeringsbeschikking Wet Afwikkeling Geldzuivering d.d. 14-6-1950, Stb. K 228.

11.3 2,5% Spaarcertificaten.

Spaarcertificaten zijn schatkistbiljetten uitgegeven op grond van het Besluit F 5. De certificaten waren bestemd voor belegging van vrij tegoed. De spaarcertificaten konden ook tot een maximum per begunstigde uit geblokkeerd tegoed gekocht worden. De looptijd van de certificaten was 5 jaar. De handelingen met betrekking tot uitgifte, rentebetaling etc. zijn uitgebreider weergegeven in de PIVOT-rapportage "Wie zijn schuld betaald, verarmt niet". Enkele van de belangrijkste handelingen waaronder de uitgifte van de Spaarcertificaten begrepen kunnen worden staan hieronder verkort weergegeven.

- Numerer:---- zie PIVOT-rapportage "Wie zijn schuld betaald, verarmt niet", handeling nr. 28
Actor: de Minister van Financiën
Handeling: Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van AMVB's inzake uitgifte, rentebetaling, opzegging en aflossing van schatkistbiljetten en schatkistpromessen.
Grondslag: Wet Schatkistpapier, art. 12, gewijzigd bij Wet Schatkistpapier, art. 7,
- Numerer:--- zie PIVOT-rapportage "Wie zijn schuld betaald, verarmt niet" handeling nr. 65
Actor: de Minister van Financiën
Handeling: Het bij uitgifte van schatkistpromessen opmaken van door beide partijen ondertekende processen-verbaal, waarop de nummers, het bedrag, de vervaldag van de promessen en de overeengekomen rente vermeld staat.
Grondslag: Wet Schatkistpromessen, art. 6.
- Numerer:--- zie PIVOT-rapportage "Wie zijn schuld betaald, verarmt niet" handeling nr. 92
Actor: de Minister van Financiën/* Het Agentschap

Handeling: Het uitbetalen van door de Staat over inschrijvingen in het Grootboek verschuldigde renten.
 Grondslag: Grootboekwet 1913, art. 57-60

11.4 Grootboek 1946/Consolidatie.

Besluit van 14 november 1945, Stb. F 268, houdende machtiging tot het vestigen van schuldverplichtingen ten laste van het Rijk, "Besluit Grootboek 1946"

203

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het vaststellen van de tijdstippen waarop schuldverplichtingen tot het gemachtigde bedrag ten laste van het Rijk gevestigd worden i.v.m. de consolidatie van Staatsschuld met behulp van geblokkeerde tegoeden.
 Periode: 1946-
 Grondslag: Besluit Grootboek 1946, Stb. F 268, art. 1.2,
 Product: Beschikkingen

Uitvoeringsvoorschriften, Rekening, Schulddelging

204

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het vaststellen van de voorwaarden waartegen schuldverplichtingen worden aangegaan i.v.m. de consolidatie van Staatsschuld met behulp van geblokkeerde tegoeden.
 Periode: 1946-
 Grondslag: Besluit Grootboek 1946, Stb. F 268, art. 2.1,
 Product: Voorwaarden

205

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het afleggen van verantwoording over aangegane schuldverplichtingen ten laste van het Rijk i.v.m. de consolidatie van Staatsschuld met behulp van geblokkeerde tegoeden.
 Periode: 1946-
 Grondslag: Besluit Grootboek 1946, Stb. F 268, art. 2.2,
 Product: Verantwoordingen

206

Actor: de Algemene Rekenkamer
 Handeling: Het controleren en goedkeuren van door de Minister van Financiën af te leggen van verantwoording over aangegane schuldverplichtingen ten laste van het Rijk i.v.m. de consolidatie van Staatsschuld met behulp van geblokkeerde tegoeden.
 Periode: 1946-
 Grondslag: Besluit Grootboek 1946, Stb. F 268, art. 2.2,
 Product: Controleverslagen en Goedkeuringen

207

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het besluiten tot versterkte delging van de krachtens het Besluit Grootboek 1946 gevestigde schuld of inkoop daarvan beneden pari.
 Periode: 1946-
 Grondslag: Besluit Grootboek 1946, Stb. F 268, art. 2.4,
 Product: Beschikkingen

Inschrijving in een Grootboek

208

Actor: de Minister van Financiën

Handeling: Het instellen van het Grootboek 1946 waarin gevestigde schuld ingeschreven wordt .
 Periode: 1945-
 Grondslag: Besluit Grootboek 1946, Stb. F 268, art. 3.1,
 Product: Grootboek 1946

209

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het vaststellen van een tijdstip waarop inschrijvingen in het Grootboek 1946 worden verwisseld in schuldbekentenissen aan toonder.
 Periode: 1945-
 Grondslag: Besluit Grootboek 1946, Stb. F 268, art. 3.2,
 Product: Beschikking
 Beschikking van de Minister van Financiën d.d. 9-2-1949, no. 317, Stcrt. no. 30, tot vaststelling van de Beschikking overdracht en aflossing Grootboek 1946; gewijzigd bij Beschikking d.d. 30-9-1950, Stcrt. 191.
 Beschikking van de Minister van Financiën van 10 september 1949, betreffende de Beschikking Verwisseling Grootboek 1946, Stcrt. no. 186; gewijzigd d.d. 30-9-1950, Stcrt. no. 191.

210

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het voorbereiden van een Algemene Maatregel van Bestuur houdende voorschriften met betrekking tot het Grootboek 1946.
 Periode: 1945-
 Grondslag: Besluit Grootboek 1946, Stb. F 268, art. 3.3,
 Product: AMVB
 Besluit d.d. 8-1-1946, houdende regelen nopens het beheer van het Grootboek 1946, Stb. G 9, gewijzigd bij Besluit d.d. 9-2-1949, Stb. J 64

211

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het voeren van het opperbeheer over de zorg en uitvoeringswerkzaamheden verband houdende met het Grootboek 1946.
 Periode: 1946-
 Grondslag: Besluit regelen beheer Grootboek 1946, Stb. G 9, art. 1,
 Product: Aanwijzingen/toezichtsverslagen

212

Actor: de Directeur van de Grootboeken der Nationale Schuld
 Handeling: Het zorgdragen voor het houden van het Grootboek 1946 en uitvoeren van daarmee verband houdende werkzaamheden.
 N.B.
 Daar waar de directeur meer procedurestellend is worden afzonderlijke handelingen geformuleerd.
 Periode: 1946-
 Grondslag: Besluit regelen beheer Grootboek 1946, Stb. G 9, art. 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 8a v.a. wijz. 1949 Stb. J 64 (aflossingen rekeningen groter dan f 100.000 en commissio-nairsrekeningen en aflossing door uitloting rekeningen lager dan f 100.000 en schuldbewijzen aan toonder), 9,
 Beschikking overdracht en aflossing Grootboek 1946, Stcrt. 1949 no. 30 en gewijzigd 1950 Stcrt. no. 191, art. 1, 2, 3, 6, 8, 9, 10, 12,
 Beschikking Verwisseling Grootboek 1946, Stcrt. 1949 no. 186, art. 1, 2, 3,
 Wet van 14 december 1949, Stb. J 558, houdende vereenvoudiging van de wijze van uitbrengen van exploiten aan het Grootboek 1946 en aan enig Schuldregister voor geldleningen ten laste van het Rijk, art. 1,
 Wet van 14 December 1949, houdende vereenvoudiging van de wijze van uitbrengen van exploiten aan het Grootboek 1946 en aan enig Schuldregister voor geldleningen ten laste van het Rijk, Stb. J 558, art. 1,
 Beschikking houdende regeling van uitloting en aflossing van inschrijvingen en schuldbewijzen 3% Grootboek 1946, Stcrt. 25-8-1950 no. 165, art. 1,

Product: het Grootboek, inschrijvingen, rentebijbeschrijvingen en -vergoedingen, uitbetalingen/aflossingen, verrekeningen, behandeling verzoeken betreffende af-over- en bijbeschrijving en omwisseling, opening van rekeningen, omwisseling saldi van rekeningen in schuldbewijzen aan toonder etc.

213

Actor: de Minister van Financiën

Handeling: Het stellen van voorwaarden:

1. waaronder inschrijvingen of gedeelten daarvan worden omgezet in schuldbewijzen aan toonder en schuldbewijzen kunnen worden omgezet in inschrijvingen;
2. waaronder opening van een nieuwe rekening, alsmede inschrijving op een bestaande rekening tengevolge van eigendomsovergang van een inschrijving is toegestaan.

Periode: 1949-

Grondslag:

1. Besluit regelen beheer Grootboek 1946, Stb. G 9 v.a. wijzigings- en aanvullingsbesluit 1949 Stb. J 64, art. 2,
2. Besluit regelen beheer Grootboek 1946, Stb. G 9 v.a. wijzigings- en aanvullingsbesluit 1949 Stb. J 64, art. 4,

Product: Voorwaarden

1+2 Beschikking van de Minister van Financiën d.d. 9-2-1949, no. 317, Stcrt. no. 30, tot vaststelling van de Beschikking overdracht en aflossing Grootboek 1946; gewijzigd bij Beschikking d.d. 30-9-1950, Stcrt. 191.

ad 1 Beschikking van de Minister van Financiën van 10 september 1949, betreffende de Beschikking Verwisseling Grootboek 1946, Stcrt. no. 186; gewijzigd d.d. 30-9-1950, Stcrt. no. 191.

214

Actor: de Minister van Financiën

Handeling: Het verkorten van de termijnen van de aan de vervaldata der rente (art. 8) of aflossing (art. 8a) voorafgaande kalendermaand waarbinnen geen inschrijvingen, overschrijvingen of afschrijvingen tot stand mogen worden gebracht.

Periode: 1946-

Grondslag: Besluit regelen beheer Grootboek 1946, Stb. G 9, art. 8, 8a v.a. wijz. 1949 Stb. J 64,

Product: Beschikkingen

215

Actor: de Minister van Financiën

Handeling: Het opstellen van nadere regels betreffende 1) de aflossing op rekeningen met een saldo van tenminste f 100.000, 2) de jaarlijkse aflossingen op commissionairsrekeningen, 3) de aflossing door uitloting op rekeningen met een saldo minder dan f 100.000 en op schuldbewijzen aan toonder.

Periode: 1949

Grondslag: Besluit regelen beheer Grootboek 1946, Stb. G 9 v.a. wijz. 1949 Stb. J 64, art. 8a,

Product: Regels

Beschikking van de Minister van Financiën d.d. 9-2-1949, no. 317, Stcrt. no. 30, tot vaststelling van de Beschikking overdracht en aflossing Grootboek 1946; gewijzigd bij Beschikking d.d. 30-9-1950, Stcrt. 191.

Beschikking houdende regeling van uitloting en aflossing van de inschrijvingen en schuldbewijzen 3% Grootboek 1946, Stcrt. 25-8-1950 no. 165.

216

Actor: de president van de Arrondissementsrechtbank te Amsterdam

Handeling: Het afgeven van bevelschriften welke de Directeur de Grootboeken Nationale Schuld verplichten tot het verstrekken van inlichtingen of het geven van inzage betreffende andere inschrijvingen dan waartoe personen, instellingen of lichamen recht hebben.

Periode: 1946-

Grondslag: Besluit regelen beheer Grootboek 1946, Stb. G 9, art. 9,

Product: Bevelschriften

217

Actor: de Directeur van de Grootboeken der Nationale Schuld
 Handeling: Het bepalen van de wijze waarop en de termijn waarbinnen verzoeken door degenen op wie een inschrijving in eigendom overgaat aan de directeur gericht kunnen worden betreffende 1) bijschrijving op een bestaande rekening, 2) opening van een nieuwe rekening en de bijschrijving daarop en 3) de overboeking van verkregen bedragen aan een ontvanger der belastingen ter voldoening van zekerheidstellingen en aanslagen in de vermogensaanwasbelasting en de vermogensheffing ineens.
 Periode: 1949-
 Grondslag: Beschikking overdracht en aflossing Grootboek 1946, 1949 Stcrt. no. 30, art. 1,
 Product: Voorschriften

218

Actor: de Agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam
 Handeling: Het uitgeven van schuldbewijzen aan toonder aan degenen op wie een inschrijving is overgegaan en die geen verzoeken hebben ingediend betreffende 1) bijschrijving op een bestaande rekening, 2) opening van een nieuwe rekening en de bijschrijving daarop en 3) de overboeking van verkregen bedragen aan een ontvanger der belastingen ter voldoening van zekerheidstellingen en aanslagen in de vermogensaanwasbelasting en de vermogensheffing ineens.
 Periode: 1949-
 Grondslag: Beschikking overdracht en aflossing Grootboek 1946, 1949 Stcrt. no. 30, art. 5, Beschikking Verwisseling Grootboek 1946, Stcrt. 1949 no. 186, art. 3,
 Product: Schuldbewijzen aan toonder

219

Actor: de Directeur van de Grootboeken der Nationale Schuld
 Handeling: Het opstellen van formulieren die gebruikt moeten worden bij het aanvragen van verrichtingen in het Grootboek 1946.
 Periode: 1949-
 Grondslag:
 1. Besluit regelen beheer Grootboek 1946, Stb. G 9 zoals gewijzigd in 1949 Stb. J 64, art. 9a,
 2. Beschikking overdracht en aflossing Grootboek 1946, 1949 Stcrt. no. 30, art. 13,
 3. Beschikking Verwisseling Grootboek 1946, Stcrt. 1949 no. 186, art. 3,
 Product: Formulieren

220

Actor: de Directeur van de Grootboeken der Nationale Schuld
 Handeling: Het vaststellen van de datum (tussen 1-11-1949 en 1-10-1950) dat, onder kennisgeving aan betrokkenen, het saldo van een rekening in het Grootboek 1946 wordt verwisseld in schuldbewijzen aan toonder indien dat saldo lager is dan f 10.000.
 Periode: 1949-1950
 Grondslag: Beschikking Verwisseling Grootboek 1946, Stcrt. 1949 no. 186, art. 1.1,
 Product: Beschikking

Provisie

221

Actor: de Directeur Grootboeken der Nationale Schuld
 Handeling: Het toekennen en uitbetalen van provisie aan bankiers en makelaars en commissionairs in effecten voor de tegeldemaking, in ontvangstname en uitbetaling van inschrijvingen in het Grootboek 1946 of omwisseling van saldi op rekeningen in Schuldbewijzen aan toonder.
 Periode: 1945-
 Grondslag: Grootboekbesluit 1946, Stb. F 268, art. 4,
 Beschikking Verwisseling Grootboek 1946, Stcrt. 1949 no. 186, art. 1,
 Product: Provisietoekenningen/uitbetalingen

Verrekening van belastingen

222

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het aanwijzen van de belastingen waarvan de aanslagen betaald/verrekend kunnen worden met gevestigde (ingeschreven) schuld.
 Periode: 1945-
 Grondslag: Besluit Grootboek 1946, Stb. F 268, art. 7.1,
 Product: Aanwijzing/Beschikking

223

Actor: de Belastingdienst
 Handeling: Het ter betaling/verrekening van aanslagen aannemen van gevestigde (ingeschreven) schuld.
 Periode: 1945-
 Grondslag: Besluit Grootboek 1946, Stb. F 268, art. 7.1,
 Product: Belastingontvangsten

224

Actor: De minister van Financiën
 Handeling: Het aanwijzen van ambtenaren die belast zijn met het vervaardigen van lotingskaartjes en het verrichten van uitloting van rekeningen en schuldbewijzen 3%-Grootboekschuld 1946 welke aflosbaar gesteld zullen worden.
 Periode: 1950-
 Grondslag: Regeling van uitloting en aflossing van de inschrijvingen en schuldbewijzen 3%-Grootboekschuld 1946, Stcrt. 25-8-1950 no. 165, art. 2-6,
 Product: Beschikkingen
 Opmerking: De uitlotingskaartjes worden gedeponereerd in trommels die onder beheer staan van de Thesaurier-generaal.

225

Actor: de Algemene Rekenkamer
 Handeling: Het aanwijzen van ambtenaren die belast zijn met het toezicht op het vervaardigen van lotingskaartjes en het verrichten van uitloting van rekeningen en schuldbewijzen 3%-Grootboekschuld 1946 welke aflosbaar gesteld zullen worden.
 Periode: 1950-
 Grondslag: Regeling van uitloting en aflossing van de inschrijvingen en schuldbewijzen 3%-Grootboekschuld 1946, Stcrt. 25-8-1950 no. 165, art. 2-6,
 Product: Beschikkingen

226

Actor: de minister van Financiën
 Handeling: Het uitloten van rekeningen en schuldbewijzen 3% Grootboek 1946 welke aflosbaar gesteld zullen worden.
 Periode: 1950-
 Grondslag: Regeling van uitloting en aflossing van de inschrijvingen en schuldbewijzen 3%-Grootboekschuld 1946, Stcrt. 25-8-1950 no. 165, art. 2-6,
 Product: Processen-verbaal van uitloting

227

Actor: de Algemene Rekenkamer
 Handeling: Het controleren van het uitloten van rekeningen en schuldbewijzen 3% Grootboek 1946 welke aflosbaar gesteld zullen worden en de opgemaakte processen verbaal.
 Periode: 1950-
 Grondslag: Regeling van uitloting en aflossing van de inschrijvingen en schuldbewijzen 3%-Grootboekschuld 1946, Stcrt. 25-8-1950 no. 165, art. 2-6,
 Product: Goedkeuringen

11.5 Conversie van leningen.

Door middel van conversieleningen wilde de overheid de uitgaven wegens eerder aangegane leningen verlichten. Conversie houdt in dat oude leningen die aangegaan zijn omgezet worden in leningen met een lagere rente. Een ander doel van de conversieleningen na de oorlog was het onder controle houden van de geldomloop. Daarom werden aflossingen die aan degenen toekwamen die te kennen hadden gegeven dat zij geen gebruik wilden maken van de conversie op speciale geblokkeerde rekeningen gestort met een beperkte rente: 2,25%. Deze rekeningen werden "conversierekeningen" genoemd. Vanaf 1949, Wet d.d. 13-1-1949 Stb. J 23, werd de houders van schuldbewijzen de gelegenheid geboden de bewijzen om te wisselen tegen inschrijvingen in schuldregisters.

Nummer:---- zie PIVOT-rapportage betreffende de zorg voor de financiering en beheersing van de Staatsschuld "Die zijn schuld betaalt, verarmt niet" handeling nr. 2

Actor: de Minister van Financiën

Handeling: Het opstellen van voorwaarden waaronder een geldlening ten laste van de Staat kan worden aangegaan, betreffende o.a.:

- het tijdstip waarop de geldlening ten laste van de Staat kan worden aangegaan;
- de hoogte van de uitgeschreven staatslening;
- de koers van uitgifte;
- de looptijd van de staatslening;
- de hoogte van de rente;
- het, na het sluiten van de inschrijving, vaststellen van het bedrag dat op de inschrijvingen wordt toegewezen;
- vaststellen van de dag waarop de storting van het bedrag van inschrijving moet plaatsvinden;
- het opstellen van regels betreffende de uitloting van aflosbaar te stellen schuldbekentenissen ten laste van de Staat.

Periode: 1946-

Grondslag: Leeningwet 1939/ art. 1, eerste en tweede lid/leeningwet 1940, art. 1, tweede lid, art. 3, eerste en tweede lid, art. 5, tweede lid, art. 6, art. 11/
* Conversieleeningwet 1946, Stb. G 407, art. 1, eerste en tweede lid, art. 2, eerste lid en vierde lid, art. 5,
* Conversieleningwet 1948, Stb. I 115, art. 1, 2,

Product: Beschikkingen

228

vgl. PIVOT-rapportage betreffende de zorg voor de financiering en beheersing van de Staatsschuld "Die zijn schuld betaalt, verarmt niet" handeling nr. 104, Toelichting bij de conversielening gaat het niet om omwisseling van contant geld maar tegen eerder uitgegeven schuldbewijzen

Actor: de Minister van Financiën

Handeling: Het opstellen van een rekening van verantwoording ten behoeve van de Algemene Rekenkamer en de Staten Generaal, betreffende de plaatsing van schuldbewijzen tegen inwisseling van schuldbewijzen van te converteren leningen.

Periode: 1946-

Grondslag: Conversieleeningwet 1946, Stb, G 407, art. 2 lid 2,
Conversieleningwet 1948, Stb. I 115, art. 2 lid 2,

Product: Rekeningen van verantwoording

229

vgl. PIVOT-rapportage betreffende de zorg voor de financiering en beheersing van de Staatsschuld "Die zijn schuld betaalt, verarmt niet" handeling nr. 115, Toelichting bij de conversielening gaat het niet om omwisseling van contant geld maar tegen eerder uitgegeven schuldbewijzen

Actor: de Algemene Rekenkamer

Handeling: Het controleren en goedkeuren van een rekening van verantwoording ten behoeve van de Staten Generaal, betreffende de plaatsing van schuldbewijzen tegen inwisseling van schuldbewijzen van te converteren leningen.

Periode: 1946-

Grondslag: Conversieleeningwet 1946, Stb, G 407, art. 2 lid 2,
Conversieleningwet 1948, Stb. I 115, art. 2 lid 2,

- Product: Controle en goedkeuringen
- Nummer:---- zie PIVOT-rapportage betreffende de zorg voor de financiering en beheersing van de Staatsschuld "Die zijn schuld betaalt, verarmt niet" handeling nr. 113
- Actor: de Algemene Rekenkamer
- Handeling: Het vóór uitgifte registreren, en van een kenteken van registratie voorzien van de schuldbewijzen ten laste van de Staat.
- Periode: 1946-
- Grondslag: Wet Schatkistbiljetten, art. 1/art.2/ Leeningwet 1939, art. 2, derde lid/ Leeningwet 1940, art. 8, derde lid/ Comptabiliteitswet 1976, art. 81, tweede lid,/
*Conversieleeningwet 1946, Stb. G 407, art. 2, derde lid,
*Conversieleningwet 1948, Stb. I 115, art. 2, derde lid,
- Product: Registers
- 230
- Actor: De Algemene Rekenkamer
- Handeling: Het vernietigen van wegens schulddelging terugontvangen schuldbewijzen.
- Periode: 1946-
- Grondslag: Conversiegeldleening 1946, Stb. G 407, art. 2, vijfde lid,
Conversieleningwet 1948, Stb. I 115, art. 2, vijfde lid,
- Product: Verklaringen van vernietiging
- Nummer:---- zie PIVOT-rapportage betreffende de zorg voor de financiering en beheersing van de Staatsschuld "Die zijn schuld betaalt, verarmt niet" handeling nr. 85
- Actor: de Minister van Financiën
- Handeling: Het verlenen van ontheffing aan personen en instellingen van verplichte deelname aan een staatslening.
- Periode: 1940-
- Grondslag: Leeningwet 1940, art. 16, vierde lid/ art 18, zevende lid,
*Conversieleeningwet 1946, Stb. G 407, art. 3,
*Conversieleningwet 1948, Stb. I 115, art. 3,
- Product: Beschikkingen
- 231
- Actor: de Minister van Financiën
- Handeling: Het opstellen van regels volgens welke houders van aflosbaar gestelde schuldbewijzen kenbaar kunnen maken geen gebruik te willen maken van aangeboden conversiemogelijkheid.
- Periode: 1946-
- Grondslag: Conversiegeldleening 1946, Stb. G 407, art. 3,
Conversieleningwet 1948, Stb. I 115, art. 3,
- Product: Regels
- 232
- Actor: de Minister van Financiën
- Handeling: Het opstellen van regels betreffende het goedschrijven naar (geblokkeerde) conversierekeningen van aflossingen op schuldbewijzen waarvan de houder te kennen heeft gegeven geen gebruik te willen maken van conversie.
- Periode: 1946-
- Grondslag: Conversiegeldleening 1946, Stb. G 407, art. 4 lid 1
- Product: Regels
- 233
- Actor: de Minister van Financiën
- Handeling: Het bepalen onder welke voorwaarden en te welken tijde over het tegoed van een (geblokkeerde) conversierekening beschikt kan worden.
- Periode: 1946-
- Grondslag: Conversiegeldleening 1946, Stb. G 407, art. 4, lid 4,
- Product: Beschikking/Regeling

- Nummer:---- zie PIVOT-rapportage betreffende de zorg voor de financiering en beheersing van de Staatsschuld "Die zijn schuld betaalt, verarmt niet" handeling concept aug. 1995 nr 62; in het definitieve rapport is de handeling begrepen onder no. 3.
- Actor: de Minister van Financiën */Agentschap
- Handeling: Het vaststellen van een provisie, uit te betalen aan afzonderlijke bankiers, makelaars- en commissionairs in effecten die bemiddelen bij en hun kantoor beschikbaar stellen voor de inschrijvingen, stortingen en afgifte van schuldbewijzen op geldleningen ten laste van de Staat.
- Periode: 1940-
- Grondslag: Leeningwet 1939/ art. 3, eerste lid/ Leeningwet 1940, art. 9, eerste lid/ Grootboekwet 1913, art. 63, tweede lid/ Besluit van 17 februari 1914 (Stb. 33), art. 6 (Leningwetten 1940-1993)/
*Conversieleeningwet 1948, Stb. I 115, art. 4,
- Product: Beschikkingen
- Nummer:---- zie PIVOT-rapportage betreffende de zorg voor de financiering en beheersing van de Staatsschuld "Die zijn schuld betaalt, verarmt niet" handeling concept aug. 1995 nr. 63; in het definitieve rapport is de handeling (vermoedelijk) begrepen onder no. 3
- Actor: de Minister van Financiën
- Handeling: Het vaststellen van een vergoeding, te verlenen aan die bankiers, makelaars en commissionairs door wiens tussenkomst in geval van conversie de verwisseling plaatsvindt of afgelost wordt.
Hier wordt bedoeld: de regels ter vaststelling van de provisie
- Periode: 1940-1950
- Grondslag: Wet van 13 september 1895 (Stb. 236)/ art. 11,
*Conversieleeningwet 1946, Stb. G 407) art. 6,
*Conversieleeningwet 1948, Stb. I 115, art. 4,
- Product: Ministeriële Regelingen

12. Belastingheffing.

12.1 Controle bij tenaamstelling Spaarbankboekjes.

234

- Actor: de Fiscale Recherche
- Handeling: Het ontvangen en controleren van opgaven, als aangegeven in de Beschikking Fiscale Recherche 1945 Stcrt. 28-9-1945 no. 78), van instanties (spaarbanken) die eerder door hen niet op naam gestelde spaarbankboekjes of soortgelijke schuldbekentenissen ingevolge deze beschikking op naam van de rechthebbende dienen te zetten.
- Periode: 1945
- Grondslag: Beschikking tenaamstelling spaarbankboekjes aan toonder, Stb. F 200, art. 2,
- Product: Opgaven, Controlerapporten
- Toelichting:
De opgaven dienden gedaan te worden uit fiscale overwegingen⁵⁹.
De Fiscale Recherche is onderdeel van de FIOD. Bij de heffing van belastingen is (waarschijnlijk) gebruik gemaakt van de opgaven. De handelingen die ingevolge specifieke heffingswetten (Vermogensheffing ineens, Vermogensaanwasbelasting) verricht werden zijn neergelegd in het PIVOT-rapport "Belastingen: een geheiligde schuld". Handelingen op grond van het Buitengewoon Navorderingsbesluit, Stb. F 159, zijn opgetekend in het PIVOT-rapport "Belastingver(h)effend".

:

12.3 Controle bij deblokking en overdracht van rechten aan derden.

235

- Actor: 1. de Inspecteur der Belastingen;

2. de Inspecteur der Belastingen gedetacheerd bij De Nederlandsche Bank (v.a. Stb. G 181)
- Handeling: Het beslissen dat de afzondering van f. 1000,- plus 25% van het totaal van geblokkeerde tegoeden, en v.a. 1-1-1946 van geblokkeerde tegoeden ontstaan bij de inlevering van f 100,- biljetten (Stb. F 115) alsmede van lossingsrekeningen (v.a. (Stb. G 250), niet mag gebeuren en niet op girale rekeningen mag worden geboekt en opnieuw geblokkeerd worden, of dat tegoeden op vrije rekeningen geblokkeerd worden (v.a. wijz. G 181).
- Periode: 1945-
- Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 169, art. 4 lid 5, art. 4 lid 6; gewijzigd bij Stb. F 262 in art 4 lid 8, gewijzigd bij Stb. F 332 in: art. 4d leden 1 en 2; gewijzigd bij Beschikking Stb. G 181 in art. 4d.4 e.v.,
- Product: Beschikkingen
- 236
- Actor: 1. de Inspecteur der Belastingen,
2. de Inspecteur der Belastingen gedetacheerd bij De Nederlandsche Bank (v.a. Stb. G 181),
- Handeling: Het aanwijzen van andere geblokkeerde rekeningen en lossingsrekeningen (v.a. Stb. G 250) waarvoor tot een door de inspecteur vast te stellen bedrag algemene vrijstellingen krachtens beschikking van de minister en vergunningen geen kracht hebben.
- Periode: 1945-
- Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 169, v.a. wijz. Stb. F 262 art. 4 leden 7 en 8; v.a. Stb. F 332 gewijzigd in: art. 4d leden 3 en 4; v.a. wijziging Beschikking Stb. G 181 opgenomen in art. 4d.1.3,
- Product: Beschikkingen
- 237
- Actor: de Dienst der Directe Belastingen
- Handeling: Het, na overleg, maken van bezwaren bij De Nederlandsche Bank tegen het verstrekken van vergunningen om te mogen beschikken over tegoeden op geblokkeerde en girale rekeningen voor het verrichten van betalingen.
- Periode: 1945-
- Grondslag: Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 196, art. 18, 18a v.a. Stb. F 202; ingetrokken Stb. H 374,
- Product: Overlegstukken en Bezwaren
- 238
- Actor: de minister van Financiën
- Handeling: Het opstellen van voorschriften betreffende het aanvragen en verlenen van machtigingen die door de ontvangers der directe belastingen worden verleend tot omzetting van geblokkeerde rekeningen in optierekeningen.
- Periode: 1948-1986
- Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 2.2, ingetrokken Stb. J 53;
Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 2.2,
- Product: Voorschriften
- 239
- Actor: 1. de Ontvangers der Directe Belastingen;
2. de Ontvanger der Directe Belastingen te 's-Gravenhage;
- Handeling: Het op verzoek afgeven van machtigingen tot omzetting van geblokkeerde rekeningen, met saldi minder dan f 500,-; v.a. 1949: f 1000,-, in optierekeningen.
- Periode: 1948-1986
- Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 2.2.3, ingetrokken Stb. J 53;
Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 2.2.3;
- Product: Machtigingen

240

Actor: De Nederlandsche Bank, Kantoor Deviezenvergunningen,
 Handeling: Het afgeven van verklaringen van geen bezwaar aan ontvangers der directe belastingen in verband met het afgeven van machtigingen tot omzetting van geblokkeerde rekeningen van niet ingezetenen in optierekeningen.

Periode: 1948-1986

Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, art. 2.4, ingetrokken Stb. J 53;
 Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 2.4;

Product: Verklaringen van geen bezwaar

241

Actor: de inspecteur van 's-Rijksbelastingen gedetacheerd bij De Nederlandsche Bank,
 Handeling: Beslissen dat tegoeden van beleggingsrekeningen met een saldo hoger dan f 3500,- waarvoor geen vergunning is verstrekt tot overboeking, overgeboekt moeten worden naar geblokkeerde renteloze rekeningen bij De Nederlandsche Bank.

Periode: 1948-1986

Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 4.4, ingetrokken Stb. J 53;

Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 4.5;

Product: Beschikkingen

Opmerking: De renteloze geblokkeerde rekeningen blijven 5 jaar geblokkeerd.

242

Actor: De Nederlandsche Bank

Handeling: Het openen van renteloze geblokkeerde rekeningen waarop op aanwijzing van de inspecteur der 's-Rijksbelastingen gedetacheerd bij De Nederlandsche Bank tegoeden van beleggingsrekeningen met een saldo hoger dan f 3500,- waarvoor geen vergunning is verstrekt tot overboeking, overgeboekt moeten worden.

Periode: 1948-1986

Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 4.4, ingetrokken Stb. J 53;

Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 4.5;

Product: Renteloze geblokkeerde rekeningen/Overboekingen

243

Actor: de Ontvanger der Directe Belastingen

Handeling: Het als tussenpersoon ontvangen van aanvragen aan de minister van Financiën om toe te staan dat niet door hypotheek gedekte vorderingen worden verkregen in plaats van verkrijging van wel door hypotheek gedekte vorderingen door overschrijving van optierekeningen.

Periode: 1948-1949

Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 5.5, ingetrokken Stb. J 53;

Product: Ontvangstbevestigingen/Aanvragen/Doorzendingen

244

Actor: de Minister van Financiën

Handeling: Het opstellen van regels volgens welke ontvangers der directe belastingen machtigingen kunnen verstrekken voor de overdracht van inschrijvingen in het Grootboek 1946 (die op 15-10-1947 groter zijn dan f 500,-).

Periode: 1948-1949

Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 9.3, ingetrokken Stb. J 53,

Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 9.3; buiten werking per 1-3-1949 (zie art. 29 van de Wet),

Product: Regels

245

Actor: Ontvangers der Directe Belastingen;
 Ontvanger Der Directe Belastingen te 's-Gravenhage;

Handeling: Het afgeven van machtigingen tot overdracht van inschrijvingen in het Grootboek 1946.
 Periode: 1948-1949
 Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 9.3, ingetrokken Stb. J 53;
 Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 9.3; buiten werking per 1-3-1949 (zie art. 29 van de Wet),
 Product: Machtigingen

246

Actor: De Nederlandsche Bank, Kantoor Deviezenvergunningen
 Handeling: Het afgeven van verklaringen van geen bezwaar tegen de afgifte van machtigingen ten aanzien van niet-ingezetenen door de ontvangers der directe belastingen tot overdracht van inschrijvingen in het Grootboek 1946.
 Periode: 1948-1949
 Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 9.4, ingetrokken Stb. J 53;
 Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 9.4; buiten werking per 1-3-1949 (zie art. 29 van de Wet),
 Product: Verklaringen van geen bezwaar

247

Actor: de Inspecteur der belastingen
 Handeling: Het beschikken op verzoeken om te mogen beschikken over tegoeden die op renteloze rekening bij de Agent van het ministerie van Financiën staan na overboeking vanaf opgeheven geblokkeerde rekeningen.
 Periode: 1949-1986
 Grondslag: Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 18.8,
 Product: Beschikkingen

248

Actor: 1. Raden van Beroep voor de directe belastingen (tot 1-3-1957);
 2. Gerechtshoven (vanaf 1-3-1957);
 Handeling: Het in beroep beslissen over afwijzingen door de inspecteur der belastingen afgewezen verzoeken om te mogen beschikken over tegoeden die op renteloze rekening bij de Agent van het ministerie van Financiën staan na overboeking vanaf opgeheven geblokkeerde rekeningen.
 Periode: 1949-1986
 Grondslag: Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 19,
 Product: Beslissingen/Uitspraken

12.4 Aanslagen bij ongeoorloofde effectenhandel.

Nummer:--- zie PIVOT-rapportage "Belastingver(h)effend" handelingnrs. 140-144
 Actor: de Belastingdienst
 Handeling: Het opleggen van belastingaanslagen aan leden van de Vereniging voor de Effectenhandel (Bedrijfsgroep Effectenhandel) die hoofdelijk aansprakelijk zijn indien zij opbrengsten uit effectentransacties ten onrechte niet op geblokkeerde/lossings- en overgangsrekeningen storten en het leggen van (conservatoir) beslag.
 Periode: 1946-
 Grondslag: (Beschikking Beursverkeer 1946, Stb. G 99, art. 2.)
 (Overgangsbeschikking Deblokking 1947, Stb. H 36, art. 3)
 (Beschikking Beursverkeer 1947, Stb. H 105, art. 6; ingetrokken 1954 Stb. 34)
 Product: Belastingaanslagen

12.5 Rechtstreekse betaling en zekerheidstelling van/voor belastingen.

249

Actor: de Minister van Financiën
 Handeling: Het opstellen van regels volgens welke bij de overdracht van een inschrijving in het Grootboek 1946 aan een derde, waarvoor machtiging is verstrekt conform art. 9, het bedrag van die inschrijving rechtstreeks, door de directeur van het grootboek, geboekt wordt naar de ontvanger der directe belastingen ter voldoening van verschuldigde zekerheidstelling of aanslagen in de vermogensaanwasbelasting of de vermogensheffing ineens.
 Periode: 1948-1949
 Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377. art. 10, ingetrokken Stb. J 53; Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 10; buiten werking per 1-3-1949 (zie art. 29 van de Wet),
 Product: Regels
 Tweede Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 379, ingetrokken 1949 Stb. J 66.

250

Actor: de Directeur van het Grootboek 1946
 Handeling: Het rechtstreeks overboeken (ter voldoening van zekerheidstelling en aanslagen vermogensaanwasbelasting of vermogensheffing ineens) naar de ontvanger der directe belastingen van bedragen van inschrijvingen in het Grootboek 1946 na verstrekte machtigingen tot overdracht van die inschrijvingen aan derden.
 Periode: 1948-1949
 Grondslag: Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, art. 10 en 11, ingetrokken Stb. J 53; Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 10; buiten werking per 1-3-1949 (zie art. 29 van de Wet),
 Product: Overboekingen

251

Actor: de minister van Financiën ("namens of door")
 Handeling: Het onder voorwaarden in bijzondere gevallen toestaan dat tegoeden op optierekeningen aan de ontvanger der directe belastingen worden overgeschreven ter betaling of zekerheidstelling wegens vermogensaanwasbelasting of vermogensheffing ineens van derden.
 Periode: 1949-1986
 Grondslag: Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 15.2,
 Product: Toestemming/Weigeringen

252

Actor: de minister van Financiën ("namens of door")
 Handeling: Het onder voorwaarden in bijzondere gevallen toestaan dat inschrijvingen in het Grootboek 1946 aan de ontvanger der directe belastingen worden overgeschreven ter betaling of zekerheidstelling wegens vermogensaanwasbelasting of vermogensheffing ineens van derden.
 Periode: 1949
 Grondslag: Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 15.3; buiten werking per 1-3-1949 (zie art. 29 van de Wet),
 Product: Toestemming/Weigeringen

253

Actor: de Ontvanger der directe belastingen
 Handeling: Het als tussenpersoon optreden bij de indiening van verzoeken aan de minister van Financiën om toe te staan dat tegoeden op optierekeningen of inschrijvingen in het Grootboek 1946 aan de ontvanger der directe belastingen worden overgeschreven ter betaling of zekerheidstelling wegens vermogensaanwasbelasting of vermogensheffing ineens van derden.
 Periode: 1949
 Grondslag: Wet Afwikkeling Geldzuivering, Stb. J 53, art. 15.2.3; buiten werking per 1-3-1949 (zie art. 29 van de Wet),

Product: Ontvangstbevestigingen/doorzendbrieven

12.6 Vermogensaanwasbelasting.

- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage nr. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
- Grondslag: Wet Vermogensaanwasbelasting,
 1. art. 11.2,
 2. art. 13.1 onder B2; vervallen bij wijz. wet 15-7-1948 Stb. I 303,
 3. art. 49.1,
 4. art. 56 onder a,
 5. art. 56 onder b,
- Actor: de Minister
 1946-....: Adm. Rijksbel./DGFZ
- Handeling: Het geven, wijzigen en intrekken van voorschriften en (nadere) regels:
 1. nopens de in aanmerking te nemen waarde van ingegane lijfrenten bij de bepaling van het eindvermogen voor de vermogensaanwasbelasting.
 2. betreffende het opmaken, op last van de minister, van de prijscourant o.g. waarvan buitenlandse effecten na de peildatum 31-12-1943 worden ge-waardeerd voor de vermogensaanwasbelasting.
 3. voor gevallen waarin de belastingplichtige niet of niet binnen de daarvoor gestelde termijnen in staat is, anders dan met buitengewoon bezwaar, de belasting te betalen.
 4. ter uitvoering van de Wet.
 5. nopens de waardering van bepaalde, in het eindvermogen opgenomen, zaken.
- Product: Min. Regeling
 1. onbekend
 2. onbekend
 3. Beschikking van 14 Oktober 1947, no. 237, Stcrt. 202, betr. uitstel vermogensheffingen voor éénmaal (Uitstelbeschikking Vermogensheffingen). Beschikking van 4-7-1950 no. 220, Stcrt. 128, ter uitvoering van art. 49, eerste lid, letter b, van de Wet Vermogensaanwasbelasting en art. 34, eerste lid, letter b, van de Wet Vermogensheffing ineens.
 4. Beschikking van 27 December 1947 no. 222 van de Afdelingen Directe Belastingen en Org. v.d. Belastingdienst, betr. het vaststellen van aangiftebiljetten voor de vermogensaanwasbelasting en verlenging van de termijn opgenomen in art. 34 vierde lid van de wet.
 N.B.
 Hoewel in de wet in de art. 33.1, 34.2, en 36.1.2.5 slechts activiteiten/bevoegdheden van de inspecteur (zie afzonderlijke handeling) zijn aangegeven is de Beschikking ook hier op gegrond. De beschikking zou dus ook gezien kunnen worden m.b.t. uitbreiding van die bevoegdheden.
 Beschikking 20-1-1947 no 147 Stcrt. 16a, Besluit betr. voorlopige waardering van effecten voor de vermogensaanwasbelasting.
 Beschikking d.d. 5-1-1949, no. 186 Afd. O.v.d.B en Directe Belastingen, betr. het Scheidsgerecht Vermogensaanwasbelasting.
 Beschikking d.d. 27-2-1950 no. 93, betr. het Scheidsgerecht Vermogensaanwasbelasting (vergoeding reis- en verblijfskosten getuigen).
 5. Beschikking 20-1-1947 no. 147 Stcrt. 16a, Besluit betr. voorlopige waardering van effecten voor de vermogensaanwasbelasting.
 Beschikking van 6-11-1950, no. 155, Stcrt. 217, tot vaststelling van een beschikking inzake de waardering van ongebouwde eigendommen voor de heffingen ineens.
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen

- Grondslag: Wet Vermogensaanwasbelasting, art. 12, 15, 18, 22, 26, 29, 32, 33, 34, 36, 38, 40, 45, 54, 63, 64,
Beschikking 14-10-1947, art. 1, 3, 5, 6,
Beschikking van 4-7-1950 no. 220, Stcrt. 128, art. 2, 4,
- Actor: de Belastingdienst
1946-....
- Handeling: Het heffen van vermogensaanwasbelasting.
- Product: Aanslagen Beschikkingen van Teruggaaf, vrijstelling, kwijtschelding e.d.
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
- Grondslag: Wet Vermogensaanwasbelasting, art. 13.1 letter B onder 4; gewijzigd bij wijz. 15-7-1948 Stb. I 303 in: art. 13 onder B,
- Actor: de Minister
1946-....: Adm. Rijksbel./DGFZ
- Handeling: Het voorbereiden, wijzigen en intrekken van een wet in zake de waardebeoordeling van effecten voor de vermogensaanwasbelasting.
- Product: Wet
Wet van 15-7-1948, Stb. I 303, in zake de waardering van effecten bij belastingheffing.
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
- Grondslag: Wet Vermogensaanwasbelasting, art. 17.4,
- Actor: de Minister
1946-....: Adm. Rijksbel./DGFZ
- Handeling: Het voorbereiden, wijzigen en intrekken van AMVB's houdende regels om de waardebeoordeling t.g.v. de oorlogsomstandigheden van gronden in mindering van het vermogen te brengen.
- Product: AMVB
Besluit van 16-1-1951, Stb. 14, Uitmergelingsregeling landbouwgronden.
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
- Grondslag: Wet Vermogensaanwasbelasting, art. 22.9,
- Actor: de Minister
1946-....: Adm. Rijksbel./DGBel.
- Handeling: Het afwijzen of toewijzen, onder voorwaarden, op verzoeken de waardering van het eindvermogen op de peildata te herzien indien met behulp van het stelsel tot waardering van het zuivere vermogen in gevallen dat lichamen alle aandelen van belastingplichtigen bezaten voor de heffing van winstbelasting en vennootschapsbelasting is gevolgd.
- Product: Beschikkingen
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
- Grondslag: Wet Vermogensaanwasbelasting, art. 28,
- Actor: de Minister
1946-....: Adm. Rijksbel./DGFZ
- Handeling: Het voorbereiden, wijzigen en intrekken van KB's houdende aanwijzing van landen waar effecten betaalbaar gesteld waren die uitgegeven zijn door of t.l.v. aldaar gevestigde publiek. lichamen dan wel door of t.l.v. hier te lande gevestigde rechtspersonen en vennootschappen waarvoor t.a.v. natuurlijke personen en lichamen de belastbare som van de vermogensaanwasbelasting wordt vermindert.
- Product: KB
Besluit d.d. 28-1-1948, S. I 29, tot het aanwijzen van landen ing. art. 28 Wet Vermogensaanwasbelasting, Stb. G 264.
Besluit van 28-1-1948, Stb. I 29, tot aanwijzing van landen.

- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
 Grondslag: Wet vermogensaanwasbelasting, art. 30 onder c,
 Actor: de Minister
 1946-....: Adm. Rijksbel./DGBel.
 Handeling: Het, met redenen omkleed, wel/niet besluiten dat rechtspersonen worden gelijkgesteld aan rechtspersonen van wie uitsluitend publiekrechtelijke lichamen aandeelhouders, deelgenoten of leden zijn i.v.m. de heffing van de vermogensaanwasbelasting.
 Product: Beschikkingen
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
 Grondslag: Wet Vermogensaanwasbelasting, art. 31.2,
 Actor: de Minister
 1946-....: Adm. Rijksbel./DGFZ
 Handeling: Het voorbereiden, wijzigen en intrekken van een KB houdende regelen aangaande de heffing van de vermogensaanwasbelasting m.b.t. natuurlijke personen en lichamen die niet volgens hoofdstuk 1 als belastingplichtigen zijn aan te merken of die niet hier te lande gevestigd zijn en aldaar onderworpen zijn aan een soortgelijke belasting.
 Product: Koninklijk Besluit
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
 Grondslag: Wet Vermogensaanwasbelasting, art. 34.3,
 Actor: de Minister
 1946-....: Adm. Rijksbel./DGFZ
 Handeling: Het vaststellen, wijzigen en intrekken van het formulier van het aangiftebiljet voor de vermogensaanwasbelasting.
 Product: Min. Regeling
 Beschikking van 27 December 1947 no. 222 van de Afdelingen Directe Belastingen en Org. v.d. Belastingdienst, betr. het vaststellen van aangiftebiljetten voor de vermogensaanwasbelasting en verlenging van de termijn opgenomen in art. 34 vierde lid van de wet.
 N.B.
 Hoewel in de wet in de art. 33.1, 34.2, en 36.1.2.5 slechts activiteiten/bevoegdheden van de inspecteur (zie afzonderlijke handeling) zijn aangegeven is de Beschikking ook hier op gegrond. De beschikking zou dus ook gezien kunnen worden m.b.t. uitbreiding van die bevoegdheden.
- Nummer:---- zie de handelingen nrs. 15 en 49 van de PIVOT-rapportage "Belastingver(h)effend".
 Grondslag: Wet Vermogensaanwasbelasting, art. 39,
 Actor: de Raad van beroep voor de directe belastingen
 1940-1956
 Handeling: Het behandelen van beroepen tegen door de inspecteur afgewezen bezwaarschriften tegen opgelegde aanslagen alsmede tegen opgelegde bezwaarschriften voor de vermogensbelasting.
 Product: Uitspraken
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
 Grondslag: Wet Vermogensaanwasbelasting, art. (41,) 42,
 Actor: de Minister
 1946-....: Adm. Rijksbel./DGFZ
 Handeling: Het instellen van de centrale kamer van het scheidsgerecht voor de vermogensaanwasbelasting en van kamers van het scheidsgerecht onder aanwijzing van de standplaatsen der kamers alwaar belastingplichtigen na uitspraken van de raden van beroep der directe belastingen of de Hoge Raad in beroep kunnen gaan.
 Product: Wet

Wet van 13/22 December 1948 Stb. I 545, betreffende de organisatie van het scheidsgerecht voor de vermogensaanwasbelasting.

zie ook:

Beschikking d.d. 5-1-1949, no 186 Afd. O.v.d.B en Directe Belastingen, betr. het Scheidsgerecht Vermogensaanwasbelasting.

De beloningen van de voorzitter(s) en secretaris(sen) zijn in algemene zin geregeld bij afzonderlijk KB dat zich als product het beste onder deze handeling laat plaatsen: Besluit van 13-10-1948, Stb. I 450, tot uitvoering van art. 42 Wet vermogensaanwasbelasting.

- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
- Grondslag: Wet Vermogensaanwasbelasting, art. (41,) 42,
Actor: de minister van Justitie
1946-....:
- Handeling: Het mede-voorbereiden van het instellen van de centrale kamer van het scheidsgerecht voor de vermogensaanwasbelasting en van kamers van het scheidsgerecht onder aanwijzing van de standplaatsen der kamers alwaar belastingplichtigen tegen, na uitspraken van de raden van beroep der directe belastingen of de Hoge Raad, opgelegde aanslagen in beroep kunnen gaan.
- Product: Wet
Wet van 13/22 December 1948 Stb. I 545, betreffende de organisatie van het scheidsgerecht voor de vermogensaanwasbelasting.
zie ook:
Beschikking d.d. 5-1-1949, no 186 Afd. O.v.d.B en Directe Belastingen, betr. het Scheidsgerecht Vermogensaanwasbelasting.
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen (handelingnr. 533, concept)
- Grondslag: Wet Vermogensaanwasbelasting, art. 42.1
Actor: de Minister
1946-....: Adm. Rijksbel./DGFZ
- Handeling: Het doen van voordrachten, samen met de minister van Justitie, aan de Koningin m.b.t. de benoeming van de voorzitter, plv. voorzitter, leden, plv. leden en secretarissen van het scheidsgerecht voor de vermogensaanwasbelasting.
- Product: Voordrachten/concept KB's
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
- Grondslag: Wet Vermogensaanwasbelasting, art. 42.1,
Actor: de minister van Justitie
1946-....:
- Handeling: Het doen van voordrachten, samen met de minister van Financiën, aan de Koningin m.b.t. de benoeming van de voorzitter, plv. voorzitter, leden, plv. leden en secretarissen van het scheidsgerecht voor de vermogensaanwasbelasting.
- Product: Voordrachten/concept KB's
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen)
- Grondslag: Wet Vermogensaanwasbelasting, art. 42, 43,
Actor: Scheidsgerecht voor de vermogensaanwasbelasting (centrale kamer en kamers in den lande)
- Handeling: Het behandelen van bezwaren/beroepen van belastingplichtigen tegen, na uitspraken van de raden van beroep of de Hoge Raad, opgelegde aanslagen in de vermogensaanwasbelasting met inachtneming van bepalingen van de Wet van 19-12-1914 Stb. 564 houdende instelling Raden van beroep voor de directe belastingen (zie Pivot-rapport "Belastingver(h)effend").
- Product: Beschikkingen
N.B.

t.b.v. de Belastingdienst is bij Beschikking d.d. 20-7-1949 no. 207, Stcrt. 154, een instructie beroepschriften Scheidsgerecht vastgesteld.

- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
- Grondslag: Wet vermogensaanwasbelasting, art. 45,
Actor: de Minister
1946-.....: Adm. Rijksbel./DGBel.
- Handeling: Het, al dan niet o.g.v. dwaling of verschoonbaar verzuim, kwijtschelding of vermindering verlenen van de aanslag en/of de aanslag tot navordering en de verhogingen daarop voor de vermogensaanwasbelasting.
- Product: Beschikking
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
- Grondslag: Wet Vermogensaanwasbelasting, art. 48.1,
Actor: de Minister
1946-.....: Adm. Rijksbel./DGFZ
- Handeling: Het vaststellen van de koers van obligaties t.l.v. de Staat en van inschrijvingen op het Grootboek der Nationale Werkelijke Schuld waarmee aanslagen in de vermogensaanwasbelasting kunnen worden voldaan.
- Product: Min. Regeling
Beschikking van 25 april 1947, no. 253, Stcrt. 87, ter uitvoering van art. 48, eerste lid, Wet vermogensaanwasbelasting (In betaling geven van Staatsobligaties en inschrijvingen Grootboek).
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
- Grondslag: Wet Vermogensaanwasbelasting, art. 56 onder c,
Actor: de Minister
1946-.....: Adm. Rijksbel./DGBel.
- Handeling: Het wel/niet tegemoetkomen, voor bepaalde gevallen of groepen van gevallen, aan onbillijkheden van overwegende aard welke zich bij de toepassing van de wet mochten voordoen.
- Product: Beschikkingen
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
- Grondslag: Wet Vermogensaanwasbelasting, art. 57.1,
Actor: de Minister
1946-.....:
- Handeling: Het voorbereiden, wijzigen en intrekken van AMVB's houdende regels krachtens welke aan binnenlandse belastingplichtigen ter zake van bestanddelen van de vermogensaanwas, welke tevens elders zijn onderworpen aan een soortgelijke belasting en die geheven wordt tussen 1-5-1939 en 1-1-1947, een aftrek op de ingevolge deze wet verschuldigde vermogensbelasting kan worden verleend.
- Product: AMVB
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
- Grondslag: Wet Vermogensaanwasbelasting, art. 58,
Actor: de Minister
1946-.....: Adm. Rijksbel./DGFZ
- Handeling: Het voorbereiden, wijzigen en intrekken van KB's ter bekrachtiging van verdragen t.v.v. dubbele belasting indien bij zulke verdragen ook t.b.v. de vermogensaanwasbelasting en gelijksoortige elders geheven belastingen in uitwisseling van gegevens is voorzien.
- Product: KB's

- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
 Grondslag: Wet Vermogensaanwasbelasting, art. 59.2,
 Actor: de Rechter (Scheidsgerecht voor de vermogensaanwasbelasting) 1946-....
 Handeling: Het behandelen van overtredingen van de wet en het gelasten van openbaarmaking van de uitspraken.
 Product: Uitspraken, gelastingen
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
 Grondslag: Wet vermogensaanwasbelasting, art. 64.2,
 Actor: de Minister 1946-....: Adm. Rijksbel./DGBel.
 Handeling: Het wel/niet toelaten tot transactie van verdachten van overtreding van de wet.
 Product: Beschikking
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
 Grondslag: Besluit van 13 oktober 1948, Stb. I 450, tot uitvoering van art. 42 van de Wet op de vermogensaanwasbelasting (regeling van het vacatiegeld; beloning van de secretarissen), art. 2, 3, 4, 5,
 Actor: de Minister 1946-....:
 Handeling: Het jaarlijks vaststellen van vacatiegelden van de voorzitters, secretarissen en leden van het scheidsgerecht alsmede afwikkeling van de declaraties door of namens hen ingediend inclusief de declaraties van geraadpleegde deskundigen.
 Product: Beschikkingen, uitbetalingen e.d.
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
 Grondslag: Beschikking van 14-10-1947, Stcrt. 202, Uitstelbeschikking Vermogensheffingen, art. 3.1, 4,
 Actor: de Minister 1947-....: Adm. Rijksbel.
 Handeling: Het beslissen op verzoeken, evt. onder voorwaarden, m.b.t. uitstel van betaling van de vermogensaanwasbelasting en van de vermogensheffing ineens indien de aanslagen gezamenlijk meer dan F. 10.000,- belopen en het machtigen van de directeur m.b.t. afdoening van verzoeken.
 Product: Beschikkingen
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
 Grondslag: Beschikking van 14-10-1947, Stcrt. 202, Uitstelbeschikking Vermogensheffingen, art. 5.3,
 Actor: de Minister 1947-....: Adm. Rijksbel.
 Handeling: Het beslissen, in zeer bijzondere gevallen, dat i.v.m. verleend uitstel van betaling van de vermogensaanwasbelasting en de vermogensheffing ineens, de berekende interest niet hoeft te worden betaald, wordt kwijtgescholden of wordt terugbetaald.
 Product: Beschikkingen
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
 Grondslag: Beschikking van 29-7-1949 no. 201, Stcrt. 148, Schattingscommissie incurante fondsen, art. 2, 5, 8, 9, 10, 11, 12,
 Actor: de Schattingscommissie incurante fondsen (gevestigd te 's-Gravenhage) 1949-....

- Handeling: Het op verzoek van de inspecteur, evt. na verzoek van belastingplichtige, waarden van effecten i.v.m. de in aanmerking te nemen waarde voor de vaststelling van de aanslag vermogensaanwasbelasting.
- Product: waarderingen/uitspraken
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
- Grondslag: Beschikking van 29-7-1949 no. 201, Stcrt. 148, Schattingscommissie incurante fondsen, art. 3, 4,
- Actor: de Minister
1949-.....:
- Handeling: Het benoemen en ontslaan van de voorzitter, leden, plv. leden en de secretaris van de Schattingscommissie incurante fondsen.
- Product: Beschikkingen
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
- Grondslag: Beschikking van 29-7-1949 no. 201, Stcrt. 148, Schattingscommissie incurante fondsen, art. 6,
- Actor: de Minister
1949-.....:
- Handeling: Het vaststellen van de vergoedingen en beloningen voor de niet ambtelijke leden, plv. leden en de secretaris van de commissie.
- Product: Min. Regeling
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
- Grondslag: Beschikking van 4-7-1950 no. 220, Stcrt. 128, ter uitvoering van art. 49, eerste lid, letter b, van de Wet Vermogensaanwasbelasting en art. 34, eerste lid, letter b, van de Wet Vermogensheffing ineens, art. 3, 4,
- Actor: de Minister
1950-.....: DGBel.
- Handeling: Het afwijzen of toewijzen, onder voorwaarden, op verzoeken om uitstel of kwijting van bedragen voor belastingsschuldigen van de vermogensaanwasbelasting en de vermogensheffing ineens i.v.m. het niet binnen de termijn of anders dan met buitengewoon bezwaar kunnen voldoen van de schuld.
- Product: Beschikkingen

12.7 Vermogensheffing ineens.

Wet van 11 juli 1947, Stb. H 238, op de vermogensheffing ineens.

- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
- Grondslag: Wet vermogensheffing ineens, art. 3.2,
- Actor: de Minister
1947: Adm. Rijksbel.
- Handeling: Het voorbereiden, wijzigen en intrekken van Koninklijke Besluiten houdende regels betreffende de heffing van de belasting van vermogensbestanddelen van buitenlandse belastingplichtigen die niet behoren aan de Staat waar die belastingplichtige gevestigd is en de bestanddelen niet aan een gelijksoortige belasting zijn onderworpen.
- Product: KB's (niet bekend)
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
- Grondslag: Wet vermogensheffing ineens, art. 8.1,
- Actor: de Minister
1947: Adm. Rijksbel.

- Handeling: Het, samen met de minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, afwijzen of toewijzen op verzoeken om voorwerpen niet tot het vermogen te rekenen voor de vermogensheffing ineens na het beoordelen of voorwerpen van kunstwaarde of wetenschappelijke waarde zijn en geschikt zijn om in bruikleen geven aan musea, onder daarbij te stellen regels, en indien belastingplichtige aannemelijk heeft kunnen maken dat hij de voorwerpen reeds op 9 mei 1940 in bezit had.
- Product: Beschikkingen
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
- Grondslag: Wet vermogensheffing ineens, art. 8.1,
Actor: de Minister van Kunsten, Onderwijs en Wetenschappen
1947:
- Handeling: Het, samen met de minister van Financiën (eerstverantw.), afwijzen of toewijzen op verzoeken om voorwerpen niet tot het vermogen te rekenen voor de vermogensheffing ineens na het beoordelen of voorwerpen van kunstwaarde of wetenschappelijke waarde zijn en geschikt zijn om in bruikleen geven aan musea, onder daarbij te stellen regels, en indien belastingplichtige aannemelijk heeft kunnen maken dat hij de voorwerpen reeds op 9 mei 1940 in bezit had.
- Product: Beschikkingen
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
- Grondslag: Wet Vermogensheffing ineens,
1. art. 11.3,
2. art. 19.1,
Actor: de Minister
1947: Adm. Rijksbel.
- Handeling: Het voorbereiden, wijzigen en intrekken van een AMVB:
1. houdende regels om de waardedaling, t.g.v. de oorlogsomstandigheden, van gronden in mindering op het vermogen te brengen.
2. houdende regels krachtens welke, aan binnenlandse belastingplichtigen ter zake van bestanddelen van het zuiver vermogen welke tevens elders zijn onderworpen aan een soortelijke belasting, een aftrek krachtens deze wet kan worden verleend.
- Product: AMVB
1. Besluit van 16-1-1951, Stb. 14, Uitmergeling landbouwgronden.
2. onbekend
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
- Grondslag: Wet Vermogensheffing ineens,
1. art. 13,
2. art. 14.1,
3. art. 32.2,
4. art. 34.1,
5. art. 34.2,
6. art. 39 onder a,
7. art. 39 onder b,
Actor: de Minister
1947: Adm. Rijksbel.
- Handeling: Het geven, wijzigen en intrekken van voorschriften en (nadere) regels:
1. betreffende de in aanmerking te nemen waarde van zaken bezeten in vruchtgebruik, zaken in blote eigendom, lijfrenten en pensioenen i.v.m. de vermogensheffing ineens.
2. betreffende het opmaken, op last van de minister, van de prijscourant o.g. waarvan buitenlandse effecten worden gewaardeerd voor de vermogensheffing ineens.
3. betreffende de berekening van de korting die belastingplichtige krijgt over het meerdere indien hij in de eerste termijn meer betaald dan noodzakelijk.

4. voor gevallen waarin belastingschuldige niet binnen de termijn, anders dan met buitengewoon bezwaar, in staat is de vermogensheffing ineens te betalen.
5. volgens welke belastingschuldigen, wier vermogen voor tenminste een derde gedeelte als bedrijfsvermogen moet worden aangemerkt, de aanslag onder voorwaarden in vijf termijnen mag voldoen.
6. ter uitvoering van de wet.
7. nopens de waardering van bepaalde zaken.
- Product: Min. Regeling
1. onbekend
2. onbekend
3. onbekend
4. Beschikking van 14-10-1947, no. 237, Stcrt. 202, betr. uitstel vermogensheffingen voor éénmaal (Uitstelbeschikking Vermogensheffingen). Beschikking van 4-7-1950 no. 220, Stcrt. 128, ter uitvoering van art. 49, eerste lid, letter b, van de Wet Vermogensaanwasbelasting en art. 34, eerste lid, letter b, van de Wet Vermogensheffing ineens.
5. Beschikking van 14-10-1947, no. 237, Stcrt. 202, betr. uitstel vermogensheffingen voor éénmaal (Uitstelbeschikking Vermogensheffingen).
6. Beschikking van 29 Juli 1949 no. 201, Stcrt. 148, tot vaststelling van de Beschikking Schattingscommissie incurante fondsen.
7. Beschikking van 29 Juli 1949 no. 201, Stcrt. 148, tot vaststelling van de Beschikking Schattingscommissie incurante fondsen. Beschikking van 6-11-1950, no. 155, Stcrt. 217, tot vaststelling van een beschikking inzake de waardering van ongebouwde eigendommen voor de heffingen ineens.
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
- Grondslag: Wet Vermogensheffing ineens, art. 16, 18, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 30, 32, 37, 44, 45,
- Actor: Beschikking van 4-7-1950 no. 220, Stcrt. 128, art. 2, 4, de Belastingdienst 1947
- Handeling: Het verrichten van activiteiten i.v.m. de heffing van de vermogensheffing ineens.
- Product: Aanslagen, beschikkingen e.d.
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
- Grondslag: Wet Vermogensheffing ineens, art. 20,
- Actor: de Minister 1947: Adm. Rijksbel.
- Handeling: Het voorbereiden van KB's betreffende de bekrachtiging van verdragen t.v.v dubbele belasting waarin ook t.b.v. de vermogensheffing ineens en gelijksoortige belastingen elders bepalingen m.b.t. de uitwisseling van gegevens zijn opgenomen.
- Product: KB's
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen (handelingnr. 557, concept)
- Grondslag: Wet Vermogensheffing ineens, art. 23.3,
- Actor: de Minister 1947: Adm. Rijksbel.
- Handeling: Het vaststellen, wijzigen en intrekken van het formulier van het aangiftebiljet voor de vermogensheffing ineens.
- Product: Min. Regeling
- Nummer:---- zie handelingen nrs. 15 en 49 in de PIVOT-rapportage "Belastingver(h)effend")
- Grondslag: Wet Vermogensheffing ineens, art. 28,
- Actor: Raden van Beroep voor de directe belastingen 1947

- Handeling: Het behandelen van beroepen/bezwaren tegen door de inspecteur opgelegde aanslagen vermogensheffing ineens.
Product: Uitspraken
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen (handelingnr. 558, concept)
- Grondslag: Wet Vermogensheffing ineens, art. 33.1,
Actor: de Minister
1947: Adm. Rijksbel.
- Handeling: Het bepalen van de koers waartegen de aanslag vermogensheffing ineens kan worden voldaan met obligaties t.l.v. de Staat of inschrijvingen in het Grootboek der Nationale Werkelijke Schuld.
Product: Min. Regeling
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
- Grondslag: Wet Vermogensheffing ineens, art. 34.3,
Actor: de Minister
1947: Administratie Rijksbelastingen
- Handeling: Het afwijzen of toewijzen, onder voorwaarden, op verzoeken van belastingschuldigen wier vermogen voor tenminste een derde uit bedrijfsvermogen bestaat om aanslagen vermogensheffing ineens in acht termijnen te mogen betalen.
Product: Beschikkingen
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
- Grondslag: Wet Vermogensheffing ineens, art. 39 onder c,
Actor: de Minister
1947: Adm. Rijksbel.
- Handeling: Het wel/niet tegemoetkomen, voor gevallen of groepen van gevallen, aan onbillijkheden van overwegende aard welke zich bij de uitvoering van de wet mochten voordoen.
Product: Beschikkingen
- Nummer:---- Zie PIVOT-rapportage no. 65 "Belastingen: De Geheiligde Schuld" betreffende het heffen van belastingen
- Grondslag: Wet Vermogensheffing ineens, art. 45.2,
Actor: de Minister
1947: Adm. Rijksbel.
- Handeling: Het wel/niet toelaten tot transactie van verdachten van overtreding van de Wet Vermogensheffing ineens.
Product: Beschikkingen

13. Geraadpleegde Wet- en Regelgeving

Besluiten en Wetten (Chronologisch)

1. Besluit op de Bijzondere staat van beleg van 11-9-1943, Stb. D 65.
2. Verordening van den Chef van den Staf Militair Gezag van 15 September 1945, no. 143 Publicatieblad MG 1945 no. 42; buiten werking 4-3-1946, Publicatieblad MG 1946 no. 45.
3. Besluit van 5 juli 1945, betreffende Besluit intrekking bank- en muntbiljetten van honderd gulden, Stb. F 115.
4. Koninklijk Besluit van 10 juli 1945 houdende machtiging aan de minister van Financiën nadere regelen te stellen ten aanzien van inlevering en intrekking van biljetten van van F. 500,- en F. 1000,-, Stb. F 121.
5. Besluit van 5 juli 1945, houdende bijzondere voorzieningen in zake uitbetalingen door verzekeringsinstellingen en spaarkassen, Stb. F 120, ingetrokken 13-1-1949 Stb. J 24.
6. Besluit van 3 augustus 1945, houdende vaststelling van het Machtigingsbesluit Geldzuivering, Stb. F 133.
7. Besluit houdende het verbod tot het oppotten en opgepot houden van zinken pasmunt, d.d. 20-9-1945, F 178 (ingetrokken bij Beschikking F 296) (zie Smelten, Ponsen, Pletten en Slaan).
8. Besluit van 14 November 1945, houdende machtiging tot het vestigen van schuldverplichtingen ten laste van het Rijk, Stb. F 268.
9. Besluit d.d. 8-1-1946, houdende regelen nopens het beheer van het Grootboek 1946, Stb. G 9, gewijzigd bij Besluit d.d. 9-2-1949, Stb. J 64.
10. Wet van 8 augustus 1946, houdende verlenging van de machtiging als bedoeld in artikel 1, lid 1, van Het Machtigingsbesluit geldzuivering (Stb. F 133), Stb. G 203.
11. Wet van 28 december 1946, tot het aangaan van geldleeningen ten laste van het Rijk ter conversie van uitstaande schuld (Conversieleeningwet 1946), Stb. G 407.
12. Wet van 4 augustus 1947, houdende verlenging van de machtiging als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van het Machtigingsbesluit geldzuivering (Stb. F 133), Stb. H 287.
13. Wet van 18 maart 1948, tot het aangaan van geldleeningen ten laste van het Rijk ter conversie van uitstaande schuld (Conversieleeningwet 1948), Stb. I 115.
14. Wet van 24 juli 1948, houdende verlenging van de machtiging als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van het Machtigingsbesluit geldzuivering, Stb. I 339.
15. Wet van 29 januari 1949, houdende Afwikkeling van de Geldzuivering, Stb. J 53; gewijzigd bij wet d.d. 9-2-1949, Stb. J 62 (art. 7a).
16. Wet van 14 December 1949, houdende vereenvoudiging van de wijze van uitbrengen van exploiten aan het Grootboek 1946 en enig Schuldregister voor geldleeningen ten laste van het Rijk, Stb. J 558.
17. Wet op de Economische Delicten van 22 juni 1950, Stb. K 258 (eerstondertekenende minister: de minister van Justitie; de wet regelt intrekking van een aantal artikelen van het Machtigingsbesluit geldzuivering en de Wet Afwikkeling Geldzuivering); in werking per 1-5-1951, Stb. 91.
18. Wet van 1 maart 1956, houdende verlenging van de termijn, genoemd in art. 20, vierde lid van de Wet Afwikkeling Geldzuivering (Stb. J 53), Stb. 100 (verlenging van de termijn tot 1961 waarna geblokkeerde tegoeden welke zijn overgeboekt naar een renteloze rekening bij de Agent van het ministerie van Financiën en waarvoor bij de inspecteur der belastingen geen verzoek is gedaan om er over te mogen beslissen aan de schatkist zullen vervallen).
19. Wet van 17 mei 1956, houdende vaststelling van een nieuwe regeling in zake belastingrechtspraak (Wet administratieve rechtspraak belastingzaken), Stb. 323 (uitspraken op beroepschriften ingevolge art. 19 van de Wet Afwikkeling Geldzuivering wordt v.a. 1-3-1957 niet meer door de Raad van beroep voor de directe belastingen verricht maar door de gerechtshoven); in werking 1957 Stb. 32.
20. Wet van 31 oktober 1986 houdende intrekking van het Machtigingsbesluit geldzuivering en de Wet afwikkeling Geldzuivering, Stb. 631.

Beschikkingen en uitvoeringsregelingen (Chronologisch)

1. Beschikking van de Minister van Financiën van 9 Augustus 1945, houdende vaststelling van de Eerste Uitvoeringsbeschikking Machtigingsbesluit geldzuivering, Stb. F 135; ingetrokken 1971 Stb. 648.
2. Beschikking van de Minister van Financiën van 29 Augustus 1945, houdende vaststelling van de Tweede Uitvoeringsbeschikking Machtigingsbesluit geldzuivering, Stb. F 153.
3. Beschikking van 6 September 1945, houdende aanvulling en wijziging van de Eerste Uitvoeringsbeschikking Machtigingsbesluit geldzuivering, Stb. F 163.
4. Beschikking van de Minister van Financiën van 12 September 1945, houdende vaststelling van de Beschikking Geldzuivering 1945, Stb. F 169.
5. Eerste Uitvoeringsbeschikking Muntzuivering, d.d. 12-9-1945, no. 180, Generale Thesaurie, Afd. Geldwezen, Stcrt. 1945 no. 67.
6. Tweede Uitvoeringsbeschikking Muntzuivering, d.d. 12-9-1945, Generale Thesaurie, Afd. Geldwezen, no. 183, Stcrt. 1945 no. 67.
7. Derde Uitvoeringsbeschikking Muntzuivering, d.d. 12-9-1945, no. 182, Generale Thesaurie, Afd. Geldwezen, Stcrt. 1945 no. 67.
8. Vierde Uitvoeringsbeschikking Geldzuivering, d.d. 13-9-1945, no. 163, Generale Thesaurie, Afd. Geldwezen, Stcrt. 1945 no. 68.
9. Beschikking houdende bepalingen betreffende de na-inlevering van bankbiljetten van F 500,- en F. 1000,-, Stcrt. 13-9-1945 no. 67.
10. Eerste Uitvoeringsbeschikking Muntzuivering 1945, Stcrt. d.d. 13-9-1945 no. 67.
11. Tweede Uitvoeringsbeschikking Muntzuivering 1945, Stcrt. d.d. 13-9-1945 no. 67.
12. Derde Uitvoeringsbeschikking Muntzuivering 1945, Stcrt. d.d. 13-9-1945 no. 67.
13. Zuiveringsbeschikking zilveren, nikkelen, bronzen en nikkelen munten d.d. 22-9-1945, Stb. F 183. (zie Smelten, Ponsen, Pletten en Slaan).
14. Beschikking van de Minister van Financiën van 25 September 1945, houdende vaststelling van de Beschikking Deblokkering 1945, Stb. F 196.
15. Beschikking van de Minister van Financiën van 25 September 1945, houdende vaststelling van een Beschikking Registrering Schatkistpapier 1945, Stb. F 197.
16. Beschikking van de Minister van Financiën van 28 September 1945, houdende vaststelling van de Beschikking tenaamstelling spaarbankboekjes aan toonder, Stb. F 200.
17. Eerste Aanvullingsbeschikking Deblokkering 1945 d.d. 1-10-1945, Stb. F 202; ingetrokken Stb. F 332.
18. Eerste Uitvoeringsbeschikking Deblokkering 1945, Stcrt. 3-10-1945 no. 82, ingetrokken 28-12-1945 Stcrt. 1946 no. 1.
19. Tweede Uitvoeringsbeschikking Deblokkering 1945, Stcrt. 3-10-1945 no. 82, ingetrokken 28-12-1945 Stcrt. 1946 no. 1.
20. Tweede Aanvullingsbeschikking Deblokkering 1945 d.d. 3-10-1945, Stb. F 211; ingetrokken Stb. F 332.
21. Derde Uitvoeringsbeschikking Deblokkering 1945, Stcrt. 3-10-1945 no. 82, ingetrokken 28-12-1945 Stcrt. 1946 no. 1. (Deblokkering f. 100,- voor studenten).
22. Vierde Uitvoeringsbeschikking Deblokkering 1945, Stcrt. 6-10-1945 no. 85, ingetrokken 28-12-1945, Stcrt. 1946 no.1.
23. Derde Aanvullingsbeschikking Deblokkering 1945 d.d. 6-10-1945, Stb. F 216; ingetrokken Stb. F 332.
24. Beschikking Deblokkering postchèque- en girodienst 1945 d.d. 10-10-1945, Stb. F 220; ingetrokken Stb. F 332.
25. Beschikking Molestverzekeringsuitkeringen 1945 d.d. 18-10-1945, Stb. F 235, gewijzigd bij Beschikking d.d. 19-11-1945, Stb. F 295 (storten uitkeringen op geblokkeerde rekening bij de Herstelbank).
26. Vierde Aanvullingsbeschikking Deblokkering 1945 d.d. 19-10-1945, Stb. F 239; ingetrokken Stb. F 332.
27. Vijfde Uitvoeringsbeschikking 1945, Stcrt. 4-11-1945 no. 112, ingetrokken 28-12-1945, Stcrt. 11-1-1946 no. 1. (Afzondering van tegoed van geblokkeerde f 100,- rekeningen op girale rekeningen (25% minus reeds op vergunning vrijgegeven bedragen).

28. Beschikking Levensverzekeringsuitkeringen 1945 d.d. 8-11-1945, Stb. F 256; ingetrokken 1947 Stb. H 374 (voorwaarden storting uitkeringen op vrije of geblokkeerde rekeningen).
29. Vijfde Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945 d.d. 14-11-1945, Stb. F 262; ingetrokken Stb. F 332.
30. Vijfde Uitvoeringsbeschikking Deblokking 1945, Stcrt. d.d. 14-11-1945 no. 112.
31. Beschikking tot aanvulling van de Beschikking Molestverzekeringsuitkeringen 1945 d.d. 19-11-1945, Stb. F 295.
32. Zuiveringsbeschikking zilveren, nikkelen, bronzen en nikkelen munten d.d. 20 november 1945, Stb. F 297.
33. Beschikking van 27 November 1945, houdende intrekking van de registratieplicht, bedoeld in de Eerste Uitvoeringsbeschikking Machtigingsbesluit geldzuivering, Stb. F 303.
34. Zesde Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945 d.d. 29-11-1945, Stb. F 307; ingetrokken Stb. F 332.
35. Beschikking van 10 December 1945, houdende intrekking van de Tweede Uitvoeringsbeschikking Machtigingsbesluit geldzuivering, Stb. F 311.
36. Beschikking van de Minister van Financiën van 28 december 1945, houdende wijziging van de Beschikking Deblokking 1945, Stb. F 332.
37. Beschikking van de Minister van Financiën van 28 december 1945, houdende vaststelling van de Beschikking Deblokking 1946, Stb. F 333; ingetrokken 1947 Stb. H 374 (opheffing van de girale rekening door overboeking naar vrije rekening en uitbetaling restant op geldkaarten A en B).
38. Zesde Uitvoeringsbeschikking Deblokking 1945, Stcrt. 11-1-1946 no. 8.
39. Zevende Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945 d.d. 28-1-1946, Stb. G 26; ingetrokken 1947 Stb. H 374 (verbod overboeking van geblokkeerde naar geblokkeerde rekening).
40. Beschikking van de Minister van Financiën van 8 februari 1946, houdende verbod van handel in Spaarcertificaten anders dan in regelmatig beursverkeer, Stb. G 27.
41. Zevende Uitvoeringsbeschikking Deblokking 1945, Stcrt. 27-2-1946 no. 41. (overboeking tegoed kleiner dan f 100,- van geblokkeerde naar vrije rekening)
42. Beschikking van de Minister van Financiën van 4 maart 1946, houdende nadere vaststelling van de Beschikking Molestverzekeringsuitkeringen, Stb. G 61.
43. Beschikking van de Minister van Financiën van 6 maart 1946, Stb. G 62, houdende vaststelling van de Beschikking na-inlevering bank- en muntbiljetten en Zilverbons; gewijzigd bij: Beschikking van 3 juni 1946, Stb. G 141 en Beschikking 14-6-1950, Stb. K 231.
44. Achtste Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945 d.d. 20-3-1946, Stb. G 57 (hypothecaire kredietverlening).
45. Achtste Uitvoeringsbeschikking Deblokking 1945, Stcrt.d.d. 2-4-1946 no. 65.
46. Negende Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945 d.d. 12-4-1946, Stb. G 90; ingetrokken 1947 Stb. H 374 (boeking opbrengst vervallen of overgedragen schatkistpapier op vrije rekening).
47. Negende Uitvoeringsbeschikking Deblokking 1945, Stcrt. 12-4-1946 no. 75.
48. Beschikking van de Minister van Financiën van 27 april 1946, houdende vaststelling van de Beschikking Beursverkeer 1946, Stb. G 99, gewijzigd bij beschikkingen gepubliceerd in de Staatsbladen: G 108, G 182, G 196, G 249, H 35.
49. Tiende Uitvoeringsbeschikking Deblokking 1945, Stcrt. d.d. 30-4-1946 no. 84.
50. Eerste aanvullingsbeschikking Beursverkeer 1946 d.d. 7-5-1946, Stb. G 108.
51. Tiende Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945 d.d. 9-7-1946, Stb. G 173; ingetrokken 1947 Stb. H 374 (boeking wegens opbrengsten/inkomsten/overdracht buitenlandse vorderingen, vermogensbestanddelen en waarden op vrije of geblokkeerde rekening).
52. Elfde Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945 d.d. 16-7-1946, Stb. G 181; ingetrokken 1947 Stb. H 374 (boeking van aflossingen van (hypothecaire) leningen voor aan- en verkoop van effecten op lossingsrekeningen).
53. Twaalfde Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945 d.d. 11-9-1946, Stb. G 250; ingetrokken 1947 Stb. H 374 (de lossingsrekening wordt in de Beschikking Deblokking 1945 opgenomen).

54. Beschikking van de minister van Financiën d.d. 8-10-1946, no. 254 (BGW), Stcrt. no. 198.
55. Beschikking/Aanschrijving aan de inspecteurs der belastingen houdende instructie betreffende uitbetalingen door verzekeringsinstellingen en spaarkassen d.d. 25-10-1946 no. 146 Afd. BGW en Afd. Directe Belastingen.
56. Beschikking van de Minister van Financiën van 29 januari 1947 (Overgangsbeschikking Deblokking 1947), Stb. H 36.
57. Beschikking van de Minister van Financiën van 27 maart 1947, houdende vaststelling van de Beschikking Beursverkeer 1947, Stb. H 105; gewijzigd bij Beschikking d.d. 17-3-1949 Stb. J 124 en Beschikking d.d. 10-2-1954, Stb. 34.
58. Dertiende Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945 d.d. 27-3-1947, Stb. H 106; ingetrokken 1947 Stb. H 374 (tegoedschrijving opbrengsten vorderingen, vermogensbestanddelen en waarden uit het buitenland op vrije rekening of lossingsrekening).
59. Veertiende Aanvullingsbeschikking Deblokking d.d. 1-5-1947, Stb. H 138 (verrekening belastingen met vrijwillig gedeponeerde gelden).
60. Beschikking van de Minister van Financiën van 24 november 1947, houdende gewijzigde vaststelling van de Beschikking Deblokking 1945 (Stb. F 332), Stb. H 374.
61. Vijftiende Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945, Stb. H 375 (betaling oorlogsschadevergoedingen op geblokkeerde rekeningen) Ingetrokken 30-12-1947, Stb. H 456.
62. Zestiende Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945, Stb. H 376 (Uitbetaling van op grond van de Beschikking na-inlevering bank- en muntbiljetten en zilverbons (Stb. G 62) en de Beschikking bankbiljetten van f 500,- en f 1000,- (Stcrt. 1946 no. 67) van de tegenwaarde van ingeleverde biljetten op geblokkeerde rekening waarvan 25% op vrije rekening), ingetrokken 1950 Stb. K 231.
63. Beschikking van de Minister van Financiën van 24 november 1947, houdende vaststelling van de Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 377, i.w. 2-1-1948 Stb. H 458, ingetrokken 1949 Stb. J 53.
64. Eerste Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 378, ingetrokken 1949 Stb. J 53.
65. Tweede Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 379, i.w. 2-1-1948 Stb. H 458, ingetrokken 1949 Stb. J 66.
66. Beschikking van de Minister van Financiën van 24 november 1947, houdende gewijzigde vaststelling van de Beschikking Molestverzekeringsuitkeringen 1945, Stb. H 380.
67. Zeventiende Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945, Stb. H 427 (Polissen van levensverzekeringen aangeaan uit geblokkeerd tegoed zijn niet beleenbaar of afkoopbaar behalve bij faillissement en beslaglegging door de Belastingdienst; polisvoorwaarden mogen niet gewijzigd worden).
68. Achttiende Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945, Stb. H 428, ingetrokken 1949 Stb. J 60.
69. Negentiende Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945, Stb. H 456.
70. Derde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. H 457 (Uitgifte 3% investeringscertificaten), i.w. 2-1-1948 Stb. H 458, zie ook het product op grond van art. 8 Beschikking Stb. H 377.
71. Beschikking van 30 december 1947, houdende vaststelling van de datum waarop de Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947 (Stb. H 377), de Eerste Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947 (Stb. H 378) en de Tweede Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947 (Stb. H 379) in werking treden, Stb. H 458.
72. Vierde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 158, gewijzigd in 1949 Stb. J 63.
73. Beschikking van 15 mei 1948 houdende wijziging van art. 8 van de Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 192; ingetrokken 1949 Stb. J 53.
74. Vijfde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 193.
75. Beschikking van 7 juni 1948 houdende aanvulling van de Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 232; ingetrokken 1949, Stb. J 53.

76. Zesde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 237, gewijzigd in 1949, Stb. J 63.
77. Beschikking van 10 juli 1948 houdende wijziging van de Beschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947, Stb. I 287; ingetrokken 1949, Stb. J 53.
78. Beschikking overdracht en aflossing Grootboek 1946, Stcrt. 1949 no. 30 en gewijzigd 1950 Stcrt. no. 191.
79. Beschikking van 8 februari 1949, houdende hernieuwde vaststelling van de Beschikking Deblokking 1945 (Stb. F 196), Stb. J 60.
80. Beschikking van 9-2-1949, Stb. J 63, tot wijziging van de Vierde en Zesde Aanvullingsbeschikking Afwikkeling Geldzuivering 1947.
81. Beschikking van de Minister van Financiën d.d. 9-2-1949, no. 317, Stcrt. no. 30, tot vaststelling van de Beschikking overdracht en aflossing Grootboek 1946; gewijzigd bij Beschikking d.d. 30-9-1950, Stcrt. 191.
82. Eerste Uitvoeringsbeschikking Wet Afwikkeling Geldzuivering d.d. 10-2-1949, Stb. J 66.
83. Tweede Uitvoeringsbeschikking Wet Afwikkeling Geldzuivering d.d. 7-3-1949, Stb. J 104.
84. Derde Uitvoeringsbeschikking Wet Afwikkeling Geldzuivering d.d. 17-3-1949, Stb. J 123.
85. Eerste Uitvoeringsbeschikking Molestverzekeringssuitkeringen 1945 van de minister van Financiën van 27 april 1949, Stb. J 191; ingetrokken 1955 Stb. 219.
86. Beschikking van 1 Augustus 1949, houdende wijziging van de Beschikking Deblokking 1945 (Stb. F 196), Stb. J 348.
87. Beschikking van de Minister van Financiën van 10 september 1949, betreffende de Beschikking Verwisseling Grootboek 1946, Stcrt. no. 186; gewijzigd d.d. 30-9-1950, Stcrt. no. 191.
88. Vierde Uitvoeringsbeschikking Wet Afwikkeling Geldzuivering d.d. 14-6-1950, Stb. K 227.
89. Vijfde Uitvoeringsbeschikking Wet Afwikkeling Geldzuivering d.d. 14-6-1950, Stb. K 228.
90. Beschikking van de Minister van Financiën van 14 juni 1950, houdende hernieuwde vaststelling van de Beschikking Molestverzekeringssuitkeringen 1945, Stb. K 229.
91. Beschikking van de Minister van Financiën van 14 juni 1950, houdende hernieuwde vaststelling van de Eerste Uitvoeringsbeschikking Molestverzekeringssuitkeringen 1945, Stb. K 230.
92. Beschikking van de Minister van Financiën van 14 juni 1950, houdende hernieuwde vaststelling van de Beschikking Deblokking 1945 (Stb. F 196), Stb. K 231.
93. Beschikking houdende regeling van uitloting en aflossing van inschrijvingen en schuldbewijzen 3% Grootboek 1946, Stcrt. 25-8-1950 no. 165.
94. Beschikking van de Minister van Financiën van 21 september 1950, houdende nadere wijziging van de Beschikking Deblokking 1945, Stb. K 410.
95. Zesde Uitvoeringsbeschikking Wet Afwikkeling Geldzuivering d.d. 21-9-1950, Stb. K 411.
96. Beschikking van 9 november 1971 van de minister van Financiën houdende intrekking van de Eerste Uitvoeringsbeschikking Machtigingsbesluit geldzuivering (Stb. F 135), Stb. 648.
97. Beschikking van de minister van Financiën van 24 november 1953 tot intrekking van art. 19 van de Beschikking Deblokking 1945 (Stb. F 196), zoals deze nader is gewijzigd. Stb. 508.
98. Beschikking van de minister van Financiën van 10 mei 1955, houdende gewijzigde vaststelling van de Beschikking Molestverzekeringssuitkeringen 1945 en intrekking van de Eerste Uitvoeringsbeschikking Molestverzekeringssuitkeringen 1945, Stb. 219.
99. Beschikking van de minister van Financiën van 12 maart 1970, Generale Thesaurie, Directie Binnenlands Geldwezen en Financiën Publiekrechtelijke Lichamen no. A70/3634, houdende intrekking van de beschikkingen van 22 september 1945 (Stb. F 183) en van 20 november 1945 (Stb. F 297), Stb. 146.
100. Besluit van de Minister van Financiën van 15 april 1986, houdende intrekking van de Beschikking Beursverkeer 1947, Stb. 197.

14. Geraadpleegde literatuur.

- Pieter Lieftinck 1902-1989, een leven in vogelvlucht, herinneringen opgetekend door A. Bakker, en M.M.P. van Lent, Utrecht/Antwerpen, 1989.
- Een monument voor Pieter Lieftinck, Werkgroep Lieftinck ressorterend onder de Stichting 'Comité Oud Muiderberg', Muiderberg, 1991.
- Zuiver uw Zilver, prof. mr. P. Lieftinck, 's-Gravenhage, 1962.
- Parlementaire geschiedenis van Nederland na 1945, Deel III Het kabinet-Drees-Van Schaik (1948-1951, P.F. Maas, J.M.M.J Clerx, P.G.T.W. van Griensven, J.C.F.J van Merriënboer, J.J.M. Ramakers, Nijmegen, 1991.
- De Lage Landen 1780/1980: twee eeuwen Nederland en België, deel II 1914-1980, E.H. Kossmann, Amsterdam, 1986.
- Nota inzake de monetaire en budgettaire positie in Nederland, mr. dr. J.P. van Tienhoven, prof. mr. dr. G.M. Verrijn Stuart, mr. W. Cnoop Koopmans, Herbert Cremer, jhr. mr. J van der Does de Willebois, mr. B.H.A. van Kreel, ir. W.H. van Leeuwen, N.L.H. Roesler, H. Smidt van Gelder, mr. P.G. van Tienhoven, Amsterdam, 1945.
- Naar Saneering van den gulden, mr. W. Wentholt, Amsterdam, 1945.
- Onder Lieftinck's bewind, drs. A.A. van Ameringen, H.J. Hofstra, drs. G.M. Nederhorst, prof. dr. J. Tinbergen, drs. J.M. den Uyl, Amsterdam, 1952.
- Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog, deel 12, eerste helft, dr. L. de Jong, 's-Gravenhage, 1988.
- The Dutch Money purge: the monetary consequences of German occupation and their redress after liberation, 1940-1952, Jaap Barendregt, Amsterdam, 1993.
- Witboek betreffende de maatregelen tot zuivering van het geldwezen in Nederland, 's-Gravenhage, 1946.
- The monetary rehabilitation of the Netherlands at the end of the second world war, "Het tientje van Lieftinck", the ten guilder banknote of Lieftinck, Extended essay of Leontine Winkelhagen, februari 1986.
- Lessen uit het verleden: 125 jaar Vereniging voor de Staatshuishoudkunde, bijdrage: Het Nederlandse financiële herstel 1945-1952; een terugblik, dr. P. Lieftinck (p. 159-187), Leiden, 1987.
- Geschiedenis van De Nederlandsche Bank, Vijfde deel, Trips tijdvak 1931-1948, Amsterdam 1994.
- Geschiedenis van het Nederlandse Bankbiljet, J.J. Grolle, Bussum, 1991.
- Een oog op Holtrop, Grondlegger van de Nederlandse monetaire analyse, dr. W.F.V. Vanthoor, Amsterdam, 1991.

15. Eindnoten

1. Voorstel van wet tot vaststelling van de begroting van uitgaven en ontvangsten van het Ministerie van Financiën (IX B) voor het jaar 1995, Memorie van Toelichting, p. 13.
2. *Witboek betreffende de maatregelen tot zuivering van het geldwezen in Nederland (Witboek)*, 's-Gravenhage, 1946, p. 17-20;
J. Barendregt, *The Dutch Money purge: the monetary consequences of German occupation and their redress after liberation, 1940-1952*, Amsterdam, 1993, p. 290.
3. L. de Jong, *Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog, deel 12, eerste helft*, 's-Gravenhage, 1988, p. 269.
4. Barendregt, a.w., p. 53.
5. Joh. De Vries, *Geschiedenis van De Nederlandsche Bank, Deel V. Band 2, Trips tijdvak 1931-1948*, Amsterdam, 1994, p. 402.
6. Barendregt, a.w., p. 53. De Jong schrijft het Financieel Noodbesluit toe aan de Commissie Weyer. Vgl. De Jong, a.w. p. 271.
7. De Jong, a.w., p. 271.
8. Vgl. Barendregt p. 53 (voetnoot 34) waar als bron staat aangehaald: *Enquêtecommissie Regeringsbeleid 1940-1945, Financieel en Economisch Beleid, deel 3c (Verhoren)*, 's-Gravenhage, 1949, p. 871.
9. W.F.V. Vanthoor, *Een oog op Holtrop, Grondlegger van de Nederlandse monetaire analyse*, Amsterdam, 1991, p. 49.
10. Barendregt, a.w., p. 63.
11. Idem., p. 57.
12. De Jong, a.w., p. 271.
13. Barendregt, a.w., p. 57.
14. *Witboek*, p. 30.
15. W. Wentholt, *Naar sanering van den gulden*, Amsterdam, 1945.
16. De Jong, a.w., p. 271.
17. *Witboek*, p. 31-32.
18. *Nota inzake de monetaire en budgettaire positie in Nederland*, Amsterdam, 1945, p. 5.
19. Idem, p. 6-7.
20. De Vries, a.w., p. 399-400.
21. De Jong, a.w., p. 270.
22. *Witboek*, p. 22.
23. De Vries, a.w., p. 403-404.
24. Barendregt, a.w., p. 289.
25. De Vries, a.w., p. 405.
26. P. Liefstinck, 'Het Nederlandse financiële herstel 1945-1952; een terugblik' in: *Lessen uit het verleden: 125 jaar Vereniging voor de Staatshuishoudkunde*, Leiden, 1987, p. 159.
In A.A. van Ameringen e.a., *Onder Liefstinck's Bewind*, Amsterdam, 1952, p. 12-13, is de doelstelling als volgt geformuleerd:
De doelstelling van het herstel valt uiteen in A) materieel herstel, herstel van productie en verbruik en B) financieel herstel, sanering van het geldwezen, de betalingsbalans en de overheidsfinanciën. De tweede doelstelling is die van ontwikkeling te verdelen in a) de economische ontwikkeling (kernpunt is industrialisatie) en B) de sociale ontwikkeling (het toegankelijk maken van instellingen voor iedereen, emancipatie, werkgelegenheid). Een derde doelstelling is die van de noodzaak van verhoogde defensie-uitgaven in verband met het Indonesië-conflict.
27. *Witboek*, p. 14.
28. De Vries, a.w., p. 403-404 en DeJong, a.w., p. 271.
29. *Witboek*, p. 51-52.
30. De Jong, a.w., p. 271.
31. De registratieplicht werd vastgelegd in de Eerste Uitvoeringsbeschikking Machtigingsbesluit geldzuivering, Stb. F 135, ingetrokken Stb. F 303. Zie ook De Jong, a.w., p. 273 en *Witboek*, p. 55-56.
32. Barendregt, a.w., p. 291.
33. De Jong, a.w., p. 274.
34. Idem, p. 276.
35. Barendregt, a.w., p. 291.

-
- 36 De Vries, *a.w.*, p. 463.
- 37 De Vries, *a.w.*, p. 463 en Barendregt, *a.w.*, p. 134.
- 38 Ook de investeringscommissie was hierbij betrokken. Zie verdere melding in het hoofdstuk
Kapitaalverkeer. Vgl. De Vries, *a.w.*, p. 463 en Barendregt, *a.w.*, p. 294.
- 39 Barendregt, *a.w.*, p. 294.
- 40 Idem, p. 291-292.
- 41 Idem, p. 156.
- 42 Idem, p. 295.
- 43 *Witboek*, p. 158.
- 44 *Witboek*, p. 139-141.
- 45 *Witboek*, p. 153.
- 46 *Witboek*, p. 147-149.
- 47 Medegedeeld door de heer J. Visser van het Agentschap bij toetsing van dit rapport.
- 48 Liefinck (1987), p. 170.
- 49 De Jong, *a.w.*, p. 279;
Witboek, p. 141.
- 50 *Witboek*, p. 141-142.
- 51 Vanthoor, *a.w.*, p. 49.
- 52 De Wet van 19 september 1946, Stb. G 264, tot heffing van een vermogensaanwasbelasting
is gewijzigd en aangevuld bij: de Wet van 15 juli 1948, Stb. I 303, in zake waardering van
effecten bij belastingheffing (Wet effectenwaardering) en de Wet van 15 juli 1948, Stb. I 304,
tot wijziging van de Wet op de Vermogensaanwasbelasting en van de Wet op de
Vermogensheffing ineens.
- 53 Voor een uitgebreidere behandeling van de inhoud van de Afwikkelingswet raadplege men
het hoofdstuk waarin enkele van de belangrijkste besluiten en wetten nader worden
toegelicht.
- 54 Barendregt, *a.w.*, p. 87.
- 55 E.H. Kossman, *De Lage Landen 1780-1980: twee eeuwen Nederland en België, deel II 1914-
1980*, Amsterdam, 1986, p. 33 en Barendregt, *a.w.*, p. 100.
- 56 Barendregt, *a.w.*, p. 100-101.
- 57 Liefinck (1987), p. 162.
- 58 *Witboek*, p. 63.
- 59 *Witboek*, p. 73.